

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 9000

F: 01 478 9021

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Številka: **DZ 007-168/2019**

Ljubljana, **9. julij 2020**

EVA 2019-2330-0076

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

**ZADEVA: ZAKON O NUJNIH UKREPIH ZARADI AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE PRI DIVJIH
PRAŠIČIH – predlog za obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih ter ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem postopku.

Božo Predalič
generalni sekretar

Priloga:

- predlog Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije;
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo;
- Ministrstvo za finance.

**2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem
zboru z obrazložitvijo razlogov:**

Sprejem nujnih ukrepov iz tega zakona po nujnem postopku je potreben zaradi visoke stopnje

tveganja, ki jo širjenje in pojavnost afriške prašičje kuge (v nadaljnjem besedilu: APK) v Evropi predstavlja za gospodarstvo, turizem in kmetijstvo, predvsem za prašičerejo v Republiki Sloveniji.

Sprejem zakona o nujnih ukrepih glede APK pri divjih prašičih je potreben zaradi naslednjih dejstev:

- v populaciji divjih živali je APK izredno težko pravočasno odkriti, nadzirati in po potrditvi izvesti ukrepe za izkoreninjenje, saj se divji prašiči neomejeno gibljejo,
- divjad je v Sloveniji državna lastnina, ki je s koncesijami dana v upravljanje upravljalcem lovišč; v preventive ukrepe in ukrepe za izkoreninjenje bolezni pa je treba poleg lovcev vključiti več drugih deležnikov,
- za učinkovito izvedbo ukrepov je potrebna dodatna oprema, usposobljene skupine za izvajanje ukrepov, dodatno usposabljanje kadrov, v določenih primerih pa bo treba zagotoviti tudi sodelovanje policije, vojske in civilne zaščite,
- pri izvajanju ukrepov zaradi pojava bolezni pri divjih živalih je treba zavezati lovce, ki niso klasični imetniki živali, k izvajanju ukrepov v smislu določenih pravic in dolžnosti,
- s pravočasno uvedbo in izvajanjem ukrepov zaradi visokega tveganja za pojav APK zmanjšujemo možnost vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ob morebitnem vnosu pa omogočamo zgodnje odkrivanje bolezni ter učinkovito in hitro izvedbo nujnih ukrepov z namenom preprečevanja oziroma zmanjšanja tveganja za prenos APK v reje domačih prašičev,
- pri izvajanju ukrepov je nujno sodelovanje različnih pristojnih organov in ministrstev.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

dr. Jernej Drofenik, v. d. generalnega direktorja UVHVVR,
Matjaž Guček, namestnik v. d. generalnega direktorja UVHVVR
mag. Ivan Ambrožič, Sektor za hrano, krmo in zdravila, UVHVVR,
mag. Breda Hrovatin, vodja Sektorja za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
Jedrt Maurer Wernig, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
mag. Aleksandra Hari, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
Tina Arič, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
mag. Urška Srnec, vodja Sektorja za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo,
Sašo Novinec, Sektor za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo
Marta Hrustel Majcen, Sektor za kmetijstvo, Direktorat za kmetijstvo.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval noben zunanji strokovnjak ali pravna oseba.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

dr. Aleksandra Pivec, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
Damjan Stanonik, državni sekretar, pristojen za lovstvo,
dr. Jernej Drofenik, v. d. generalnega direktorja UVHVVR ,
Matjaž Guček, namestnik v. d. generalnega direktorja UVHVVR
mag. Robert Režonja, direktor Direktorata za gozdarstvo in lovstvo,
dr. Darja Majkovič, direktorica Direktorata za kmetijstvo,
mag. Ivan Ambrožič, Sektor za hrano, krmo in zdravila, UVHVVR,
mag. Breda Hrovatin, vodja Sektorja za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
Jedrt Maurer Wernig, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
mag. Urška Srnec, vodja Sektorja za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo,
Metka Hajdinjak, vodja Pravno sistemskega sektorja, Direktorat za hrano in ribištvo,
Janja Ivanetič Novinec, Pravno sistemski sektor, Direktorat za hrano in ribištvo.

5. Kratek povzetek gradiva:

S sprejemom nujnih ukrepov za preprečevanje vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ukrepov za zgodnje odkrivanje bolezni in hitrim odzivom vseh deležnikov ob pojavu bolezni bomo lahko zmanjšali

posledice, ki jih ima APK pri divjih prašičih na kmetijstvo, gospodarstvo in turizem. S tem, da preprečujemo prisotnost bolezni v populaciji divjih prašičev in z izvajanjem strogih ukrepov po morebitni potrditvi APK pri divjih prašičih, lahko bistveno zmanjšamo tveganje za vnos v reje domačih prašičev.

Zakon ureja vrsto preventivnih ukrepov in ukrepov po potrditvi bolezni, določa izvajalce ukrepov, določa pristojne organe in financiranje posameznih ukrepov preko izplačila nagrad in nadomestil, povračila stroškov, plačila odškodnin in nadomestil za škodo, povzročeno z odrejenimi ukrepi.

S predlaganjem Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih vlada zagotavlja izvedbo nujnih preventivnih ukrepov in ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji in s tem preprečitev oziroma zmanjšanje škode, tako v sektorju prašičereje, kot tudi v drugih sektorjih kmetijstva, gospodarstva in turizma. Zato je sprejem zakona nujen.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

Sredstva za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK ter financiranje zbirk podatkov bomo zagotovili v okviru finančnega načrta Uprave in ministrstva. V prvem letu izvajanja zakona bo treba zagotoviti **1.209.683 eurov**. Ker so nekateri stroški enkratni, npr. investicije v nabavo opreme in vozil za Veterinarsko higiensko službo (v nadaljnjem besedilu: VHS), nadomestilo za nakup sredstev za izvajanje načrta upravljavcev lovišč in izdelava aplikacije za spremljanje aktivnosti skupin, bo v naslednjih letih, dokler bo trajala visoka stopnja ogroženosti za vnos APK v Slovenjo, treba zagotoviti samo še sredstva za financiranje prijav, zbiranja, vzorčenja, preiskav in odstranitve trupel poginulih živali, ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih ob prometnicah ter usposabljanja, v višini **517.543 eurov**.

Časovno je nemogoče predvideti, kdaj bo v Sloveniji potrjen prvi primer APK pri divjih prašičih, zato se **sredstva za izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih** zagotovi v skladu z 42 členom Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) na podlagi utemeljenega predloga Uprave.

Za izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih bo v prvem letu treba zagotoviti **5.815.260 eurov**. Tudi tu so nekateri stroški enkratni, npr. postavitve ograj (delno, ograje bo potrebno prilagoditi

morebitnim novim izbruhom), nabava opreme za skupine za iskanje in izredni odstrel divjih prašičev, postavitve zbirnih mest (če ne bo novih izbruhov), odškodnine imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami, zato je glede na dinamiko izbruhov v naslednjih letih treba planirati naslednje stroške, povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih: stroški skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in skupin izredni odstrel divjih prašičev, stroški zbiranja, vzorčenja in odstranitve trupel poginulih in odstreljenih divjih prašičev, stroški laboratorijskih preiskav, stroški vzdrževanja zbirnih mest, stroški za zagotavljanje zaščitnih sredstev in razkužil. Kontinuirano glede na dinamiko pojavljanja APK se bodo pojavljali tudi stroški glede izplačila nadomestil za škodo zaradi omejevanja izvajanja kmetijske dejavnosti, nadomestila za izplačilo škod zaradi prepovedi izvajanja lova. Za ukrepe, povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih v letih po prvem izbuhi (leta $n+1$), je treba zagotoviti sredstva v višini **3.033.300 eurov**.

Podrobnejši opis stroškov je podan v obrazložitvah k posameznim členom.

Ukrepi, ki se izvajajo po pojavu bolezni na podlagi pravilnika, ki določa ukrepe za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje APK, in nekateri ukrepi iz tega zakona, so lahko sofinancirani v okviru nujnih ukrepov v skladu z Uredbo (EU) št. 652/2014. Delovni program in sofinanciranje za leti 2019 in 2020 sta določena/odobrena z Izvedbenim sklepom Komisije z dne 15. februarja 2019 o financiranju in sprejetju delovnega programa za leti 2019 in 2020 za izvajanje nujnih ukrepov za boj proti nekaterim boleznim živali in rastlinskim škodljivim organizmom. Na podlagi tega sklepa so naslednji stroški držav članic v zvezi z izvajanjem ukrepov lahko upravičeni do financiranja:

- a) stroški nadomestila lastnikom za vrednost živali, ki so bile zaklane ali izločene, do tržne vrednosti takih živali, kot če ne bi zbolele;
- b) stroški zakola ali izločitve živali in s tem povezani stroški prevoza;
- c) stroški nadomestila lastnikom za vrednost uničenih proizvodov živalskega izvora do tržne vrednosti navedenih proizvodov tik pred vsakim sumom ali potrditvijo bolezni;
- d) stroški čiščenja, dezinfekcije ter razkuževanja gospodarstev in opreme, glede na epidemiologijo in značilnosti patogena;
- e) stroški prevoza in uničenja okužene krme in okužene opreme, če te ni mogoče razkužiti;
- f) stroški nakupa, skladiščenja, upravljanja in distribucije cepiva in vab, kakor tudi samega cepljenja, če Komisija določi ali dovoli tak ukrep;
- g) stroški prevoza in odstranitve trupel;
- h) v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih vsi drugi stroški, ki so nujni za izkoreninjenje bolezni, kot je določeno v sklepu o financiranju iz člena 36(4) Uredbe (EU) št. 652/2014.

V Tabeli 1 je prikazana ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih.

TABELA 1: Ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in

izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih

1. Ukrepi preprečevanja APK in zgodnjega odkrivanja		Znesek v €		Znesek v €	
		prvo leto	Sofinaciranje EU (75%)	leto n+1	Sofinaciranje EU (75%)
4. člen	Ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih, usposabljanje izvajalcev	91.820,00	68.865,00	10.000,00	7.500,00
7. člen	Usposabljanje skupin za iskanje in izredni odstrel divjih prašičev	35.000,00		35.000,00	
11. člen	Zmanjšanje populacije divjih prašičev - stimulacija	300.000,00		300.000,00	
13. člen	Načrt ravnanja in izvajanje biovarnostnih ukrepov	84.600,00			
14. člen	Prijava najdenega prašiča - nagrada	39.000,00	29.250,00	39.000,00	
15. člen	Stroški NVI (odvoz, vzorčenje, preiskave)				
	- oprema VHS	480.720,00		100.000,00	
	- diagnostika	33.543,00		33.543,00	25.157,25
22. in 24. člen	Razvoj aplikacije za spremljanje iskanja in sledenja ter nabava GPS oddajnikov	95.000,00			
55. člen	Financiranje zbirk podatkov	50.000			
SKUPAJ		1.209.683,00	98.115,00	517.543,00	32.657,25
2. Ukrepi po potrditvi APK		Znesek v €		Znesek v €	
		prvo leto	Sofinaciranje EU (75%)	leto n+1	Sofinaciranje EU (75%)
20. člen	Stimulacija za ostreljene DP na območju z omejitvami	50.000		50.000,00 €	
20. člen	Prepoved lova, nadomestilo plač ZGS zaradi izgube prihodka	50.000		50.000,00 €	
22. člen	Aktivno iskanje poginulih divjih prašičev				
	Strošek skupine za iskanje	810.000		810.000,00 €	
24. člen	Izredni odstrel				
	Strošek skupine za izredni odstrel	459.000		459.000,00 €	
23. in 25. člen	Oprema skupin za iskanje poginulih DP in izredni odstrel	464.510			
26. člen	Prepoved iztrebljanja prašičev odstranitev ŽSP, kontejnerji - KOTO	51.100		51.100,00 €	
27. člen	Preiskave in izplačila odškodnin za uničene trupe	1.243.100	932.325,00	1.243.100,00 €	932.325,00
28. člen	Zbirna mesta - ureditev in delovanje	130.550		38.100,00 €	
31. člen	Zakopavanje in sežiganje trupel	2.000		2.000,00 €	
32. člen	Zaščitne ograje	1.500.000			
33 in 34. člen	Nadomestilo za oteženo rabo zemljišča	30.000		30.000,00 €	
40. člen	Odškodnina za služnost v javno korist	100.000		100.000,00 €	
44. člen	Znižanje koncesijskih dajatev	100.000		100.000,00 €	
46. člen	Odškodnine za škode v času prepovedi lova	30.000		30.000,00 €	
47. člen	Odškodnina imetnikom domačih prašičev območjih z omejitvami	675.000	506.250,00		
48. člen	Omejitve izvajanja kmetijske dejavnosti	70.000		70.000,00 €	
55. člen	Financiranje zbirk podatkov	50.000			
SKUPAJ		5.815.260,00	1.438.575,00	3.033.300,00	932.325,00

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Z n e s e k z a t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)		Zn es ek za t + 1
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev				
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:				
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.				D A / N E
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE – Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE				

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Občine na osnutek zakona niso imele pripomb.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	D A / N E
(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)	
(Če je odgovor DA, navedite:) Datum objave: 6. 12. 2019..... V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije (LZS), – predstavniki zainteresirane javnosti (Društvo za osvoboditev živali, Konfederacija sindikatov 90 Slovenije) – predstavniki strokovne javnosti (KGZS, ZGS). Mnenja in pripombe LZS, KGZS in ZGS so bile večinoma upoštevane, nejasnosti smo razložili na usklajevalnih sestankih, ki so bili 14. 1., 16. 1. in 17. 1. 2020 na Upravi in Direktoratu za gozdarstvo in lovstvo. Pripomba Konfederacije sindikatov 90 Slovenije ni bila upoštevana. Zadeva je že urejena v 30. členu ZSPJS in 39. člen KPJS. ZAPK se nanaša samo na izvajanje ukrepov pri divjih prašičih, če bi v ZAPK vključili pripombo Konfederacije sindikatov 90 Slovenije bi zadevo urejali parcialno, sistemsko je to že urejeno. Iz teksta Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (v nadaljnjem besedilu: ZAPK) jasno razvidno, da je APK bolezen domačih in divjih prašičev in da ne predstavlja tveganja za zdravje ljudi. Pripomba Društva za osvoboditev živali je bila delno upoštevana. Ukrep zmanjšanja populacije divjih prašičev je potreben in je opredeljen v Priročniku o afriški prašičji kugi pri divjih prašičih in biološki varnosti pri lovu, ki ga je pripravila Stalna skupina strokovnjakov za afriško prašičjo kugo v Evropi pod okriljem GF-TAD Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE). 6. člen ne opredeljuje več dodatnega odstrela, ampak govorimo o letni osnovi, ki jo izračuna Zavod za gozdove in je podlaga za izplačilo stimulacij za lovce. Upravljalci lovišč bodo morali do pojava APK v RS še vedno izvajati določila lovsko upravljaljskih načrtov, katere bo po predpisnem postopku pripravil Zavod za gozdove Slovenije. V teh načrtih bo določen tudi minimalni številčni odvzem divjih prašičev z dovoljenimi odstopanji.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	D A / N E
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	D A / N E

	N
	E
Dr. Aleksandra Pivec Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	

ZAKON O NUJNIH UKREPIH ZARADI AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE PRI DIVJIH PRAŠIČIH
I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Z letno Odredbo o izvajanju sistematičnega spremljanja zdravstvenega stanja živali, programov izkoreninjenja bolezni živali ter cepljenj živali (v nadaljevanju: Odredba) minister, pristojen za veterinarstvo, vsako leto predpiše tudi vzorčenje in diagnostične preiskave, ki jih je treba opraviti pri divjih živalih. Na podlagi Odredbe se izvajajo preiskave na prisotnost stekline, lovske organizacije jemljejo vzorce odstreljenih divjih prašičev za preiskave na boleznih, določene v Odredbi (v Odredbi za leto 2020 sta to klasična prašičja kuga in afriška prašičja kuga) ter sistematični nadzor aviarnih influence pri prostoživečih pticah.

Trenutno stanje glede prisotnosti bolezni v populaciji divjih živali je dokaj ugodno. Glede stekline ima Slovenija status države, proste stekline po kriterijih Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE), posebno nevarne bolezni živali (med katere spadajo afriška in klasična prašičja kuga, slinavka in parkljevka, aviarna influenza) v Sloveniji trenutno niso prisotne/ugotovljene. Zaradi prisotnosti afriške prašičje kuge v populacijah divjega prašiča oziroma pri domačih prašičih v nekaterih državah EU (Madžarska, Slovaška, Belgija, Romunija, Bolgarija, Poljska, Litva, Latvija in Estonija) in bližnjih tretjih državah (Srbija, Moldavija, Ukrajina, Rusija) smo v Sloveniji že uvedli nekatere ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje bolezni, npr. obvezno poročanje lovcev o najdbi trupel poginulih divjih prašičev in poročanje o sumih na APK pri divjih prašičih, akcije ozaveščanja o APK.

Poleg spremljanja bolezni pri divjih in domačih prašičih (odvzem vzorcev in preiskave na prisotnost APK v sklopu Odredbe) Uprava aktivno izvaja še naslednje preventivne ukrepe:

- za ozaveščanje prebivalstva je pripravljen informativni material v obliki zgibank, letakov in plakatov ter izobraževanja; informacije so dostopne tudi na spletni strani Uprave in www.afriskapraicjakuga.si;
- sodelovanje z lovci (obvezno navodilo o obvezni prijavi vsakega poginulega divjega prašiča in obvezni prijavi suma), navodila za rejce, lovce, prevoznike, turiste, obiskovalce itd.;
- posodobitev Načrta ukrepov ob pojavu APK;
- priprava ZAPK, ki bo jasno določil pristojnosti in odgovornosti posameznih služb, vključenih v preprečevanje in obvladovanje bolezni ter načine financiranja aktivnosti.

Namen ZAPK je predvsem urediti pristojnosti za izvajanje ukrepov, ki jih je zaradi preprečevanja oziroma zatiranja in izkoreninjenja APK pri divjih prašičih treba predpisati oziroma določiti in izvajati, njihovo financiranje ter nadzor nad izvajanjem.

Sprejem ZAPK je potreben zaradi naslednjih dejstev:

- v populaciji divjih prašičev je APK izredno težko pravočasno odkriti, nadzirati in po potrditvi izvesti ukrepe za izkoreninjenje, saj se divji prašiči neomejeno gibljejo;
- divjad, med katero sodi tudi divji prašič, je v Sloveniji državna lastnina, ki je s koncesijami za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v loviščih v RS dana v upravljanje upravljavcem lovišč; zaradi navedenega je treba v postopke preventive in ukrepe za izkoreninjenje vključiti lovce, hkrati pa tudi več drugih deležnikov;
- za učinkovito izvedbo ukrepov ob tveganju in po potrditvi bolezni je potrebna dodatna oprema, usposobljene skupine za izvajanje ukrepov, dodatno usposabljanje kadrov, v določenih primerih pa bo treba zagotoviti tudi sodelovanje policije, vojske oziroma civilne zaščite;
- pri izvajanju ukrepov zaradi APK pri divjih prašičih je treba zavezati lovce, ki niso klasični imetniki živali, k izvajanju ukrepov v smislu določenih pravic in dolžnosti;
- pravočasna uvedba ukrepov zaradi visokega tveganja za pojav APK zmanjšuje možnost vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ob morebitnem vnosu pa omogoča zgodnje odkrivanje bolezni ter učinkovito in hitro izvedbo nujnih ukrepov, s čimer bo zmanjšano tveganje za vnos APK v reje domačih prašičev;
- pri izvajanju ukrepov bo potrebno sodelovanje različnih pristojnih organov in ministrstev.

Zaradi visoke stopnje tveganja, ki jo širjenje in pojavnost APK v Evropi predstavlja za Republiko Slovenijo (v nadaljnjem besedilu: RS), je bil pripravljen predlog ZAPK, s katerim se ureja nujne ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK v populaciji divjih prašičev (*Sus scrofa* L.) z namenom zmanjšanja tveganja za vnos in širjenje APK ter ukrepe za obvladovanje in

izkoreninjenje ob pojavu APK v Sloveniji.

Predvideni ukrepi za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK v populaciji divjih prašičev ter za obvladovanje in izkoreninjenje bolezni v primeru izbruha APK v Sloveniji bodo imeli velik vpliv na upravljanje s populacijami divjadi.

Številčnost divjih prašičev bodo morali upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom zmanjšati na minimum, da bi bil vpliv APK ob pojavu v RS čim manjši, hkrati pa bi lažje izkoreninili bolezen.

Za zmanjšanje številčnosti divjih prašičev so odgovorni upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom, katerim bo treba omogočiti vse pogoje za čim boljše realizacijo odvzema divjih prašičev. V ta namen se z ZAPK omogoča uporaba umetnih virov svetlobe in posebne opreme za orožje za izvajanje lova na divje prašiče, hkrati pa se bo upravljavce lovišč in lovišč s posebnim namenom finančno nagradilo za presežen odzem divjih prašičev nad osnovo, ki jo določi ZGS.

Prav tako bo ZAPK podal podlago za izplačilo nagrad za najdbo vsakega poginulega prašiča, kar je eden glavnih ukrepov zgodnjega odkrivanja bolezni. Po potrditvi bolezni bo treba oblikovati skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev in skupine za izvedbo izrednega odstrela divjih prašičev.

Upravljanje s preostalo divjadjo bo v določenih loviščih onemogočeno oziroma omejeno, zato bodo upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom na eni strani oškodovani (lovišča s posebnim namenom ne bodo imela več prihodkov za plačilo plač zaposlenim revirnim lovcom, medtem ko bodo upravljavci lovišč prav tako ob prihodek, ki ga potrebujejo za upravljanje lovišča), na drugi strani pa ne bodo imeli finančnih sredstev za plačilo odhodkov pri upravljanju z loviščem, npr. izplačilo odškodnin za škodo od divjadi na kmetijskih in gozdnih kulturah, nakup krme, plačilo lovsko-čuvajske službe.

Ob pojavu APK bo na določenih območjih lahko izdana omejitev gibanja in prepoved opravljanja dejavnosti. Ker je skoraj 60 % površine RS pokrite z gozdovi, bo na prej omenjenih območjih za nekaj mesecev lahko prepovedano oziroma omejeno delo na obdelovalnih kmetijskih zemljiščih in v gozdovih.

Navedba predpisov, ki urejajo to področje:

- Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18),
- Zakon o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18),
- Pravilnik o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10),
- Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje afriške prašičje kuge (Uradni list RS, št. 136/06 in 42/10),
- Načrt ukrepov ob pojavu afriške prašičje kuge,
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNorg in 31/18),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C in 31/18).

Zgoraj navedena zakonodaja ne ureja primerov pri divjih živalih, ne določa dovolj natančno zavezanca za izvajanje ukrepov in ni zadosti natančno urejeno financiranje ukrepov, pristojnosti in sodelovanje pristojnih organov pri izvedbi ukrepov.

Zakon o nujnih ukrepih v zvezi z afriško prašičjo kugo pri divjih prašičih je treba sprejeti zaradi visoke stopnje tveganja, ki jo širjenje in pojavnost APK v Evropi predstavlja za gospodarstvo, turizem, kmetijstvo in predvsem za prašičerejo v Republiki Sloveniji.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predlaganega ZAPK je zagotoviti pravno podlago za izvajanje ukrepov za preprečevanje, zgodnje odkrivanje, nadzor in izkoreninjenje APK pri divjih prašičih, določiti pristojne organe za izvajanje strokovnih, administrativnih in nadzornih nalog, določiti zavezanca in določiti obveznosti

in dolžnosti različnih zavezancev ter urediti obseg in način financiranja oziroma sofinanciranja ukrepov.

2.2 Načela

Predlog zakona upošteva naslednja načela:

- zagotavljanje zdravja živali;
- preprečevanje širjenja bolezni iz populacije divjih prašičev v populacijo domačih prašičev;
- poseganje v populacije divjadi (konkretno divjega prašiča) zaradi gospodarskih, veterinarsko-sanitarnih, zdravstvenih in drugih utemeljenih razlogov;
- načelo transparentnosti.

2.3 Poglavitne rešitve

1. Za zmanjševanje tveganja za vnos oziroma širjenje APK zakon ureja nekatere splošne preventivne ukrepe kot so ozaveščanje in ureditev mest za odstranjevanje odpadkov na počivališčih ob prometnicah, usposabljanje in preprečevanje stika med domačimi in divjimi prašiči s postavljanjem ograj.
2. Za zmanjševanje tveganja za vnos oziroma širjenje APK v populaciji divjih prašičev ZAPK predvideva tudi nujne ukrepe zaradi visoke stopnje ogroženosti:
 - a. prepoved prejemanja in odpreme divjih prašičev na druge lokacije,
 - b. zmanjšanje populacije divjih prašičev,
 - c. prepoved krmljenja živalskih stranskih proizvodov (v nadaljnjem besedilu: ŽSP) in omejitev krmljenja,
 - d. priprava in izvajanje načrta ravnanja za lovce,
 - e. prijava vsakega najdenega poginulega divjega prašiča (odvoz in preiskave),
 - f. postavitve ograj okrog objektov z domačimi prašiči,
3. Predvideni so ukrepi za zmanjšanje številčnosti divjih prašičev, in sicer:
 - a) izvedba odvzema divjih prašičev v posameznih loviščih in LPN najmanj v številu, ki ga določajo letni načrti lovišč in lovišč s posebnim namenom;
 - b) finančne spodbude upravljavcem lovišč, ki bodo presegle osnovo, določeno s strani ZGS;
 - c) povečanjem učinkovitosti lova z dovolitvijo umetnih virov svetlobe in posebne opreme za orožje (uporaba strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del).
4. Osnovni pogoj za uspešno izkoreninjenje APK je njeno zgodnje odkritje, zato je zelo pomembna prijava vsakega najdenega poginulega divjega prašiča. V ZAPK je določen postopek prijave, predvidena pa je tudi nagrada za najditelja in nagrada za pomoč pri odstranitvi najdenega poginulega divjega prašiča iz lovišča do prevoznega sredstva VHS.
5. Po potrditvi APK pri divjih prašičih ZAPK predvideva določitev območij z omejitvami, postavitve ograj in odvratal z namenom zmanjšanja oziroma omejitve migracij in disperzije divjih prašičev in s tem omejitev oziroma upočasnitev širjenja bolezni izven območja z omejitvami. Predvidena je vzpostavitev zbirnega mesta, katerega namen je zbiranje in vzorčenje odstreljenih in najdenih poginulih prašičev z območja z omejitvami. ZAPK opredeljuje tudi potrebno opremo in finančna sredstva za ta namen.
6. Podrobneje je opredeljen postopek za prepoved lova in določitev omejitev pri izvajanju lova. Navedeno je pomembno z vidika upočasnitve širjenja APK, saj se lahko z izvajanjem lova na določenih območjih z omejitvami APK zaradi vznemirjanja divjadi hitreje širi.

7. V primeru potrditve APK pri divjih prašičih v RS se bo na določenem območju z omejitvami izvajalo aktivno iskanje poginulih divjih prašičev. Glede na navedeno bodo iskanje izvajale skupine za iskanje poginulih divjih prašičev, ki jih sestavljajo usposobljeni člani upravljavcev lovišč oziroma druge usposobljene osebe, ki so opravile usposabljanje. Z ZAPK se opredeli usposabljanje, način imenovanja, oprema, njihovo delovanje in plačilo.
8. Na območju z omejitvami se bo lahko izvajal izredni odstrel divjih prašičev, ki ga bo izvajala skupina za izredni odstrel, ki jo sestavljajo ustrezno usposobljene osebe. Z ZAPK se opredeli, usposabljanje, način imenovanja, oprema, njihovo delovanje in plačilo. Člani skupine bodo lahko poleg o umetnih virov svetlobe in posebne opreme za orožje (uporaba strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem uporabljali tudi naprave za dušitev zvoka (poka), lovke in brezpilotne zrakoplove. Če je na določenem območju z omejitvami dovoljen lov na divje prašiče, potem ga lahko izvajajo člani upravljalca lovišča, ki so opravili usposabljanje.
9. Ker bodo upravljavci lovišč omejeni pri izvajanju upravljanja z divjadjo, ne bodo mogli izvajati vseh nalog, ki so jim bile naložene s podpisom koncesijske pogodbe za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v loviščih. Zaradi navedenega se jim bo lahko znižala koncesijska dajatev ali pa se bo lahko le-ta odpravila. Zavod za gozdove Slovenije kot upravljavec desetih lovišč s posebnim namenom prav tako ne bo mogel zagotoviti finančnih sredstev za delovanje teh lovišč, saj se le-ta financirajo izključno od dohodka od divjadi in iz dohodka od poslovanja lovišč; torej iz tržne dejavnosti, ki je ne bodo mogli izvajati. ZAPK predvideva finančna sredstva za ta namen.
10. V času prepovedi lova zaradi APK lahko prihaja do škode, ki jo povzroči divjad na kmetijskih in gozdnih kulturah. Ker v tem času upravljalci lovišča ne bodo mogli pridobivati dohodkov, bo morebitne škode lastnikom zemljišč izplačalo ministrstvo.
11. Na določenem območju z omejitvami bo lov na divje prašiče dovoljen. Vse odstreljene divje prašiče s tega območja morajo člani upravljalcev lovišč neiztrebljene dostaviti do zbirnih mest, kjer se jih stehta in vzorči na APK. Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, dostavljenega na zbirno mesto, je upravljavec upravičen do plačila v višini 50 eurov.
12. Trupe, ki bodo izviral iz ožjega okuženega območja in trupe, ki bodo pozitivni na APK je treba neškodljivo uničiti. Prav tako je treba uničiti vse trupe, ki so bili v stiku s trupom, pozitivnim na APK. Trupe z določenega območja z omejitvami bo mogoče uporabiti tudi za prehrano ljudi na lokalnem območju, če bo rezultat preiskave na APK negativen. Za vse uničene trupe odstreljenih divjih prašičev bo upravljavec lovišča lahko uveljavljal nadomestilo. Višina nadomestila za uničene neiztrebljene trupe do vključno 70 kg znaša 50 eurov, za ostale neiztrebljene odstreljene divje prašiče, težje od 70 kg, pa 100 eurov.
13. Če se v okviru izvajanja nujnih ukrepov na določenem območju z omejitvami odredi pokončanje ali zakol domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene oziroma pride pri izvajanju nujnih ukrepov po tem zakonu do poškodovanja ali uničenja predmetov in surovin, se imetniku prašičev zagotovi odškodnina za prašiče, ki so bili pokončani ali zaklani ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri uresničevanju nujnih ukrepov.
14. Lastnik ali posestnik zemljišča je upravičen do nadomestila za škodo, ki nastane zaradi prepovedi spravila pridelkov, prepovedi košnje in spravila krme. Nadomestilo se izplača v višini vrednosti nepospravljenega pridelka, na površini razvidni iz GERK, ob upoštevanju povprečnega pridelka za posamezno poljščino, kulturo in upoštevanju cene pridelka na trgu, zmanjšano za stroške spravila.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Sredstva za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK ter financiranje zbirk podatkov bomo zagotovili v okviru finančnega načrta Uprave in ministrstva. V prvem letu izvajanja zakona bo treba zagotoviti **1.209.683,00 eurov**. Ker so nekateri stroški enkratni, npr. investicije v nabavo opreme in vozil za Veterinarsko higiensko službo (v nadaljnjem besedilu: VHS), nadomestilo za nakup sredstev za izvajanje načrta upravljavcev lovišč in izdelava aplikacije za spremljanje aktivnosti skupin, bo v naslednjih letih, dokler bo trajala visoka stopnja ogroženosti za vnos APK v Slovenjo, treba zagotoviti samo še sredstva za financiranje prijav, zbiranja, vzorčenja, preiskav in odstranitve trupel poginulih živali, ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih ob prometnicah ter usposabljanja, v višini **517.543 eurov**.

Časovno je nemogoče predvideti, kdaj bo v Sloveniji potrjen prvi primer APK pri divjih prašičih, zato se **sredstva za izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih** zagotovi v skladu z 42 členom Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) na podlagi utemeljenega predloga Uprave.

Za izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih bo v prvem letu treba zagotoviti **5.815.260 eurov**. Tudi tu so nekateri stroški enkratni, npr. postavitve ograj (delno, ograje bo potrebno prilagoditi morebitnim novim izbruhom), nabava opreme za skupine za iskanje in izredni odstrel divjih prašičev, postavitve zbirnih mest (če ne bo novih izbruhov), odškodnine imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami, zato je glede na dinamiko izbruhov v naslednjih letih treba planirati naslednje stroške, povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih: stroški skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in skupin izredni odstrel divjih prašičev, stroški zbiranja, vzorčenja in odstranitve trupel poginulih in odstreljenih divjih prašičev, stroški laboratorijskih preiskav, stroški vzdrževanja zbirnih mest, stroški za zagotavljanje zaščitnih sredstev in razkužil. Kontinuirano glede na dinamiko pojavljanja APK se bodo pojavljali tudi stroški glede izplačila nadomestil za škodo zaradi omejevanja izvajanja kmetijske dejavnosti, nadomestila za izplačilo škod zaradi prepovedi izvajanja lova. Za ukrepe, povezane z nadzorom in izkoreninjenjem APK pri divjih prašičih v letih po prvem izбуhu (leta n+1), je treba zagotoviti sredstva v višini **3.033.300 eurov**.

Podrobnejši opis stroškov je podan v obrazložitvah k posameznim členom.

Ukrepi, ki se izvajajo po pojavu bolezni so lahko sofinancirani v okviru nujnih ukrepov v skladu z Uredbo (EU) št. 652/2014. Delovni program in sofinanciranje za leti 2019 in 2020 sta določena/odobrena z Izvedbenim sklepom Komisije z dne 15. februarja 2019 o financiranju in sprejetju delovnega programa za leti 2019 in 2020 za izvajanje nujnih ukrepov za boj proti nekaterim boleznim živali in rastlinskim škodljivim organizmom. Na podlagi tega sklepa so naslednji stroški držav članic v zvezi z izvajanjem ukrepov lahko upravičeni do financiranja:

- a) stroški nadomestila lastnikom za vrednost živali, ki so bile zaklane ali izločene, do tržne vrednosti takih živali, kot če ne bi zbolele;
- b) stroški zakola ali izločitve živali in s tem povezani stroški prevoza;
- c) stroški nadomestila lastnikom za vrednost uničenih proizvodov živalskega izvora do tržne vrednosti navedenih proizvodov tik pred vsakim sumom ali potrditvijo bolezni;
- d) stroški čiščenja, dezinfekcije ter razkuževanja gospodarstev in opreme, glede na epidemiologijo in značilnosti patogena;
- e) stroški prevoza in uničenja okužene krme in okužene opreme, če te ni mogoče razkužiti;
- f) stroški nakupa, skladiščenja, upravljanja in distribucije cepiva in vab, kakor tudi samega cepljenja, če Komisija določi ali dovoli tak ukrep;
- g) stroški prevoza in odstranitve trupel;
- h) v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih vsi drugi stroški, ki so nujni za izkoreninjenje bolezni, kot je določeno v sklepu o financiranju iz člena 36(4) Uredbe (EU) št. 652/2014.

V Tabeli 1 je prikazana ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih.

TABELA 1: Ocena stroškov za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK in izvedbo ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih

1. Ukrepi preprečevanja APK in zgodnjega odkrivanja		Znesek v €		Znesek v €	
		prvo leto	Sofinaciranje EU (75%)	leto n+1	Sofinaciranje EU (75%)
4. člen	Ozaveščanje in ureditev odstranjevanja odpadkov na počivališčih, usposabljanje izvajalcev	91.820,00	68.865,00	10.000,00	7.500,00
7. člen	Usposabljanje skupin za iskanje in izredni odstrel divjih prašičev	35.000,00		35.000,00	
11. člen	Zmanjšanje populacije divjih prašičev - stimulacija	300.000,00		300.000,00	
13. člen	Načrt ravnanja in izvajanje biovarnostnih ukrepov	84.600,00			
14. člen	Prijava najdenega prašiča - nagrada	39.000,00	29.250,00	39.000,00	
15. člen	Stroški NVI (odvoz, vzorčenje, preiskave)				
	oprema VHS	480.720,00		100.000,00	
	diagnostika	33.543,00		33.543,00	25.157,25
22. in 24. člen	Razvoj aplikacije za spremljanje iskanja in sledenja ter nabava GPS oddajnikov	95.000,00			
55. člen	Financiranje zbirk podatkov	50.000			
SKUPAJ		1.209.683,00	98.115,00	517.543,00	32.657,25
2. Ukrepi po potrditvi APK		Znesek v €		Znesek v €	
		prvo leto	Sofinaciranje EU (75%)	leto n+1	Sofinaciranje EU (75%)
20. člen	Stimulacija za ostreljene DP na območju z omejitvami	50.000		50.000,00 €	
20. člen	Prepoved lova, nadomestilo plač ZGS zaradi izgube prihodka	50.000		50.000,00 €	
22. člen	Aktivno iskanje poginulih divjih prašičev				
	Strošek skupine za iskanje	810.000		810.000,00 €	
24. člen	Izredni odstrel				
	Strošek skupine za izredni odstrel	459.000		459.000,00 €	
23. in 25. člen	Oprema skupin za iskanje poginulih DP in izredni odstrel	464.510			
26. člen	Prepoved iztrebljanja prašičev odstranitev ŽSP, kontejnerji - KOTO	51.100		51.100,00 €	
27. člen	Preiskave in izplačila odškodnin za uničene trupe	1.243.100	932.325,00	1.243.100,00 €	932.325,00
28. člen	Zbirna mesta - ureditev in delovanje	130.550		38.100,00 €	
31. člen	Zakopavanje in sežiganje trupel	2.000		2.000,00 €	
32. člen	Zaščitne ograje	1.500.000			
33 in 34.	Nadomestilo za oteženo rabo	30.000		30.000,00 €	

člen	zemljišča				
40. člen	Odškodnina za služnost v javno korist	100.000		100.000,00 €	
44. člen	Znižanje koncesijskih dajatev	100.000		100.000,00 €	
46. člen	Odškodnine za škode v času prepovedi lova	30.000		30.000,00 €	
47. člen	Odškodnina imetnikom domačih prašičev območjih z omejitvami	675.000	506.250,00		
48. člen	Omejitve izvajanja kmetijske dejavnosti	70.000		70.000,00 €	
55. člen	Financiranje zbirk podatkov	50.000			
SKUPAJ		5.815.260,00	1.438.575,00	3.033.300,00	932.325,00

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvedbo ukrepov za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK ter financiranje zbirk podatkov bomo zagotovili v okviru finančnega načrta Uprave in ministrstva.

Časovno je nemogoče predvideti, kdaj bo v Sloveniji potrjen prvi primer APK pri divjih prašičih, zato se **Sredstva za izvedbo ukrepov po potrditvi APK** pri divjih prašičih zagotovi v skladu z 42 členom Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) na podlagi utemeljenega predloga Uprave.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

ŠPANJA

V skladu z Ustavo Španije iz leta 1978 so odgovornosti za zdravje živali v populacijah domačih in divjih živali razdeljene med centralno upravo in 17 avtonomnih skupnosti. Centralna uprava je odgovorna za temeljno zakonodajo, načrtovanje in koordinacijo, regionalne uprave pa so odgovorne za prilagoditve nacionalnih okvirov svojemu posebnemu okolju ter za implementacijo in spremljanje/monitoring ukrepov, ki se izvajajo.

Zakon št. 8/2003 predstavlja pravni okvir za zdravje živali in med drugim določa glavne cilje in ukrepe za implementacijo v populacijah divjih živali. Nova Uredba (EU) 2016/429 o zdravju živali bo sprejeta v prihodnjih posodobitvah nacionalnega zakona, čeprav se ne pričakujejo večje spremembe, ker oba pravna okvira uporabljata podoben pristop.

Vsaka avtonomna skupnost vzpostavi svoj lastni pravni okvir v obliki avtonomnih dekretov.

Na centralni ravni je za ukrepe za zdravje živali v populacijah domačih in divjih živali odgovoren Generalni pod-direktorat za zdravje živali, higieno in sledljivost (z Ministrstva za kmetijstvo, ribištvo in prehrano). Formalni okvir sodelovanja je vzpostavljen med tem pod-direktoratom ter Generalnim direktoratom za biodiverzitetu in naravno okolje z Ministrstva za ekologijo s ciljem koordinirati ukrepe za zdravje živali v skladu z zbiranjem podatkov od divjadi.

Na regionalni ravni je 17 avtonomnih skupnosti, ki so odgovorne za obrate in za implementacijo ukrepov za zdravje živali, prilagojenih njihovem posebnemu okolju, ob upoštevanju posebnih zdravstvenih razmer pri divjadi.

Posebna koordinacija med centralno in regionalno ravni poteka prek rednih sestankov in prek nacionalnega koordinacijskega orodja RASVE, ki obsega posebne koordinacijske in komunikacijske kanale za sporočanje nujnih notifikacij, izbruhov itd. po posameznih boleznih in programih.

Avtonomne skupnosti so odgovorne za implementacijo ukrepov za zdravje živali v populacijah divjih živali prek svojih uradnih veterinarskih služb. Implementacija poteka v sodelovanju teh treh

strani: zdravje živali, okolje in lovske upravne enote.

Nacionalni program uradnega zdravstvenega nadzora divjadi določa vsakoletno sporočanje informacij ministrstvu za namene koordinacije in sporočanje mednarodnim organizacijam zadev v odgovornosti posameznega ministrstva. Poleg tega so uradne veterinarske službe v vsaki avtonomni skupnosti odgovorne za spremljanje in nadzor posebnih programov, ki jih izvajajo druge skupine, kot so gozdarji, lovci itd., na svojem ozemlju.

V Španiji se financiranje programov za zdravje živali deli med prej opisanimi upravnimi ravni, nacionalnimi in regionalnimi, odvisno od razpoložljivosti nacionalnih programov in možnosti gospodarske podpore EU.

FINSKA

Finski Zakon o boleznih živali vsebuje določbe o sumu ali potrditvi izbruhov bolezni na seznamu pri divjih živalih. V takih primerih so lokalni organi, pristojni za zdravje živali, odgovorni za organiziranje vzorčenja in za odstranjevanje poginulih divjih živali. Centralni organ, pristojen za zdravje živali, je odgovoren za uradni nadzor in programe spremljanja, ki vključujejo divje živali, in za implementacijo akcij peroralnega cepljenja lisic proti steklini s polaganjem vab.

Pristojni organ sodeluje z lovci, da pridobi vzorce od divjih živali, vendar trenutno lovci nimajo pravne zaveze za dostavo zadevnih vzorcev. Centralni pristojni organ lovcem plačuje vzorce uplenjenih in poginulih divjih živali ter odstranjevanje trupel živali. Lovcem se plača višja pristojbina za uplenitev divjih svinj in se s tem spodbuja lov na samice divjih prašičev.

Lov je mogoče prepovedati v primeru izbruhov posebno nevarnih bolezni (med katere spada APK). Ta določba je vključena v Zakonu o lovu. Doslej na Finskem še ni bila uporabljena.

O zmanjševanju populacij divjih živali se dogovarjajo organi, pristojni za lov, lovci in organi, pristojni za zdravje živali. Divji prašiči niso vključeni v lovske kvote, zato pristojni organi lahko le spodbujajo lovce, da uplenijo kar največ živali. Lov ni poklicna dejavnost, samo prostočasna dejavnost, zato ni mogoče odrediti zmanjšanja populacij. Ne glede na to so lovci dobro motivirani in se trudijo po svojih najboljših močeh.

Ko bodo na Finskem prenavljali zakonodajo o zdravju živali v obdobju 2020-2021, bodo upoštevali potrebo po tem, da uvedejo več pravil/predpisov o divjih živalih, na primer o obveznosti lovcev, da jemljejo vzorce od uplenjenih živali, da poročajo o najdbah poginule divjadi, da povečajo odstrel...

MADŽARSKA

Na Madžarskem je minister za kmetijstvo med drugim odgovoren za zdravje živali in za lov (upravljanje s populacijami divjadi). Poleg tega je namestnik državnega sekretarja za nadzor prehranske verige sočasno tudi predstojnik veterinarskih služb (CVO/Chief Veterinary Officer).

Po izbruhu afriške prašičje kuge (APK) so vzpostavili Nacionalno središče za nadzor bolezni in Lokalna središča za nadzor bolezni.

Pravni okvir za izvedbo ukrepov predstavlja Zakon o varnosti prehranske verige in o uradnem nadzoru, ki navaja uplenitev divjih živali za diagnostične namene kot mogoč ukrep za zaščito zdravja živali.

CVO ima pooblastilo izdajati sklepe, ki predstavljajo pravno podlago (vloge in odgovornosti) za nekatere ukrepe nadzora APK pri domačih in divjih prašičih.

Ukrepi, navedeni v zakonih, uredbah in sklepih, se uporabljajo v Oddelkih za varnost prehranske verige znotraj Okrožnih vladnih uradov (OVU) (v katerih delujejo Lokalna središča za nadzor bolezni).

CVO (Ministrstvo za kmetijstvo) prek sklepov sproti odreja ukrepe za zaščito zdravja populacij divjih živali. OVU-ji izdajajo lokalne sklepe, ki jih izvajajo lovci v posameznih lovskih revirjih oziroma enotah za upravljanje z divjadjo (EUD).

Ukrepe, povezane z APK (npr. preventivno zmanjševanje populacije divjih prašičev, aktivno iskanje in odstranjevanje trupel poginulih divjih prašičev, preiskave vzorcev itd.) financira Ministrstvo za kmetijstvo prek državnega sklada.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Za učinkovito izvajanje ukrepov bo treba usposobiti osebe za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev in izredni odstrel divjih prašičev, kar predstavlja dodatne obremenitve zaposlenih, tako na Upravi, kot tudi na MKGP, ZGS in LZS.

Za delovanje skupin za iskanje in izredni odstrel Uprave predvideva uporabo aplikacije, ki bo omogočala natančno spremljanje in beleženje aktivnosti skupin.

ZAKP za spremljanje izvajanja ukrepov, postopke naročanja, izplačila nadomestil za nastalo škodo in odškodnin, porabo sredstev in evidence predvideva imenovanje posebne skupine, ki bo spremljala navedene aktivnosti. Podrobno vodenje evidenc in dokumentacije je nujno potrebno zaradi sofinanciranja nekaterih ukrepov s strani EU.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

ZAKP predvideva izplačilo nagrade za posameznike, ki sporočijo najdbo oziroma pomagajo pri odstranitvi trupel poginulih divjih prašičev. Za izplačilo posameznik pošlje zahtevek na Upravo v roku 30 dni od prijave najdbe.

Posamezniki, ki sodelujejo v skupinah za aktivno iskanje oziroma izredni odstrel, so upravičeni do plačila za opravljeno delo, kar je opredeljeno s pogodbo, ki jo posameznik sklene z Upravo oziroma ministrstvom.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Pojav APK pri divjih prašičih ima lahko velik vpliv na gospodarstvo, kmetijstvo in turizem.

Ukrepi, ki jih bo treba izvesti po potrditvi APK v Sloveniji, prizadenejo tako imetnike prašičev (možen prenos na dovzetne domače prašiče, gospodarske izgube nastajajo zaradi pokončanja prašičev na gospodarstvih, omejitev v trgovini s prašiči) in mesno-predelovalno industrijo (zaradi omejitev v trgovini z mesom in izdelki) kot lovce (pogin večjega števila divjih prašičev, omejitve pri trgovanju z divjačino, omejitev ali popolna prepoved lova na nekaterih območjih – izpad dohodka iz naslova upravljanja z divjadjo tako od prodaje divjačine kot od lovnega turizma). Lovišča s posebnim namenom, ki so v upravljanju Zavoda za gozdove Slovenije (deset lovišč s posebnim namenom), si morajo stroške dela in ostale stroške poravnati s prihodki iz tržne dejavnosti (prodaja divjačine in lovni turizem), zato bodo v primeru omejitve oziroma prepovedi lova ob večino prihodka, kar pomeni, da ne bodo imela finančnih sredstev za svoje delovanje.

Na območjih z omejitvami bo za določen čas omejeno oziroma prepovedano gibanje oseb, zato lahko poleg škod v kmetijstvu in gozdarstvu pričakujemo tudi škode, ki bodo nastale v turizmu. Prepoved gibanja oziroma omejitev gibanja oseb izključno na javne poti bo bistveno vplivala na dodatno ponudbo v turizmu, ki je vezana na dejavnosti izven urejenih turističnih kompleksov, kot so pohodništvo, kolesarstvo in druge pristočasne aktivnosti, ki se izvajajo v naravi.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Uvedba ukrepov bi lahko vplivala na prihodek imetnikov domačih prašičev, lovišč in lovišč s posebnim namenom in mesno-predelovalno industrijo, turistično ponudbo, itd.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Javnost bo o sprejetju zakona obveščena prek sredstev javnega obveščanja, prek spletne strani MKGP in UVHVVR ter z drugimi informacijami, ki jih bo pripravilo MKGP.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Zunanji strokovnjaki niso sodelovali pri pripravi zakona.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

dr. Aleksandra Pivec, ministrica za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano,
Damjan Stanonik, državni sekretar pristojen za lovstvo, MKGP,
dr. Jernej Drofenik, v. d. generalnega direktorja UVHVVR,
mag. Robert Režonja, direktor Direktorata za gozdarstvo in lovstvo, MKGP,
dr. Darja Majkovič, direktorica Direktorata za kmetijstvo, MKGP,
mag. Ivan Ambrožič, Sektor za hrano, krmo in zdravila, UVHVVR,
mag. Breda Hrovatin, vodja Sektorja za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
Jedrt Maurer Wernig, Sektor za zdravje in dobrobit živali, UVHVVR,
mag. Urška Srnec, vodja Sektorja za lovstvo, Direktorat za gozdarstvo in lovstvo, MKGP,
Metka Hajdinjak, vodja Pravno sistemskega sektorja, Direktorat za hrano in ribištvo, MKGP,
Janja Ivanetič Novinec, Pravno sistemski sektor, Direktorat za hrano in ribištvo, MKGP.

II. BESEDILO ČLENOV

(nomotehnično urejen predlog zakona)

ZAKON O NUJNIH UKREPIH ZARADI AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE PRI DIVJIH PRAŠIČIH

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

- (1) S tem zakonom se določajo nujni ukrepi za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih (*Sus scrofa* L.) z namenom zmanjšanja tveganja za vnos in širjenje APK v Republiki Sloveniji ter nujni ukrepi za obvladovanje in izkoreninjenje ob pojavu APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji.
- (2) Ukrepi iz tega zakona se ne uporabljajo za divje prašiče v rejnih oborah in za domače prašiče, razen če ta zakon določa drugače.

2. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. afriška prašičja kuga je nalezljiva virusna bolezen domačih in divjih prašičev, ki ne predstavlja nevarnosti za zdravje drugih živalskih vrst in tveganja za zdravje ljudi;
2. državno središče za nadzor bolezni (v nadaljnjem besedilu: DSNB) je DSNB v skladu s predpisi, ki urejajo bolezni živali;
3. lov je lov v skladu z zakonom, ki ureja divjad in lovstvo, ter odvzem živali zavarovanih prostoživečih živalskih vrst iz narave;
4. lovec je oseba, ki ima opravljen lovski izpit in veljavno lovsko izkaznico;
5. lovišče, lovišče s posebnim namenom (v nadaljnjem besedilu: LPN), lovna obora, obora za rejo divjadi, obora s posebnim namenom in lovka so določeni z zakonom, ki ureja divjad in lovstvo;
6. odprema je vsak komercialni ali nekomercialni premik živali z izvirnega gospodarstva oziroma drugega mesta izvora na drugo lokacijo (namembni kraj), ne glede na namen;
7. poginuli divji prašič je vsak mrtev divji prašič, ne glede na vzrok pogina, razen odstrela;
8. tveganje pomeni verjetnost pojava APK in verjeten obseg bioloških ter gospodarskih posledic s škodljivim vplivom na zdravje živali;
9. upravljavci lovišč so lovske družine, katerim so podeljene koncesije za trajnostno gospodarjenje z divjadjo, in upravljavci LPN, kot so določeni v zakonu, ki ureja divjad in lovstvo;
10. zbirno mesto je ograjen in zavarovan prostor za zbiranje poginulih in odstreljenih divjih prašičev na območju z omejitvami;
11. živalski stranski proizvodi (v nadaljnjem besedilu: ŽSP) so cela telesa ali deli živali, proizvodi živalskega izvora ali drugi proizvodi, pridobljeni iz živali, ki niso namenjeni prehrani ljudi, vključno z jajčnimi celicami, zarodki in živalskim semenom.

3. člen (skupina strokovnjakov)

- (1) Generalni direktor Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v

nadaljnjem besedilu: Uprava) imenuje skupino strokovnjakov, ki vključuje veterinarje, lovce, biologe, epizootiologe in po potrebi tudi druge strokovnjake (v nadaljnjem besedilu: skupina strokovnjakov).

- (2) Skupina strokovnjakov preučuje epizootiološko stanje in nudi strokovno podporo DSNB glede:
 1. določitve območij z omejitvami, pri čemer upošteva:
 - rezultate opravljenih epizootioloških poizvedb,
 - geografsko razširjenost bolezni,
 - populacijo divjih prašičev na določenem območju,
 - obstoj naravnih ali umetnih ovir za premike divjih prašičev in
 - druge dejavnike, ki lahko vplivajo na širjenje bolezni;
 2. določitve ustreznih ukrepov za posamezna območja z omejitvami.
- (3) Skupina strokovnjakov preverja učinkovitost ukrepov, sprejetih za izkoreninjenje bolezni na določenem območju z omejitvami.
- (4) Glede povračila stroškov strokovnjakom iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo predpisi vlade, ki urejajo povračila stroškov.

4. člen

(ozaveščanje in ureditev mest za odstranjevanje odpadkov na počivališčih ob prometnicah)

- (1) Z namenom ozaveščanja prebivalstva o APK Uprava zagotavlja informacijski material (letaki, plakati, brošure, objave na osrednjem spletnem mestu državne uprave oziroma drugih spletnih straneh ipd.) in izobraževanja.
- (2) Na počivališčih ob avtocestah oziroma državnih cestah, kjer je pričakovati večji promet, lahko Uprava postavi in vzdržuje opozorilne table glede nevarnosti, ki jo predstavlja nepravilno odstranjevanje odpadkov oziroma ostankov hrane. Počivališča, kjer se postavijo table, določi Uprava v sodelovanju z upravljavcem počivališča.
- (3) Upravljavce počivališča iz prejšnjega odstavka zagotovi zabojnike za zbiranje odpadkov s pokrovom (zaprte zabojnike) in redno praznjenje glede na letni čas in obremenitev počivališča.
- (4) Sredstva za informacijski material, izobraževanja, pripravo in postavitve tabel se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

5. člen

(objava v medijih)

Mediji na zahtevo Uprave najpozneje naslednji delovni dan brezplačno objavijo nujno sporočilo o resni ogroženosti zdravja živali zaradi tveganja pred vnosom oziroma pojava APK v državi in ostale objave, ki so potrebne za obveščanje javnosti v zvezi z ukrepi glede APK.

6. člen

(postavitev ograj)

Ograje, ki se za rejo prašičev na prostem ali v izpustih postavijo za preprečevanje stika med divjimi in domačimi prašiči, se štejejo kot pomožna kmetijsko-gozdarska oprema v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča, in zanje gradbeno dovoljenje ni potrebno. Njihova postavitve je dopustna ne glede na določbe občinskih prostorskih aktov.

7. člen

(usposabljanja)

- (1) Uprava v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za divjad in lovstvo (v nadaljnjem

besedilu: ministrstvo), Zavodom za gozdove Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZGS) in Lovsko zvezo Slovenije (v nadaljnjem besedilu: LZS) pripravlja ter zagotavlja izvedbo programov usposabljanj za izvajalce določenih nujnih ukrepov po potrditvi APK.

- (2) Usposabljanje iz prejšnjega odstavka je obvezno za:
 1. posameznike za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev na območjih z omejitvami in
 2. izvajalce izrednega odstrela na območjih z omejitvami.
- (3) Programi usposabljanja iz tega člena vsebujejo naslednje vsebine: zakonodaja s področja APK, ukrepi za preprečevanje širjenja APK, ukrepi po potrditvi APK in naloge skupin za iskanje poginulih divjih prašičev.
- (4) Poleg vsebin iz prejšnjega odstavka program usposabljanja za izvajalce iz 2. točke drugega odstavka tega člena vsebuje tudi naslednje vsebine: izvajanje zmanjšanja populacije oziroma popolne odstranitve divjih prašičev s posebno opremo in uporabo lovsk, upoštevanje dobrobiti živali pri izvajanju usmrtilcev v lovkah, praktično rokovanje s posebno opremo.
- (5) Za udeležbo na usposabljanjih iz tega člena Uprava objavi javni poziv na osrednjem spletnem mestu državne uprave. Javni poziv objavi tudi LZS na svojih spletnih straneh. Usposabljanja za izvajalce izrednega odstrela na območjih z omejitvami se lahko udeležijo osebe, ki že posedujejo orožje ter imajo orožni list za lov v skladu s zakonom, ki ureja orožje.
- (6) Po opravljenem usposabljanju udeležencu Uprava izda potrdilo z navedbo ali se je udeležil usposabljanja za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev ali usposabljanja za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev. Udeleženec se vpiše v evidenco usposobljenih oseb iz 58. člena tega zakona.
- (7) Ne glede na drugi odstavek tega člena je usposabljanje obvezno tudi za lovce, ki izvajajo lov na divje prašiče na določenem območju z omejitvami. Usposabljanje za lovce se izvede po programih iz tretjega in četrtega odstavka tega člena in ga Uprava zagotovi po določitvi območij z omejitvami.
- (8) Sredstva za izvajanje usposabljanj, vključno s sredstvi za predavatelje in prostore za izvedbo usposabljanj, ter za vzpostavitev in upravljanje evidence usposobljenih oseb, se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

II. NUJNI UKREPI ZA PREPREČEVANJE IN ZGODNJE ODKRIVANJE APK PRI DIVJIH PRAŠIČIH ZARADI VISOKE STOPNJE OGROŽENOSTI

8. člen (uvedba ukrepov)

- (1) Ukrepi iz tega poglavja se začnejo izvajati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja Uprave, s katerim določi visoko stopnjo ogroženosti na podlagi epizootiološke situacije glede APK v sosednjih državah.
- (2) Sklep iz prejšnjega odstavka se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

9. člen (ukrepi)

- (1) Nujni ukrepi, ki se izvajajo za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih, so:
 1. prepoved prejetanja in odpreme živih divjih prašičev na druge lokacije;
 2. zmanjšanje populacije divjih prašičev;
 3. prepoved krmljenja ŽSP in omejitev krmljenja na krmiščih;
 4. priprava in izvajanje načrtov ravnanja upravljavcev lovišč;

5. ravnanje z najdenimi poginulimi divjimi prašiči;
- (2) Ukrepi iz prejšnjega odstavka se izvajajo na celotnem območju Republike Slovenije do pojava APK pri divjih prašičih, po pojavu APK pri divjih prašičih pa se še naprej izvajajo na območjih, ki niso določena kot območja z omejitvami.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek se ukrepa iz 4. točke prvega odstavka tega člena in 5. točke prvega odstavka tega člena v delu, ki se nanaša na obveznost prijave vsakega poginulega divjega prašiča, še naprej izvajata na območju celotne Republike Slovenije.

1. Prepoved prejetanja in odpreme živih divjih prašičev na druge lokacije

10. člen

(prepoved prejetanja in odpreme)

- (1) Odprema živih divjih prašičev iz lovišč, obor in lovnih obor na druge lokacije v Republiki Sloveniji je prepovedana.
- (2) Za izvajanje tretjega odstavka 15. člena Izvedbenega sklepa Komisije 2014/709/EU z dne 9. oktobra 2014 o nadzornih ukrepih za zdravje živali v zvezi z afriško prašičjo kugo v nekaterih državah članicah in razveljavitvi Izvedbenega sklepa 2014/178/EU (UL L št. 295 z dne 11. 10. 2014, str. 63), zadnjič spremenjenega z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2020/46 z dne 20. januarja 2020 o spremembi Priloge k Izvedbenemu sklepu 2014/709/EU o nadzornih ukrepih za zdravje živali v zvezi z afriško prašičjo kugo v nekaterih državah članicah (UL L št. 16 z dne 21. 1. 2020, str. 9), je prepovedana odprema živih divjih prašičev v druge države članice Evropske unije in v tretje države.
- (3) Prepovedano je prejetanje živih divjih prašičev iz drugih držav članic Evropske unije in iz tretjih držav.
- (4) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena je za namene reprodukcije dovoljena odprema na druge lokacije v Republiki Sloveniji divjih merjascev in svinj za pleme iz obor pod naslednjimi pogoji:
1. obora je registrirana in ima G-MID; živali v obori so označene in imetnik vodi register živali na gospodarstvu;
 2. divji merjasec ali svinja za pleme, ki je namenjena za odpremo, je v obori izvora vsaj 30 dni pred odpremo oziroma od rojstva in na dan odpreme ne kaže kliničnih znakov bolezni;
 3. odpremo dovoli uradni veterinar z odločbo.

2. Zmanjšanje populacije divjih prašičev

11. člen

(zmanjšanje populacije)

- (1) Za zagotavljanje zmanjšanja populacije divjih prašičev upravljavci lovišč izvajajo intenzivni odstrel ob upoštevanju biovarnostnih ukrepov v skladu z načrtom ravnanja iz 13. člena tega zakona.
- (2) Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, razen divjega prašiča v lovni obori, ki presega osnovo iz tretjega odstavka tega člena, se upravljavcu lovišča izplača stimulacija v pavšalnem znesku, in sicer za vsako odstreljeno žival obeh spolov v prvem življenjskem letu in za vsako žival ženskega spola 100 eurov na žival, za ostale kategorije odstreljenih divjih prašičev moškega spola pa 50 eurov na žival.
- (3) ZGS določi enotno letno osnovo za odvzem divjih prašičev v posameznih loviščih in LPN (brez lovnih obor), ki je povprečje realiziranega letnega odvzema v letih od 2013 do 2019. Ministrstvo osnovo za posamezno lovišče objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

- (4) Sredstva se izplačajo upravljavcu lovišča za vsakega odstreljenega divjega prašiča iz drugega odstavka tega člena na podlagi letnega zahtevka, ki ga upravljavec lovišča vloži na ministrstvo najpozneje do 1. marca tekočega leta za realizacijo odvzema divjih prašičev za preteklo leto. Sredstva se izplačajo v roku 60 dni od prejema popolnega zahtevka. O izplačilu ministrstvo obvesti upravljavca z dopisom.
- (5) Pri izvajanju intenzivnega odstrela divjih prašičev je, ne glede na določbe zakona, ki ureja divjad in lovstvo, zakona, ki ureja orožje, in kazenskega zakonika, dovoljena uporaba strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del in umetnih virov svetlobe.
- (6) Sredstva za izvajanje četrtega odstavka tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

3. Prepoved krmljenja ŽSP in omejitev krmljenja na krmiščih

12. člen

(prepoved krmljenja ŽSP in omejitev zimskega krmljenja)

- (1) Na krmiščih za prosto živeče živali, do katerih lahko dostopajo divji prašiči, je prepovedano krmljenje z ŽSP. Dovoljeno je zimsko krmljenje s silažo, senom in okopavinami in krmljenje s krmo neživalskega izvora za namene privabljanja.
- (2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se omejitve glede krmljenja s krmo neživalskega izvora ne nanašajo na krmišča v lovni oborah.

4. Priprava načrtov ravnanja upravljavcev lovišč

13. člen

(načrt ravnanja)

- (1) Vsak upravljavec lovišča pripravi načrt ravnanja (v nadaljnjem besedilu: načrt), ki je obvezen za vse lovce. Načrt vsebuje:
 1. odgovorno osebo za pripravo in posodabljanje načrta ter njene kontaktne podatke (osebno ime, elektronski naslov, mobilna številka);
 2. odgovorne osebe za izvajanje biovarnostnih ukrepov pri lovu in njihove kontaktne podatke (osebno ime, elektronski naslov, mobilna številka);
 3. postopke ob izvajanju individualnega lova;
 4. postopke ob izvajanju skupinskega lova;
 5. postopke ob izvajanju lova s psi;
 6. postopke ob najdbi poginulega divjega prašiča;
 7. ravnanje z odstreljenimi divjimi prašiči;
 8. postopke in evidence glede krmljenja divjih prašičev;
 9. način odstranjevanja ŽSP v lovski zbiralnici;
 10. datum priprave in posodobitev načrta;
 11. žig in podpis odgovorne osebe upravljavca lovišča.
- (2) Postopki in ravnanja iz prejšnjega odstavka, ki jih morajo upoštevati lovci pri lovu na divje prašiče in izvajanju lova na drugo divjad v loviščih, ki gospodarijo tudi z divjimi prašiči, vključujejo tudi biovarnostne ukrepe za zmanjšanje tveganja za vnos, razvoj in širjenje APK v populacijo živali ter iz nje in znotraj nje ali na območje, na prevozna sredstva ali v katere koli druge objekte, prostore ali na lokacije ter iz njih in znotraj njih. Načrt mora vključevati vsaj naslednje biovarnostne ukrepe:
 1. čiščenje in razkuževanje obutve, opreme in vozil pred in po lovu ter kopanje psov;
 2. odobritev vozil, ki se uporabljajo v lovišču, zlasti za prevoz trupov divjih prašičev,

s strani odgovorne osebe upravljavca lovišča za izvajanje biovarnostnih ukrepov pri lovu ter postopki z vozili pred lovom in po njem oziroma preden zapustijo lovišče;

3. postopek kategorizacije ŽSP (iztrebljeni organi, kože in drugi ŽSP), postavitve zabojnikov za ŽSP in neškodljivo odstranjevanje ŽSP;
 4. prijave najdenih poginulih divjih prašičev v skladu s 14. členom tega zakona.
- (4) Upravljavec lovišča načrt objavi na sedežu upravljavca lovišča, na svoji spletni strani oziroma na krajevno običajen način. Z vsebino načrta upravljavec lovišča seznani vse člane in morebitne lovske goste. Načrt mora biti dostopen vsakemu članu upravljavca lovišča.
- (5) Na zahtevo da upravljavec lovišča načrt na vpogled uradnemu veterinarju in lovskemu inšpektorju.
- (6) Ministrstvo v sodelovanju z Upravo pripravi predlogo načrta in jo objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
- (7) Upravljavec lovišča načrt redno posodablja.
- (8) Za nakup opreme za izvajanje načrta iz tega člena v posameznem lovišču, kot je oprema za čiščenje in razkuževanje obutve in opreme, čiščenje in razkuževanje vozil, nabava razkuževalnih barier ter nabava banjic oziroma vrečk za vleko oziroma transport odstreljene živali od mesta odstrela do vozila oziroma lovske zbiralnice, je upravljavec lovišča upravičen do enkratnega nadomestila v višini 200 eurov. Upravljavec vloži zahtevek za izplačilo na ministrstvo po objavi načrta v skladu s tretjim odstavkom tega člena. Predloga obrazca zahtevka je dostopna na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
- (9) Ministrstvo na podlagi pravnomočne odločbe najpozneje v treh mesecih upravljavcu lovišča izplača sredstva iz proračuna Republike Slovenije.

5. Ravnanje z najdenimi poginulimi divjimi prašiči

14. člen

(prijava vsakega najdenega poginulega divjega prašiča)

- (1) Kdor v naravi najde poginulega divjega prašiča ali njegove ostanke, o tem takoj obvesti Regijski center za obveščanje na telefonsko številko 112.
- (2) Informacija o najdbi poginulega divjega prašiča vsebuje najmanj naslednje podatke:
 1. osebno ime najditelja in kontaktne podatke (telefonska številka oziroma e-naslov, naslov);
 2. lokacijo (opis mesta, najbližji kraj, če je mogoče, koordinate x, y);
 3. če je mogoče, spol in starost najdenega poginulega divjega prašiča;
 4. čas najdbe;
 5. morebitne vidne spremembe na poginulem divjem prašiču;
 6. možnost dostopa do najdenega poginulega divjega prašiča (opis lokacije, dostopnih poti, ...).
- (3) Po prijavi najdbe in do prejetja nadaljnjih navodil s strani Uprave:
 1. najditelj vidno označi mesto najdbe poginulega divjega prašiča;
 2. najditelj in vsak, ki je bil v stiku s poginulim divjim prašičem, čim bolj omeji svoje gibanje, pri čemer ne sme vstopati v objekte, kjer redijo domače prašiče, prav tako pa ne sme vstopati v obore z divjimi prašiči;
 3. najditelj in vsak, ki je bil v stiku s poginulim divjim prašičem, čim prej očisti in razkuži obleko, obutev in opremo, ki je prišla v stik s poginulim divjim prašičem.
- (4) Po prejemu obvestila z Regijskega centra za obveščanje Uprava zabeleži klic in podatke iz drugega odstavka tega člena vnese v evidenco najdenih poginulih divjih prašičev iz 57. člena tega zakona ter o tem obvesti Veterinarsko higiensko službo

Nacionalnega veterinarskega inštituta (v nadaljnjem besedilu: VHS).

- (5) Najditelj je za najdbo in prvo prijavo istega poginulega divjega prašiča upravičen do nagrade v višini 30 eurov.
- (6) Če najditelj poleg obveznosti iz prvega in drugega odstavka tega člena zagotovi tudi pomoč pri spravilu divjega prašiča do vozila in nakladanju na vozilo VHS, je upravičen do dodatne nagrade v višini 100 eurov za vsakega divjega prašiča.
- (7) Ne glede na določbe petega in šestega odstavka tega člena najditelju nagrada iz tega člena ne pripada, če gre za najdbo povoženega divjega prašiča.
- (8) Najditelj vloži zahtevek za izplačilo nagrade iz petega oziroma šestega odstavka tega člena na Upravo v 30 dneh od prijave najdbe poginulega divjega prašiča. Predloga obrazca zahtevka je dostopna na osrednjem spletnem mestu državne uprave. V primeru uveljavljanja nagrade iz šestega odstavka tega člena najditelj zahtevku priloži kopijo listine o odvozu ŽSP s podatki o najdeni poginuli živali iz 1., 2., 3. in 4. točke drugega odstavka tega člena, ki jo ob prevzemu trupla poginulega divjega prašiča najditelju izda VHS v skladu s Poglavjem III Priloge VIII Uredbe Komisije (EU) št. 142/2011 z dne 25. februarja 2011 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter o izvajanju Direktive Sveta 97/78/ES glede nekaterih vzorcev in predmetov, ki so izvzeti iz veterinarskih pregledov na meji v skladu z navedeno direktivo (UL L št. 54 z dne 26. 2. 2011, str. 1), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/207 z dne 14. februarja 2020 o spremembi Uredbe (EU) št. 142/2011 glede uvoza hrane za hišne živali iz Saudove Arabije (UL L št. 43 z dne 17. 2. 2020, str. 69).
- (9) Najditelju se nagrada izplača iz proračuna Republike Slovenije na podlagi pravnomočne odločbe Uprave.

15. člen

(odvoz, vzorčenje in preiskave najdenih poginulih divjih prašičev)

- (1) Na podlagi prijave najdbe iz prejšnjega člena VHS opravi odvoz najdenih poginulih divjih prašičev z mesta najdbe do odobrenega obrata kategorije 1, ki opravlja vmesne dejavnosti. Vzorčenje in preiskave opravi Nacionalni veterinarski inštitut Veterinarske fakultete (v nadaljnjem besedilu: NVI), vzorce in rezultate preiskav vnese v Informacijski sistem za spremljanje, nadzor in poročanje o določenih boleznih živali (v nadaljnjem besedilu: EPI) in o rezultatih obvesti Upravo.
- (2) Če odvoz najdenega poginulega divjega prašiča do zbirnih mest ni mogoč, VHS obvesti Upravo in zagotovi odvzem vzorcev.
- (3) Za izvajanje nalog iz prvega odstavka tega člena NVI nabavi naslednjo opremo in material za delovanje VHS, ki vključuje:
 1. vozila pick-up z nepropustno nadgradnjo in vitlom,
 2. štirikolesnike, prikolice za prevoz štirikolesnikov s prikolico (zaprta),
 3. "prikolice" za štirikolesnike (za prevoz kadavrov v gozdu), vitla za štirikolesnike,
 4. mobilne razkuževalne postaje,
 5. opremo za razkuževanje,
 6. čistila in razkužila za razkuževanje opreme,
 7. zaščitno obleko in obutev ter razkužila za osebno razkuževanje,
 8. vreče oziroma banjice za prenos oziroma prevoz poginulih divjih prašičev,
 9. tablične računalnike oziroma pametne telefone,
 10. drugo potrebno opremo in material.
- (4) Sredstva za izvedbo tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

16. člen

(prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel poginulih divjih prašičev)

- (1) Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo evidentiranje odstrela in izgub divjadi, je prepovedano odstranjevati spodnjo čeljust ali katerikoli drugi del najdenega poginulega divjega prašiča, ne glede na ocenjen vzrok pogina.
- (2) Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljaljskega območja predloži kopijo listine o odvozu ŽSP iz osmega odstavka 14. člena tega zakona.

III. NUJNI UKREPI ZA OBVLADOVANJE IN IZKORENINJENJE OB POJAVU APK PRI DIVJIH PRAŠIČIH

17. člen

(potrditev bolezni, območja in ukrepi)

- (1) Ukrepi iz tega poglavja se začnejo izvajati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja Uprave, s katerim uradno potrdi prvi primer APK pri divjih prašičih.
- (2) Generalni direktor Uprave na predlog DSNB s sklepom določi območja z omejitvami in, ne glede na predpise, ki urejajo divjad in lovstvo, enega ali več ukrepov iz 19. člena tega zakona, ki se na posameznem območju izvajajo. Sestavni del sklepa iz tega odstavka je grafični prikaz območij z omejitvami.
- (3) Ne glede na prejšnji odstavek ukrepe iz 8., 9. in 10. točke 19. člena tega zakona predpiše Vlada.
- (4) Sklepi iz tega člena se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije. Do objave v Uradnem listu Republike Slovenije se sklepi kot začasni objavijo na spletni strani Uprave in začnejo veljati takoj po objavi na spletni strani Uprave.
- (5) Glede na razvoj epizootiološke situacije se lahko območja z omejitvami in ukrepi, ki se na posameznem območju z omejitvami izvajajo, prilagodijo oziroma spremenijo.
- (6) Za izvedbo sklepa iz drugega in predpisa iz tretjega odstavka tega člena Uprava na predlog DSNB pripravi operativni program oziroma navodila za izvedbo ukrepov.

18. člen

(območja z omejitvami)

- (1) Območja z omejitvami so:
 1. okuženo območje, ki predstavlja območje okoli in vključno z lokacijo pojava APK, na katerem se za preprečevanje širjenja bolezni s tega območja izvaja eden ali več ukrepov iz prvega odstavka 19. člena tega zakona; območje se lahko glede na stopnjo okuženosti in razširjenost razdeli na podobmočja, kot so osrednje okuženo, širše okuženo in okuženo območje s poostrenim nadzorom;
 2. nadzorovano območje, ki predstavlja območje, vzpostavljeno okoli okuženega območja, na katerem se za zmanjševanje tveganja za prenos bolezni z okuženega območja na prosta območja (na območja, ki niso pod omejitvami) izvaja eden ali več ukrepov iz 19. člena tega zakona, razen ukrepov iz 9. in 10. točke.
- (2) Generalni direktor Uprave lahko določi tudi druga območja z omejitvami, na katerih se izvaja eden ali več ukrepov iz 19. člena tega zakona, razen ukrepov iz 9. in 10. točke, kadar je to potrebno glede na tveganje za vnos oziroma širjenje bolezni.
- (3) Generalni direktor Uprave lahko določi območje z omejitvami, na katerem se izvaja eden ali več ukrepov iz 19. člena, razen ukrepov iz 9. in 10. točke, tudi v primeru, ko

APK še ni potrjena v Republiki Sloveniji, je pa zaradi pojava in širjenja APK na območju sosednje države tveganje za vnos bolezni zelo visoko.

19. člen
(ukrepi)

Na posameznem območju z omejitvami se izvaja eden ali več naslednjih ukrepov:

1. prepoved lova na posamezno ali več vrst divjadi oziroma omejitve pri izvajanju lova;
2. prepoved krmljenja in omejitev privabljalnega krmljenja na krmiščih;
3. aktivno iskanje poginulih divjih prašičev;
4. bistveno zmanjšanje števila oziroma popolna odstranitev divjih prašičev;
5. prepoved iztrebljanja divjih prašičev;
6. ravnanje z najdenimi poginulimi in z odstreljenimi divjimi prašiči;
7. prepoved ali omejitev prometa z živimi divjimi prašiči, svežim mesom, mesnimi pripravki in mesnimi proizvodi, ki so sestavljeni iz mesa divjih prašičev ali ga vsebujejo;
8. postavitve ograj oziroma odvrtač za preprečevanje prostorskih premikov divjih prašičev;
9. omejitev ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti;
10. usmrtilcev in neškodljivo uničenje domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene;
11. druge ukrepe, potrebne za nadzor in izkoreninjenje APK, ki jih predlaga DSNB.

1. Prepoved lova na posamezno ali več vrst divjadi oziroma omejitve pri izvajanju lova

20. člen
(prepoved lova oziroma omejitve)

- (1) Na določenem območju z omejitvami se lahko določi ukrep prepovedi lova na posamezno ali več vrst divjadi ali določijo omejitve pri izvajanju lova.
- (2) V primeru iz prejšnjega odstavka ministrstvo upravljavcem lovišč na tem območju z omejitvami izda odločbe o prepovedi lova oziroma o omejitvah pri lovu, s katerimi podrobneje opredeli prepovedi glede vrste divjadi, časa trajanja določene prepovedi, in morebitne omejitve pri izvajanju lova na posamezne vrste divjadi. Upravni spor zoper odločbo o prepovedi oziroma omejitvi lova ne zadrži izvršitve.
- (3) Doseganje načrtov upravljanja z divjadjo iz predpisa, ki ureja divjad in lovstvo, na določenem območju iz prvega odstavka tega člena za posamezno vrsto divjadi v primeru prepovedi lova na to vrsto ni več obvezno, kar se določi z izdajo odločbe o prepovedi lova iz prejšnjega odstavka.
- (4) Ne glede na prvi odstavek tega člena je v primeru ogrožanja življenja ljudi zavarovano prostoživečo živalsko vrsto dovoljeno odvzeti iz narave v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave.
- (5) Ministrstvo ZGS kot upravljavcu LPN v obdobju prepovedi lova na območju posameznega LPN zagotovi finančna sredstva za delovanje na podlagi dejansko realiziranih prihodkov in odhodkov LPN. Mesečni zahtevek za izplačilo sredstev iz tega člena ZGS pošlje na ministrstvo.
- (6) Če so na območju z omejitvami določene omejitve pri izvajanju lova, lov na divjega prašiča izvajajo člani upravljavcev lovišč, ki so opravili usposabljanje po četrtega odstavka 7. člena tega zakona. Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, dostavljenega na zbirno mesto iz 28. člena tega zakona, je upravljavec lovišča

upravičen do plačila v višini 50 eurov.

- (7) Upravljavec vloži zahtevek za izplačilo iz prejšnjega odstavka tega člena na Upravo do 15. dne v mesecu za vse odstreljene divje prašiče v preteklem mesecu. Predloga obrazca zahtevka je dostopna na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
- (8) Uprava v 30 dneh po pravnomočnosti odločbe upravljavcu lovišča izplača sredstva iz proračuna Republike Slovenije.

2. Prepoved krmljenja in omejitev privabljalnega krmljenja na krmiščih

21. člen

(prepoved krmljenja in omejitev privabljalnega krmljenja na krmiščih)

- (1) Na območju z omejitvami je na krmiščih za prosto živeče živali prepovedano krmljenje z ŽSP.
- (2) Dovoljeno je le krmljenje s krmo neživalskega izvora za namene privabljanja za odstrel v količini do 2 kg na krmišče dnevno. Omejitev glede količine ne velja za privabljalno krmljenje na območju, kjer se izvaja izredni odstrel divjih prašičev in za lovne obore.
- (3) Lovske organizacije vodijo evidence o zalaganju krmišč s krmo neživalskega izvora v skladu s predpisom, ki ureja načrte za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo in Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 219/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES glede regulativnega postopka s pregledom — Prilagoditve regulativnemu postopku s pregledom – Drugi del (UL L št. 87 z dne 31. 3. 2009, str. 109).

3. Aktivno iskanje poginulih divjih prašičev

22. člen

(aktivno iskanje poginulih divjih prašičev)

- (1) Aktivno iskanje poginulih divjih prašičev na določenem območju z omejitvami izvajajo skupine za iskanje poginulih divjih prašičev, ki jih sestavljajo usposobljeni člani upravljavcev lovišč oziroma druge usposobljene osebe, ki so vpisane v evidenco usposobljenih oseb iz 58. člena tega zakona. Osebe, ki izvajajo aktivno iskanje poginulih divjih prašičev, ne smejo priti v stik z domačimi prašiči vsaj 72 ur po opravljenem iskanju.
- (2) Generalni direktor Uprave izmed usposobljenih oseb, vpisanih v evidenco iz 58. člena tega zakona, z odločbo imenuje vodjo in člane posameznih skupin za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev, določi njihove naloge in način plačila. Prednost pri izboru imajo člani upravljavcev lovišč, ki ležijo na določenem območju z omejitvami.
- (3) Vodja skupine za iskanje poginulih divjih prašičev po vsakem iskanju pripravi poročilo, ki obsega datum in čas trajanja iskanja, imena sodelujočih članov skupine, podatke o pregledanem območju in lokacijah najdenih poginulih divjih prašičih ter morebitne težave pri iskanju. Poročilu mora biti priložen izpis iz aplikacije iz petega odstavka tega člena. Poročilo pošlje po elektronski pošti ali po faksu na Upravo.
- (4) Za izvedbo iskanja poginulih divjih prašičev Uprava zagotovi aplikacijo za spremljanje aktivnosti skupin na terenu (v nadaljnjem besedilu: aplikacija) in opremo, ki omogoča planiranje, beleženje in sledenje gibanja skupine ter lokacije najdenih poginulih divjih prašičev. Aplikacija omogoča izpis aktivnosti usposobljenih oseb, ki so podlaga za plačilo nadomestila iz petega odstavka tega člena. VHS zagotovi sledljivost najdenih poginulih divjih prašičev od mesta najdbe do odvzema vzorcev.
- (5) Za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev so posamezni člani skupine upravičeni do

plačila nadomestila v višini 15 eurov na uro. Vodji skupine pripada tudi nadomestilo v višini 30 eurov dnevno za pripravo poročila in izvajanje drugih nalog, predvidenih s tem zakonom.

- (6) Ne glede na prejšnji odstavek lahko generalni direktor Uprave v primeru, ko ne more imenovati zadostnega števila usposobljenih oseb, zviša višino nadomestila za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev.
- (7) Podrobnejši pogoji, točna višina in način izplačila se določijo s pogodbo, ki jo generalni direktor Uprave sklene s posameznimi člani skupine iz tretjega odstavka tega člena.
- (8) Sredstva za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

23. člen

(oprema skupin za iskanje poginulih divjih prašičev)

- (1) Skupina za iskanje poginulih divjih prašičev mora imeti naslednjo opremo in sredstva:
 1. terenske avtomobile za prevoz skupine v lovišče s prikolico za prevoz poginulih divjih prašičev do zbirnega centra;
 2. štirikolesnike s prikolico, banjice ali vreče za transport najdenih poginulih divjih prašičev z mesta najdbe do vozila;
 3. zaščitne obleke;
 4. markice z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti najdenega poginulega divjega prašiča;
 5. obrazce, računalnik, mobilne telefone.
- (2) Opremo nabavljajo, hranijo in vzdržujejo enote NVI. V času, ko se izvajajo aktivnosti, se oprema nahaja na zbirnih mestih za zbiranje poginulih in odstreljenih divjih prašičev.
- (3) Stroški za nabavo, hrambo in vzdrževanje opreme se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

4. Bistveno zmanjšanje števila oziroma popolna odstranitev divjih prašičev

24. člen

(izredni odstrel)

- (1) Ukrep bistvenega zmanjšanja števila oziroma popolne odstranitve divjih prašičev na določenem območju z omejitvami se izvaja z izrednim odstrelom in postavljanjem lovčev (v nadaljnjem besedilu: izredni odstrel).
- (2) Izredni odstrel izvajajo skupine, ki jih imenuje ministrstvo izmed oseb, vpisanih v evidenco iz 58. člena tega zakona na seznamu usposobljenih oseb za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev, ki posedujejo orožje ter imajo orožni list v skladu z zakonom, ki ureja orožje (v nadaljnjem besedilu: skupine za izredni odstrel). Te usposobljene osebe izvajajo tudi usmrnitev ujetih divjih prašičev v lovskih v skladu z navodilom Uprave. Prednost pri izboru iz evidence usposobljenih oseb imajo člani upravljavcev lovišč, ki ležijo na območju z omejitvami. Ministrstvo s člani skupin za izredni odstrel sklene pogodbe, v katerih določi njihove naloge, pogoje ter točno višino in način izplačila nadomestila.
- (3) Ne glede na določbe zakona, ki ureja lovstvo in zakona, ki ureja orožje, lahko osebe iz prejšnjega odstavka pri izvajanju izrednega odstrela divjih prašičev na območju z omejitvami začasno posedujejo in uporabijo eno ali več naslednjih sredstev:
 1. naprave za dušitev zvoka (poka);

2. puške z risano cevjo z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenimi za namestitev dušilca;
 3. strelne namerilnike z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilniki s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del;
 4. naboje;
 5. umetne vire svetlobe;
 6. lovke z ustrezno upremo;
 7. brezpilotne zrakoplove za namen odkrivanja lokacij divjih prašičev.
- (4) Opremo za izvajanje izrednega odstrela iz prve do četrte točke prejšnjega odstavka nabavi, hrani in skladišči ministrstvo, pristojno za orožje. Opremo iz pete, šeste in sedme točke prejšnjega odstavka nabavi ZGS.
 - (5) Usposobljene osebe, ki izvajajo izreden odstrel divjih prašičev, ne smejo priti v stik z domačimi prašiči vsaj 72 ur po opravljeni aktivnosti.
 - (6) Za načrtovanje, beleženje in sledenje gibanja skupine za izredni odstrel ter lokacije odstreljenih divjih prašičev skupina uporablja aplikacijo iz četrtega odstavka 22. člena tega zakona. VHS zagotovi sledljivost odstreljenih divjih prašičev od mesta odstrela do odvzema vzorcev.
 - (7) V vsaki skupini za izredni odstrel ministrstvo določi vodjo. Vodja skupine za izredni odstrel pripravi dnevno poročilo, ki vsebuje datum in čas trajanja aktivnosti, imena sodelujočih članov skupine, podatke o pregledanem območju in lokacijah odstreljenih divjih prašičih ter morebitnih težavah pri opravljanju aktivnosti. Poročilu mora biti priložen izpis iz aplikacije. Poročilo in izpis iz aplikacije sta podlaga za plačilo nadomestila iz osmega odstavka tega člena.
 - (8) Za izvajanje izrednega odstrela na določenem območju z omejitvami so člani skupin za izredni odstrel upravičeni do nadomestila v višini 17 eurov na uro. Vodji skupine pripada tudi nadomestilo v višini 30 eurov dnevno za pripravo poročila in izvajanje drugih nalog, določenih s tem zakonom.
 - (9) Ne glede na prejšnji odstavek lahko ministrstvo, v primeru ko ne more imenovati zadostnega števila usposobljenih oseb, zviša višino nadomestila za izredni odstrel divjih prašičev.
 - (9) Sredstva za izvedbo izrednega odstrela divjih prašičev na določenem območju z omejitvami se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

25. člen

(oprema skupin za izredni odstrel divjih prašičev)

- (1) Poleg sredstev iz tretjega odstavka prejšnjega člena mora imeti skupina za izredni odstrel divjih prašičev še naslednjo opremo in sredstva:
 1. terenske avtomobile za prevoz izvajalcev odstrela v lovišče s prikolico za prevoz odstreljenih divjih prašičev do zbirnega centra;
 2. štirikolesnike s prikolico, banjice ali vreče za transport odstreljenih divjih prašičev z mesta odstrela do vozila;
 3. zaščitne obleke;
 4. razkužila;
 5. markice z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti odstreljenega divjega prašiča;
 6. obrazce, računalnike, mobilne telefone;
 7. tehtnico za tehtanje odstreljenih divjih prašičev;
 8. orožje ustreznega kalibra v skladu s predpisom, ki ureja vrste in moč lovskega orožja, način zasledovanja in usmrčitve ranjene živali ter višino odškodnine na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom;
 9. primerno optiko;

10. drugo opremo.
- (2) Opremo iz 1. do 7. točke prejšnjega odstavka nabavljajo, hranijo in vzdržujejo enote NVI. Orožje se hrani v skladu z zakonom, ki ureja orožje.
 - (3) Stroški za nabavo, hranjenje in vzdrževanje opreme in sredstev za skupine za izredni odstrel se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

5. Prepoved iztrebljanja (evisceracije) divjih prašičev

26. člen (prepoved iztrebljanja divjih prašičev)

- (1) Na območju z omejitvami je iztrebljanje (evisceracija) divjih prašičev v lovišču prepovedano. Po odstrelu oziroma usmrčitvi je treba neiztrebljenega divjega prašiča dostaviti do zbirnega mesta, kjer se opravi iztrebljanje.
- (2) ŽSP, ki izvirajo od divjih prašičev (črevesje in vsi deli divjega prašiča, ki se ne uporabijo za prehrano ljudi), se kategorizirajo, zberejo in odstranijo kot ŽSP kategorije 1 v skladu z Uredbo (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih) (UL L št. 300 z dne 14. 11. 2009, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 (UL L št. 170 z dne 25. 6. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1069/2009/EU).
- (3) ŽSP kategorije 1 na zbirnem mestu prevzame izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP kategorije 1 in 2 v skladu s predpisom, ki ureja način, predmet in pogoje izvajanja gospodarske javne službe ravnanja s stranskimi živalskimi proizvodi kategorije 1 in 2 (v nadaljnjem besedilu: izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP).
- (4) Stroški zbiranja in odstranitve ŽSP kategorije 1 z zbirnih mest se krijejo iz proračuna Republike Slovenije.

6. Ravnanje z najdenimi poginulimi in odstreljenimi divjimi prašiči

27. člen (preiskave odstreljenih in najdenih poginulih divjih prašičev, njihovo neškodljivo uničenje in nadomestilo)

- (1) Vse odstreljene in najdene poginule divje prašiče na območju z omejitvami NVI vzorči in opravi laboratorijske preiskave ter poskrbi, da se trupi neškodljivo odstranijo.
- (2) Vsi odstreljeni divji prašiči se pri sprejemu na zbirno mesto stehtajo neiztrebljeni (preden se opravi evisceracija, če se ta izvede). Evidenco o teži neiztrebljenih odstreljenih divjih prašičev vodi vodja zbirnega mesta.
- (3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko v primeru iz petega odstavka 20. člena tega zakona dovoli uporaba mesa odstreljenih divjih prašičev, katerih rezultat preiskave na APK je negativen, za prehrano ljudi na lokalnem območju. Če se meso uporabi za prehrano ljudi na lokalnem območju, upravljavec lovišča ni upravičen do nadomestila četrtega odstavka tega člena.
- (4) Če so rezultati preiskav na APK pozitivni, je treba trupe teh divjih prašičev neškodljivo uničiti. Prav tako je treba uničiti vse trupe divjih prašičev, ki so bili v stiku s trupom, pozitivnim na APK.
- (5) Upravljavec lovišča je upravičen do izplačila nadomestila za uničene trupe odstreljenih divjih prašičev, če se ti neškodljivo odstranijo v skladu s prvim ali četrtem odstavkom tega člena.

- (6) Višina nadomestila za uničenega neiztrebljenega odstreljenega divjega prašiča do vključno 70 kg znaša 50 eurov, za težjega pa 100 eurov.
- (7) Za izplačilo nadomestila upravljavec lovišča vloži vlogo pri območnem uradu Uprave (v nadaljnjem besedilu: OU Uprave) do petnajstega dne v mesecu za pretekli mesec. Vloga vsebuje:
 - 1. podatke o upravljavcu lovišča (ime in naslov, davčno številko, odgovorno osebo, številko tekočega računa);
 - 2. zahtevano višino nadomestila s seznamom odstreljenih divjih prašičev in težo posameznega neiztrebljenega divjega prašiča;
 - 3. potrdilo vodje zbirnega mesta o teži odstreljenega divjega prašiča.
- (8) O vlogah iz prejšnjega odstavka odloča uradni veterinar OU Uprave.
- (9) Nadomestilo se izplača najpozneje v treh mesecih po uničenju trupov odstreljenih divjih prašičev na podlagi pravnomočne odločbe.
- (10) Stroški za preiskave odstreljenih in poginulih divjih prašičev na določenem območju z omejitvami, njihovo neškodljivo uničenje in izplačilo nadomestil se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

28. člen
(zbirna mesta)

- (1) Za zmanjšane tveganja za prenos APK generalni direktor Uprave določi lokacije zbirnih mest. Za zbirno mesto se uporabijo primerni obstoječi objekti ali pa se postavijo novi začasni objekti.
- (2) Zbirno mesto je mesto za zbiranje in vzorčenje odstreljenih ter najdenih poginulih divjih prašičev, lahko pa tudi za preoblačenje in dezinfekcijo članov skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in skupin za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev.
- (3) Postavitev, uporaba in vzdrževanje zbirnih mest je v javnem interesu, zaradi česar soglasja lastnikov zemljišč oziroma drugih upravljavcev zemljišč niso potrebna. Vsakdo se je dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki bi ovirala ali onemogočala dostop do zbirnih mest, njihovo uporabo ali vzdrževanje. Uprava lastnike zemljišč obvesti o razlogih za poseg na zemljiščih.
- (4) Ko zbirno mesto ni več potrebno za izvajanje ukrepov iz tega zakona, se odstrani. Razen če se z lastnikom zemljišča ali objekta Uprava ne dogovori drugače, Uprava zagotovi, da se po odstranitvi zbirnega mesta zemljišče oziroma objekt vzpostavi v prvotno stanje ter pridobi cenitev cenilca ustrezne stroke, ki oceni škodo, ki jo je utrpel lastnik zaradi postavitve zbirnega mesta oziroma uporabe določenega objekta za ta namen ter zaradi onemogočanja uživanja lastninske pravice v času, ko je na zemljišču stalo zbirno mesto. Uprava v 30 dneh po izdelani cenitvi, vendar ne pozneje kot tri mesece po odstranitvi zbirnega mesta oziroma prenehanju uporabe določenega objekta, lastniku zemljišča oziroma objekta izplača nadomestilo za povzročeno škodo v višini, kot jo je ocenil cenilec ustrezne stroke. Če se lastnik zemljišča oziroma objekta ne strinja s tako določenim nadomestilom za povzročeno škodo, lahko vloži tožbo pred upravnim sodiščem.
- (5) Postavitev, uporaba in vzdrževanje zbirnih mest so dopustni ne glede na določbe občinskih prostorskih aktov. Za postavitev, uporabo in vzdrževanje zbirnih mest oziroma za ureditev dostopa do zbirnega mesta se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, prostorski akti, predpisi, ki urejajo varstvo okolja, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode.
- (6) Zbirna mesta morajo biti ograjena, da se prepreči dostop živalim in ljudem. Zbirno mesto ima:
 - 1. zavarovan vstop in izstop;
 - 2. urejen plato primerne velikosti;
 - 3. bivalne kontejnerje (pisarna, garderoba, prostor za vzorčenje) in kontejnerje s hladilno napravo za zbirna mesta, kjer se zbirajo uplenjeni divji prašiči, ki lahko gredo v promet;

4. kontejnerje za zbiranje trupel poginulih in uplenjenih divjih prašičev;
 5. opremo za vzorčenje;
 6. omogočen dostop z vozilom za odvoz kontejnerja;
 7. opremo in usposobljene osebe za čiščenje in dezinfekcijo.
- (7) Sredstva za izvedbo tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

29. člen (vodja zbirnega mesta)

- (1) Generalni direktor Uprave imenuje vodjo zbirnega mesta, ki ima naslednje naloge in pooblastila:
 1. koordinira delo na zbirnem mestu;
 2. skrbi za nabavo materiala za redno delovanje zbirnega mesta (razkužila, zaščitna oprema, gorivo, čistila, pisarniški material, ...);
 3. vodi evidenco odstreljenih in najdenih poginulih divjih prašičev, dostavljenih na zbirno mesto;
 4. koordinira in odreja naloge vodjem skupin za iskanje divjih prašičev in skupin za odstrel;
 5. potrjuje dnevna poročila o delu skupin iz prejšnje točke in opravljenih urah;
 6. zagotovi, da so vsi najdeni in odstreljeni divji prašiči prepeljani na zbirno mesto, zagotovi njihovo tehtanje in vzorčenje;
 7. zbira podatke o rezultatih preiskav in zagotovi neškodljivo odstranitev vseh najdenih poginulih divjih prašičev oziroma odloča o uničenju ali morebitni uporabi trupov odstreljenih divjih prašičev glede na izvid analize in trenutno epizootiološko situacijo v skladu z navodili DSNB);
 8. skrbi za pripravo poročil in redno poročanje generalnemu direktorju Uprave in DSNB.
- (2) Vodja zbirnega mesta poskrbi tudi za izvedbo drugih nalog, ki jih odredi generalni direktor Uprave.

30. člen (delovanje zbirnega mesta)

- (1) Prevoz odstreljenih ter najdenih poginulih divjih prašičev znotraj določenega območja z omejitvami do zbirnega mesta ter čiščenje in dezinfekcijo zagotovi VHS. Skupina za iskanje iz prvega odstavka 22. člena tega zakona in skupina, ki izvaja izredni odstrel iz 24. člena tega zakona pomagata VHS pri spravilu poginulega ali odstreljenega divjega prašiča do vozila VHS. NVI na zbirnem mestu opravi vzorčenje.
- (2) Odvoz ŽSP iz zbirnega mesta opravi izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP. Pred odvozom iz zbirnega mesta NVI dezinficira vozilo za odvoz, vključno z voznikom.
- (3) Ureditev zbirnega mesta (utrditev platoja, postavitve ograj, postavitve bivalnih in hladilnih kontejnerjev) in postavitve dezinfekcijske točke zagotovi Uprava. Uprava tudi pridobi ustrezna soglasja za priklop vode in elektrike, če je to potrebno, ter zagotovi plačilo nadomestila za uporabo zemljišč in nadomestila za uporabo vode in elektrike.
- (4) Kontejnerje za ŽSP zagotovi izvajalec javne gospodarske službe ravnanja z ŽSP.
- (5) Sredstva za izvedbo tega člena se zagotovijo iz proračuna republike Slovenije.

31. člen (zakopavanje ali sežiganje trupel poginulih divjih prašičev)

- (1) Če na določenem območju z omejitvami odvoz trupel poginulih divjih prašičev do

zbirnega mesta ni mogoč ali ni dovoljen, generalni direktor Uprave dovoli izredne načine odstranjevanja trupel poginulih divjih prašičev v skladu s predpisom, ki ureja stranske živalske proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi.

- (2) Odstranjevanje trupel iz prejšnjega odstavka izvede skupina za iskanje poginulih divjih prašičev iz 22. člena tega zakona.
- (3) Sredstva za izvedbo izredne odstranitve trupel iz tega člena se krijejo iz proračuna Republike Slovenije.

7. Ograje in odvrata

32. člen

(ograje in odvrata za preprečevanje prostorskih premikov divjih prašičev)

- (1) Za preprečevanje oziroma zmanjševanje tveganja za širjenje APK s prostorskimi premiki divjih prašičev se na določenih območjih z omejitvami postavijo ograje. Na predlog DSNB se na ograje namestijo odvrata.
- (2) Nabavo, postavitve, nadzor, vzdrževanje, prestatve ter odstranitve ograd in odvrat iz prejšnjega odstavka zagotovi Uprava. Javno naročilo izvede ministrstvo, pristojno za javno upravo.
- (3) Ograje se v največji možni meri postavijo na zemljiščih v državni oziroma občinski lasti in ob občinskih in državnih cestah, če pa okoliščine konkretnih postavitve ograd to zahtevajo, pa tudi na zemljiščih v zasebni lasti.
- (4) Postavitev, uporaba ter vzdrževanje ograd in odvrat je ukrep v javnem interesu, zaradi česar soglasja lastnikov zemljišč oziroma drugih upravljavcev zemljišč niso potrebna. Vsakdo se je dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki bi ovirala postavitve, uporabo ter vzdrževanje ograd in odvrat. Uprava lastnike preko osrednjega spletnega mesta državnega spletišča in na krajevno običajen način obvesti o razlogih za poseg na zemljiščih. Ograje in odvrata se odstranijo takoj, ko niso več potrebni za izvajanje ukrepov iz tega zakona.
- (5) Ograje se štejejo kot pomožna kmetijsko-gozdarska oprema v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča in zanje gradbeno dovoljenje ni potrebno. Njihova postavitve je dopustna ne glede na določbe občinskih prostorskih aktov. Za postavitve, uporabo in vzdrževanje ograd se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditve objektov, in prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode.
- (6) Ograja mora omogočati dostop imetnikom zemljišč do svojih zemljišč in prebivalcem na določenem območju dostop do njihovih prebivališč, razen če veljajo omejitve iz 42. člena tega zakona.
- (7) Sredstva za nabavo, postavitve, nadzor, vzdrževanje, prestatve ter odstranitve ograd in odvrat se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

33. člen

(upravičenci do nadomestila)

- (1) Če je za postavitev ograd in odvrat iz prvega odstavka prejšnjega člena potrebna uporaba zemljišč, so do nadomestila za oteženo redno rabo zemljišča (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo) po tem zakonu upravičeni naslednji upravičenci:
 - lastnik zemljišča ali
 - oseba, ki uporablja zemljišče na podlagi druge stvarne pravice, vpisane v zemljiško knjigo, ali na podlagi najemne ali zakupne pogodbe.
- (2) Šteje se, da so osebe iz prejšnjega odstavka upravičene do nadomestila, če se na zemljišču postavi, namesti, uporablja, vzdržuje ali shranjuje ograja oziroma odvrata.
- (3) Če nadomestilo za isto zemljišče uveljavlja več upravičencev za isto časovno obdobje, je do nadomestila upravičen tisti, ki ima v tem obdobju pravico uporabljati to

zemljišče.

- (4) Če nadomestilo uveljavljajo vsi solastniki ali skupni lastniki skupaj z eno vlogo, se višina nadomestila določi v celotnem znesku v korist vseh solastnikov oziroma skupnih lastnikov. Če nadomestila ne uveljavljajo vsi solastniki skupaj, so upravičeni do nadomestila skladno s solastniškimi deleži, če so ti določeni. Če solastniški deleži niso določeni in v primeru skupne lastnine, kadar skupni lastniki nadomestila ne uveljavljajo skupaj, se šteje, da so deleži enaki.

34. člen

(postopek določanja nadomestila)

- (1) Upravičenec do nadomestila lahko zahteva nadomestilo do 31. marca tekočega leta za preteklo leto. Upravičenec zahteva nadomestilo pri upravni enoti, na območju katere leži zemljišče, za katero se uveljavlja nadomestilo. Upravičenec vloži zahtevo za nadomestilo za zemljišče, ki leži na območju dveh upravnih enot, pri eni izmed obeh upravnih enot. Če upravičenec zahteva nadomestilo za več zemljišč, ki ležijo na območju dveh ali več upravnih enot, ga za vsa zemljišča zahteva pri eni izmed upravnih enot, na območju katere leži zemljišče, za katero uveljavlja nadomestilo. Če upravičenec zahteva nadomestilo pri več pristojnih upravnih enotah, o zahtevi odloča upravna enota, ki je prva prejela zahtevo.
- (2) Zahteva iz prejšnjega odstavka vsebuje:
1. podatke o upravičencu do nadomestila (osebno ime in naslov prebivališča ter datum rojstva in EMŠO, če gre za fizično osebo, oziroma firmo, sedež in matično številko, če gre za pravno osebo) in številko osebnega oziroma poslovnega računa,
 2. podatke o zemljišču (parcelna številka in katastrska občina) in
 3. opis posega oziroma vpliva posega na zemljišče.
- (3) Če pravico do nadomestila zahteva oseba, ki uporablja zemljišče na podlagi najemne ali zakupne pogodbe, in ta okoliščina ni razvidna iz uradnih evidenc, zahtevi priloži tudi fotokopijo najemne oziroma zakupne pogodbe.
- (4) Upravna enota odloči o zahtevi na podlagi dokumentacije, ki jo glede posega na zemljišču pridobi od Uprave, ter podatkov in listin iz drugega in tretjega odstavka tega člena. Upravna enota pred izdajo odločbe seznani upravičenca do nadomestila z vsemi ugotovljenimi dejstvi in ga pozove, da se v 15 dneh izreče o ugotovitvah v seznanih.
- (5) Višina nadomestila se določi ob upoštevanju obsega posega na zemljišču, bonitete zemljišča v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, in vrste dejanske rabe v skladu s predpisi, ki urejajo vrsto dejanske rabe zemljišč, na podlagi metodologije iz 35. člena tega zakona
- (6) Nadomestilo se odmeri za preteklo koledarsko leto, za obdobje, ko je bila otežena redna raba zemljišča. Nadomestilo pripada upravičencem največ za obdobje 24 mesecev od začetka uporabe zemljišča, ki otežuje redno rabo zemljišča. Če se upravičenec do nadomestila med koledarskim letom spremeni, je do nadomestila upravičen sorazmerno glede na trajanje njegovega upravičenja v koledarskem letu.
- (7) Nadomestilo se izplača po pravnomočnosti odločbe upravne enote na osebni oziroma poslovni račun upravičenca. Nadomestilo upravičencu do nadomestila izplača Uprava.
- (8) Sredstva za izplačilo nadomestila se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.
- (9) V postopku za določitev nadomestila se za vlogo in odločitev na prvi in drugi stopnji taksa ne plača.

35. člen

(metodologija za določitev višine nadomestila za oteženo rabo zemljišča zaradi postavitve ograj in odvračal)

- (1) Letno nadomestilo za m² zemljišča iz prvega odstavka prejšnjega člena se izračuna, upoštevaje podatke iz uradnih evidenc, po naslednji formuli:
 1. kmetijska in gozdna zemljišča: bonitetna ocena zemljišča x faktor 0,006 eura za m²;
 2. vodna in neplodna zemljišča: 0,025 eura za m²;
 3. pozidana zemljišča: 0,30 eura za m².
- (2) Upravičenec je do nadomestila upravičen sorazmerno glede na obdobje, to je število dni v koledarskem letu, ko je bila otežena redna raba zemljišča. Površina, na kateri je otežena redna raba zemljišča, se določi glede na obseg posega na zemljišču.
- (3) Površina zemljišča, na katerem je otežena redna raba zemljišča zaradi postavitve, namestitve, uporabe ali vzdrževanja ograje in odvrtač iz prvega odstavka 32. člena tega zakona, se določi tako, da se dolžina ograje pomnoži z dvema metroma širine.
- (4) Upravičenec do nadomestila lahko v postopku odmere nadomestila dokazuje, da je otežena redna raba zemljišča na večji površini ali v drugem obdobju, kot se ju ugotovi na podlagi šestega odstavka prejšnjega člena ali večinoma pri drugi vrsti dejanske rabe ali bonitetne ocene, kot izhaja iz uradnih evidenc.
- (5) Če iz evidence zemljiškega katastra podatka o boniteti zemljišča v skladu s predpisi o evidentiranju nepremičnin ali podatka o vrsti dejanske rabe v skladu s predpisi, ki urejajo vrsto dejanske rabe zemljišč, ni mogoče ugotoviti, se prizna boniteta zemljišča ali vrsta dejanske rabe, kot jo imajo primerljiva sosednja zemljišča.

36. člen
(služnost v javno korist)

- (1) Če je zaradi postavitve ograj in odvrtač iz prvega odstavka 32. člena tega zakona potrebna trajnejša in nepretrgana uporaba zemljišč, ki otežuje redno rabo zemljišč in že traja dlje kot 24 mesecev, se lastninska pravica na teh zemljiščih začasno obremeni s služnostjo v javno korist.
- (2) Za vprašanja glede ustanovitve služnosti v javno korist, ki niso posebej urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja razlastitev in omejitve lastninske pravice v javno korist.
- (3) Javno korist za ustanovitev služnosti in obdobje obremenitve s služnostjo v javno korist ugotovi vlada s sklepom, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Javna korist za ustanovitev služnosti velja tudi za zemljišča, ki nastanejo s parcelacijo zemljišč, določenih v sklepu iz prejšnjega stavka, če so potrebna zaradi postavitve ograj in odvrtač iz prvega odstavka 32. člena tega zakona.
- (4) Uprava v šestih mesecih po sprejetju sklepa iz prejšnjega odstavka začne postopek za ustanovitev služnosti v javno korist.

37. člen
(upravičenec do služnosti v javno korist)

Upravičenec do služnosti v javno korist je Republika Slovenija. Postopek sporazumevanja za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist, sklepanje teh pogodb in vlaganje zahtev za ustanovitev služnosti v javno korist v imenu Republike Slovenije in za njen račun opravlja Uprava.

38. člen
(postopek sporazumevanja za ustanovitev služnosti v javno korist)

- (1) Upravičenec do služnosti v javno korist poda lastnikom zemljišč iz 33. člena tega zakona ponudbo za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist proti plačilu odškodnine. Odškodnina se v ponudbi oblikuje v skladu z metodologijo iz 35. člena tega zakona.

- (2) Če se lastnik zemljišča strinja s ponudbo iz prejšnjega odstavka in o tem pisno obvesti upravičenca do služnosti v javno korist v 15 dneh od prejema ponudbe, se sklene pogodba o ustanovitvi služnosti, pri čemer stroške v zvezi s to pogodbo krije upravičenec do služnosti v javno korist.

39. člen

(ustanovitev služnosti v javno korist)

- (1) Če postopek sporazumevanja iz prejšnjega člena ni uspešen, lahko upravičenec do služnosti v javno korist pri upravni enoti, na območju katere leži zemljišče, zahteva začetek postopka za ustanovitev služnosti v javno korist.
- (2) Zahteva za ustanovitev služnosti v javno korist iz prejšnjega odstavka vsebuje:
1. navedbo sklepa Vlade o ugotovljeni javni koristi,
 2. podatke o lastniku zemljišča (osebno ime in naslov prebivališča ter datum rojstva, če gre za fizično osebo, oziroma firmo, sedež in matično številko, če gre za pravno osebo),
 3. podatke o zemljišču (parcelna številka in katastrska občina),
 4. podatke o ustanovitvi služnosti v javno korist (opredelitev obsega zemljišča, na katerem se ustanovi služnost v javno korist, trajanje služnosti v javno korist),
 5. ponudbo iz prejšnjega člena.
- (3) Postopek za ustanovitev služnosti v javno korist se začne s sklepom. Zoper ta sklep ni pritožbe.
- (4) Pritožba zoper odločbo o ustanovitvi služnosti v javno korist ne zadrži njene izvršitve.

40. člen

(določitev in izplačilo odškodnine)

- (1) Odškodnina za ustanovitev služnosti v javno korist se določi za obdobje od poteka 24 mesecev od začetka uporabe zemljišča, ki otežuje redno rabo zemljišča, do poteka obdobja obremenitve zemljišča s služnostjo. Odškodnina se izplačuje na letni ravni za preteklo leto, in sicer do konca meseca marca tekočega leta. Izplačilo za posamezno leto se izračuna tako, da se višina odškodnine, določena za celotno obdobje, deli s številom let, za katera je zemljišče obremenjeno s služnostjo v javno korist. Če odškodnina ni določena v istem koledarskem letu, kot je bila ustanovljena služnost v javno korist, se odškodnina za obdobje do določitve odškodnine, izplača do konca meseca marca leta, ki sledi letu, v katerem je bila določena odškodnina. Če služnost v javno korist ne traja celo koledarsko leto, se izplačilo za posamezno leto sorazmerno zmanjša.
- (2) Če se služnost v javno korist ukine pred potekom obdobja, za katero je bila ustanovljena, se za preostalo obdobje odškodnina ne izplača.
- (3) Odškodnino zemljišča izplača Uprava, na osebni oziroma poslovni račun lastnika zemljišča. Sredstva za izplačilo odškodnine se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

41. člen

(skrbnik za posebne primere)

- (1) Če upravičenec do služnosti v javno korist za namen sklenitve pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist ne pridobi podatkov o lastniku zemljišča iz uradnih evidenc, ker ti podatki ne obstajajo ali ker organi, ki vodijo uradne evidence, s podatki ne razpolagajo, ali so podatki v evidenci napačni, ali lastnik zemljišča zaradi neznanega bivališča ne more sodelovati v postopku, pošlje centru za socialno delo predlog za postavitve skrbnika za poseben primer.
- (2) Center za socialno delo v 60 dneh imenuje skrbnika za poseben primer, ki zastopa

lastnika zemljišča in varuje njegove koristi.

8. Omejitev ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti na območju z omejitvami

42. člen

(omejitev ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti na območju z omejitvami)

- (1) Na določenem območju znotraj območja z omejitvami se lahko zaradi preprečevanje oziroma omejitev premikov divjih prašičev zaradi vznemirjanja omeji ali prepove izvajanje kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti.
- (2) Omejitev ali prepoved iz prejšnjega odstavka lahko zajema:
 1. prepoved spravila pridelkov;
 2. prepoved košnje oziroma spravila krme;
 3. prepoved sečnje in spravila lesa iz gozdov;
 4. prepoved nabiranja gob in drugih gozdnih sadežev;
 5. prepoved oziroma omejitev gibanja;
 6. prepoved drugih aktivnosti, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.

9. Ukrepi pri domačih prašičih na območju z omejitvami

43. člen

(pokončanje domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene)

Za preprečevanje prenosa APK z divjih prašičev na domače prašiče se lahko na določenem območju z omejitvami odredi pokončanje domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene ter prepove reje prašičev, divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene v času trajanja ukrepa na določenem območju z omejitvami.

IV. FINANČNE DOLOČBE

44. člen

(znižanje koncesijskih dajatev)

Ministrstvo lahko po postopku za znižanje koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v posameznem lovišču v skladu s predpisom, ki ureja podelitev koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v loviščih v Republiki Sloveniji, upravljavcu lovišča za preteklo leto zmanjša ali odpravi obveznost plačila koncesijske dajatve za trajnostno gospodarjenje z divjadjo v lovišču zaradi nezmožnosti upravljanja z loviščem, če je na območju lovišča veljal ukrep prepovedi lova.

45. člen

(nadomestila za povzročeno škodo)

Ne glede na zakon, ki ureja divjad in lovstvo, Republika Slovenija zaradi izvajanja ukrepov po tem zakonu zagotovi nadomestilo za povzročeno škodo oziroma odškodnino za:

1. škodo, ki jo povzroči divjad v času prepovedi lova na kmetijskih in gozdnih kulturah;
2. uničene trupe odstreljenih divjih prašičev;

3. živali, ki so bile pokončane, ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri izvajanju nujnih ukrepov (odškodnina imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami);
4. omejitve pri izvajanju kmetijskih dejavnosti.

46. člen

(nadomestila za povzročeno škodo, ki jo povzroči divjad v času prepovedi lova na kmetijskih in gozdnih kulturah)

Če je na območju lovišča prepovedan lov, se nadomestila za povzročeno škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah od divjadi zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije. Lastnik ali uporabnik kmetijskega zemljišča, ki utrpí škodo na kmetijskih oziroma gozdnih kulturah od divjadi, uveljavlja nadomestilo za povzročeno škodo po postopku za uveljavljanje škode od divjadi od Republike Slovenije, ki jo izplačuje ministrstvo v skladu s zakonom, ki ureja divjad in lovstvo.

47. člen

(odškodnine imetnikom prašičev na območju z omejitvami)

- (1) Če se v okviru izvajanja nujnih ukrepov na območju z omejitvami odredi pokončanje domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene oziroma pride pri izvajanju nujnih ukrepov po tem zakonu do poškodovanja ali uničenja predmetov in surovin, je imetnik prašičev upravičen do odškodnine za prašiče, ki so bili pokončani, ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri uresničevanju nujnih ukrepov iz tega zakona.
- (2) Odškodnina za povzročeno škodo iz prejšnjega odstavka se imetniku prašičev zagotovi po postopku v skladu s predpisi, ki urejajo veterinarstvo.

48. člen

(nadomestilo za povzročeno škodo zaradi omejitev izvajanja kmetijskih dejavnosti)

- (1) Za škodo, ki nastane zaradi prepovedi spravila pridelkov, prepovedi košnje oziroma spravila krme, je lastnik ali posestnik zemljišča upravičen do nadomestila za povzročeno škodo.
- (2) Nadomestilo iz tega člena se izplača v višini vrednosti nepospravljenega pridelka na površini, razvidni iz GERK, ob upoštevanju povprečnega pridelka za posamezno poljščino oziroma kulturo in ob upoštevanju cene pridelka na trgu, zmanjšano za stroške spravila. Pogoj pri izplačilu niso predhodno zavarovane površine.
- (3) Nadomestilo iz tega člena izplača Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja na podlagi vloge lastnika ali posestnika zemljišča.

49. člen

(izjema od pravil javnega naročanja)

Če je po potrditvi APK izkazana potreba po nujni nabavi in postavitvi ograj, odvrtač, orožja in posebne opreme za orožje, dodatne opreme, vozil in sredstev ter ureditev zbirnih mest, lahko proračunski uporabnik, ne glede na pravila javnega naročanja, sklene pogodbo neposredno v okviru primerljivih cen na trgu Evropske unije.

50. člen

(skupina za spremljanje in koordinacijo)

- (1) Spremljanje izvajanja ukrepov iz tega zakona, postopke za naročanje, izplačila odškodnin, nagrad, stimulacij in nadomestil za povzročeno škodo, porabo sredstev in

evidence, potrebne za pridobitev sredstev v skladu z Uredbo (EU) št. 652/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o določbah za upravljanje odhodkov v zvezi s prehransko verigo, zdravjem in dobrobitjo živali ter v zvezi z zdravjem rastlin in rastlinskim razmnoževalnim materialom, spremembi direktiv Sveta 98/56/ES, 2000/29/ES in 2008/90/ES, uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 882/2004 in (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2009/128/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi sklepov Sveta 66/399/EGS in 76/894/EGS ter Odločbe Sveta 2009/470/ES (UL L št. 189 z dne 27. 6. 2014, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2017/2393 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2017 o spremembi uredb (EU) št. 1305/2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), (EU) št. 1306/2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike, (EU) št. 1307/2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike, (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in (EU) št. 652/2014 o določbah za upravljanje odhodkov v zvezi s prehransko verigo, zdravjem in dobrobitjo živali ter v zvezi z zdravjem rastlin in rastlinskim razmnoževalnim materialom (UL L št. 350 z dne 29. 12. 2017, str. 15) izvaja skupina, ki jo v ta namen imenuje minister, pristojen za veterinarstvo.

- (2) Naloge skupine iz prejšnjega odstavka so:
1. popis odrejenih ukrepov na posameznem območju;
 2. popis postopkov za nabavo opreme iz tega zakona in pristojnih za njihovo izvedbo ter vodenje evidenc o končanih postopkih in porabljenih sredstvih iz tega zakona, vključno z dokazili o opravljenih plačilih;
 3. popis upravičencev za izplačilo sredstev iz tega zakona ter vodenje evidenc o končanih postopkih in porabljenih sredstvih, vključno z dokazili o opravljenih plačilih;
 4. vodenje evidenc o končanih postopkih in porabljenih sredstvih, vključno z dokazili o opravljenih plačilih.
- (3) Vodja skupine iz tega člena pripravi tedensko poročilo o izvajanju (napredku) ukrepov iz tega zakona ter porabljenih sredstvih, ki ga pošlje generalnemu direktorju Uprave.
- (4) Skupina nemudoma obvesti generalnega direktorja Uprave oziroma pristojnega za izvedbo določenega ukrepa iz tega zakona, če zazna kakršnokoli težavo, ki bi lahko ogrozila učinkovito izvajanje ukrepov.
- (5) Skupina pripravlja vmesna četrtletna poročila o izvajanju ukrepov iz tega zakona ter porabljenih sredstvih, ki jih predloži Upravi in ministrstvu.

V. TRAJANJE UKREPOV

51. člen (trajanje ukrepov)

- (1) Nujni ukrepi iz II. poglavja tega zakona veljajo do uveljavitve sklepa generalnega direktorja Uprave, s katerim prekliče visoko stopnjo ogroženosti.
- (2) Sklep iz prejšnjega odstavka se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (3) Nujni ukrepi iz III. poglavja tega zakona veljajo do:
- uveljavitve sklepa generalnega direktorja Uprave, s katerim ugotovi, da je APK pri divjih prašičih izkoreninjena ter prekliče določitev območij z omejitvami in odrejene ukrepe na podlagi drugega odstavka 16. člena tega zakona;
 - uveljavitve predpisa vlade, s katerim prekliče ukrepe na podlagi tretjega odstavka 16. člena tega zakona.

VI. ZBIRKE PODATKOV

52. člen
(upravljanje)

- (1) Uprava upravlja in vodi zbirke podatkov iz tega zakona.
- (2) Uprava zagotovi upravljavcem lovišč podatke o najdenih in odstreljenih divjih prašičih na območjih z omejitvami.
- (3) Zbirke podatkov po tem zakonu se vodijo centralno in v računalniški obliki.
- (4) Podatki v zbirkah podatkov iz tega zakona se hranijo pet let.

53. člen
(pridobivanje in uporaba podatkov)

- (1) Za izvajanje tega zakona lahko ministrstvo in Uprava uporabljata in obdelujeta podatke, vključno z osebnimi podatki, iz evidenc po tem zakonu in naslednjih predpisanih zbirk podatkov:
 1. zbirk podatkov iz zakona, ki ureja kmetijstvo (evidenca subjektov, evidenca imetnikov rejnih živali in evidenca rejnih živali, evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, register kmetijskih gospodarstev);
 2. zbirk podatkov po zakonu, ki ureja veterinarstvo, in zakonu, ki ureja veterinarska merila skladnosti (CIS VET);
 3. zbirk podatkov po zakonu, ki ureja lovstvo in divjad (evidenca odstrela in izgub divjadi, evidence in zbirke podatkov o divjadi in njenem življenjskem okolju po loviščih, loviščih s posebnim namenom in lovsko upravljavskih območjih, evidenca o uplenjeni in poginuli divjadi).
- (2) Za izvajanje ukrepov iz tega zakona lahko ministrstvo in Uprava uporabljata tudi temeljne topografske načrte, zbirko topografskih podatkov, topografske karte, pregledne karte, ortofoto, podatke digitalnega modela reliefa in druge prostorske podatke, brez osebnih podatkov.
- (3) Ministrstvo in Uprava dostopata do pisnih in grafičnih podatkov iz zbirk podatkov iz prvega in drugega odstavka tega člena z neposredno računalniško povezavo, če tehnične možnosti to omogočajo.
- (4) Za vodenje in upravljanje zbirk podatkov lahko ministrstvo in Uprava v evidence z delovnega področja ministrstva prevzameta podatke iz evidenc iz tega člena za osebe, ki se v evidence vpisujejo po lastni volji ali so se dolžne vanje vpisati v skladu z zakonom ali pa so v evidence vpisane po uradni dolžnosti.

54. člen
(povezovanje zbirk podatkov)

- (1) Za izvajanje nalog iz tega zakona se evidence iz tega zakona lahko povezujejo med seboj in z zbirkami podatkov iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena.
- (2) Za medsebojno povezovanje evidenc z delovnega področja ministrstva in Uprave se za subjekte uporablja identifikacijska številka subjekta, za kmetijska gospodarstva pa KMG-MID.

55. člen
(financiranje zbirk podatkov)

Sredstva za financiranje zbirk podatkov po tem zakonu se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

56. člen

(posredovanje in povezovanje podatkov iz zbirk podatkov)

- (1) Vsi podatki iz zbirk podatkov iz tega zakona se lahko uporabljajo samo za namene, za katere so bili dani in so določeni v zakonu.
- (2) Ministrstvo ali Uprava posreduje podatke iz zbirk podatkov iz tega zakona v skladu s prejšnjim odstavkom pooblaščenim organizacijam, izvajalcem javnih služb in izvajalcem ukrepov kmetijske politike, če jih ti potrebujejo za izvajanje nalog iz tega zakona, ter drugim državnim organom in občinam, če jih ti potrebujejo za izvajanje s tem zakonom določenih nalog.
- (3) Ministrstvo in Uprava omogočita vpogled v zbirke podatkov iz tega zakona osebam, ki opravljajo naloge v pooblaščenih organizacijah, pri izvajalcih javnih služb in izvajalcih ukrepov kmetijske politike, če jih te osebe potrebujejo za izvajanje nalog iz delovnega področja ministrstva, ter osebam v drugih državnih organih in občinah, če jih te osebe potrebujejo za izvajanje s tem zakonom določenih nalog.
- (4) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena se podatki glede davčne številke zavezanca oziroma upravičenca posredujejo le za namen plačil in vodenja inšpekcijskih postopkov ali po predhodnem soglasju osebe.

57. člen

(evidenca najdenih poginulih divjih prašičev)

- (1) Evidenca o najdenih poginulih divjih prašičih iz 14. člena tega zakona vsebuje naslednje podatke:
 1. osebno ime najditelja ter kontaktne podatke (naslov, telefonska številka oziroma e-naslov, naslov);
 2. lokacija (opis mesta, najbližji kraj, če je mogoče, koordinate x, y);
 3. če je mogoče, spol in starost najdenega poginulega divjega prašiča;
 4. morebitne vidne spremembe na poginulem divjem prašiču;
 5. čas najdbe;
 6. možnost dostopa do najdenega poginulega divjega prašiča (opis lokacije, dostopnih poti, ...).
- (2) Podatki iz evidence iz tega člena se obdelujejo za namene sledenja in preverjanja epizootiološke situacije APK, ki je podlaga za določanje ukrepov, in so podlaga za izplačilo nagrade v skladu s 14. členom tega zakona.

58. člen

(evidenca usposobljenih oseb)

- (1) V evidenci usposobljenih oseb se vodita seznama usposobljenih oseb za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev in usposobljenih oseb za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev. Evidenca za vsako usposobljeno osebo vsebuje naslednje podatke: osebno ime, naslov, datum rojstva in kontaktne podatke usposobljenih oseb ter številko in datum potrdila.
- (2) Namen evidence iz tega člena je vodenje seznama usposobljenih oseb za izvajanje ukrepov, predvidenih s tem zakonom.

59. člen

(evidenca najdenih poginulih, odstreljenih in preiskanih divjih prašičih)

- (1) Uprava zbira podatke in vodi evidenco o najdenih poginulih, odstreljenih in preiskanih divjih prašičih iz 22. in 24. člena tega zakona.
- (2) Vsakega najdenega poginulega ali odstreljenega divjega prašiča NVI vnese v aplikacijo iz četrtega odstavka 22. člena tega zakona.

- (3) Da se zagotovi enkratni vnos podatkov iz prejšnjega odstavka, se evidenca iz tega člena poveže z obstoječimi aplikacijami, kjer se vodijo vsi podatki o izgubah, uplenitlju oziroma najditelju, upravljavcu lovišča in lokaciji najdenih poginulih oziroma uplenjenih divjih prašičev, ter aplikacijo EPI, ki zagotavlja sledenje od vzorčenja do rezultatov laboratorijskih preiskav.
- (4) Vsak uporabnik dostopa do podatkov v okviru svojih pravic in pristojnosti, ki so mu določene za obstoječe aplikacije.
- (5) Sredstva za povezavo in prilagoditev obstoječih aplikacij iz tretjega odstavka tega člena se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

VII. NADZOR NAD IZVAJANJEM DOLOČB TEGA ZAKONA IN PRISTOJNOSTI

60. člen (inšpekcijski nadzor)

- (1) Pristojni organ za izvajanje inšpekcijskega nadzora po tem zakonu je Inšpekcija za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin Uprave.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek je za izvajanje inšpekcijskega nadzora v zvezi s prepovedjo lova, omejitvami glede izvajanja lova in uravnavanjem številčnosti divjih prašičev pristojen Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.

61. člen (pristojnosti uradnega veterinarja)

Uradni veterinar ima poleg pooblastil in pristojnosti po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor, in zakonu, ki ureja veterinarska merila skladnosti, naslednje pristojnosti:

1. nadzirati izvajanje nujnih ukrepov zaradi visoke stopnje ogroženosti, razen ukrepov iz 1. točke prvega odstavka 62. člena tega zakona;
2. nadzirati izvajanje nujnih ukrepov po potrditvi APK, razen ukrepov iz 3. in 4. točke prvega odstavka 62. člena tega zakona in nadzora iz drugega in tretjega odstavka 62. člena tega zakona;
3. nadzirati usmrnitev divjih prašičev v lovkah.

62. člen (pristojnosti lovskega, kmetijskega in gozdarskega inšpektorja)

- (1) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima lovski inšpektor, poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in predpisu, ki ureja divjad in lovstvo, še naslednje pristojnosti:
 1. nadzirati izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev;
 2. nadzirati pripravo in izvajanje načrtov ravnanja upravljavcev lovišč;
 3. nadzirati izvajanje prepovedi lova in omejitev pri izvajanju lova;
 4. nadzirati izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev in načinov lova, razen usmrnitev v lovkah;
 5. nadzirati izvajanje prepovedi iztrebljanja divjih prašičev v lovišču;
 6. nadzirati omejitve oziroma prepovedi krmljenja divjih prašičev.
- (2) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima kmetijski inšpektor, poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in predpisu, ki ureja kmetijstvo, še pristojnost nadzirati izvajanje omejitve ali prepovedi izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti na območju z omejitvami v delu, ki se nanaša na:
 1. prepoved spravila kmetijskih pridelkov;

2. prepoved košnje oziroma spravila krme;
 3. prepoved oziroma omejitve gibanja na kmetijskih površinah;
 4. prepovedi drugih aktivnosti, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.
- (3) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima gozdarski inšpektor, poleg pooblastil po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in predpisu, ki ureja gozdarstvo, še pristojnost nadzirati izvajanje ukrepa omejitve ali prepovedi izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti na območju z omejitvami v delu, ki se nanaša na:
1. prepoved sečnje in spravila lesa iz gozdov;
 2. prepoved nabiranja gob in drugih gozdnih sadežev;
 3. prepoved oziroma omejitve gibanja v gozdovih;
 4. prepoved drugih aktivnosti v gozdovih, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.

63. člen
(pristojnosti NVI in drugih institucij)

- (1) Zbiranje poginulih divjih prašičev in odvoz kadavrov do zbirnih mest se izvaja v okviru javne veterinarske službe. Vzorčenje odstreljenih divjih prašičev in trupel poginulih divjih prašičev ter patoanatomske sekcije poginulih divjih prašičev opravljajo uradni veterinarji in NVI. Preiskave opravi NVI ali drug pooblaščen laboratorij.
- (2) ZGS in drugi izvajalci, ki so pooblašчени za jemanje vzorcev pri divjih prašičih, lahko na območju z omejitvami v času trajanja ukrepov iz tega zakona izvajajo svojo dejavnost samo, če imajo za to dovoljenje Uprave.

64. člen
(pristojnost Civilne zaščite)

Generalni direktor Uprave po potrditvi APK v Republiki Sloveniji predlaga pristojnemu poveljniku Civilne zaščite Republike Slovenije aktiviranje državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali.

VIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

65. člen
(prekrški)

- (1) Z globo od 3.000 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
 1. ne zagotovi predpisanih zabojnikov ali rednega praznjenja zabojnikov v skladu s tretjim odstavkom 4. člena tega zakona;
 2. odpremi živega divjega prašiča v nasprotju s prvim odstavkom 10. člena tega zakona;
 3. odpremi živega divjega prašiča v nasprotju z drugim odstavkom 10. člena tega zakona;
 4. prejme živega divjega prašiča v nasprotju s tretjim odstavkom 10. člena tega zakona;
 5. uporabi posebno opremo iz petega odstavka 11. člena v nasprotju s tem zakonom;
 6. pri izvajanju intenzivnega odstrela ne upošteva biovarnostnih ukrepov v skladu z načrtom ravnanja (prvi odstavek 11. člena);
 7. na krmišču za prosto živeče živali, do katerih imajo dostop divji prašiči, polaga krmo v nasprotju s prvim odstavkom 12. člena tega zakona;
 8. ne upošteva načrta ravnanja (prvi odstavek 13. člena);
 9. ne pripravi načrta ravnanja v skladu s predpisanimi zahtevami iz drugega

- odstavka 13. člena tega zakona;
10. ne poskrbi za objavo načrta ravnanja upravljalcev lovišč in njegovo seznanitev v skladu s tretjim odstavkom 13. člena tega zakona;
 11. ne prijavi najdenega poginulega divjega prašiča v skladu s prvim odstavkom 14. člena ali ne ravna v skladu s tretjim odstavkom 14. člena tega zakona;
 12. ne opravi odvoza najdenih poginulih divjih prašičev z mesta najdbe v skladu s prvim odstavkom 15. člena tega zakona in ne gre za primer iz drugega odstavka 15. člena tega zakona;
 13. ne upošteva prepovedi odstranjevanja spodnje čeljusti oziroma drugih delov trupla iz prvega odstavka 16. člena tega zakona;
 14. ne upošteva prepovedi lova oziroma omejitev pri izvajanju lova v skladu s drugim odstavkom 20. člena tega zakona;
 15. ne upošteva prepovedi krmljenja ŽSP v skladu s prvim odstavkom 21. člena tega zakona;
 16. ne upošteva omejitve količine krme neživalskega izvora za namen privabljanja v skladu s drugim odstavkom 21. člena tega zakona;
 17. ne upošteva roka 72 ur glede prepovedi stikov z domačimi prašiči iz prvega odstavka 22. člena ali petega odstavka 24. člena tega zakona;
 18. uporabi posebno opremo iz tretjega odstavka 24. člena tega zakona v nasprotju s tem zakonom;
 19. ne upošteva prepovedi iztrebljanja divjih prašičev v lovišču v skladu s prvim odstavkom 26. člena tega zakona;
 20. ne prevzame ŽSP kategorije 1 na zbirnem mestu v skladu s tretjim odstavkom 26. člena tega zakona;
 21. ne opravi preiskav najdenih poginulih in odstreljenih divjih prašičev v skladu s prvim odstavkom 27. člena tega zakona;
 22. ovira ali onemogoča dostop do zbirnega mesta, njegovo uporabo ali vzdrževanje (tretji odstavek 28. člena);
 23. ovira postavitve, uporabo in vzdrževanje ograj in odvrtačal v skladu s četrtem odstavkom 32. člena tega zakona;
 24. ravna v nasprotju s prepovedmi oziroma omejitvami iz drugega odstavka 42. člena tega zakona.
- (2) Z globo 2.000 do 4.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.
- (3) Z globo od 600 do 1.800 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Z globo od 500 do 1.500 eurov se kaznuje posameznik, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

66. člen

(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

IX. PREHODNA IN KONČNE DOLOČBE

67. člen

(določitev enotne letne osnove za odvzem divjih prašičev)

ZGS v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona določi enotno letno osnovo za odvzem divjih prašičev iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona.

68. člen

(priprava načrta ravnanja za lovce in imenovanje članov skupine strokovnjakov)

- (1) Generalni direktor Uprave imenuje člane skupine strokovnjakov iz prvega odstavka 3. člena tega zakona v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona.
- (2) Ministrstvo objavi predlogo načrta ravnanja iz petega odstavka 13. člena tega zakona na osrednjem spletnem mestu državne uprave v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona, upravljavci lovišč pa pripravijo načrte ravnanja iz 13. člena tega zakona v 60 dneh od dneva objave predloge načrta ravnanja.

69. člen

(postopki za opremo)

- (1) Postopki za nabavo opreme iz tretjega odstavka 15. člena tega zakona se izvedejo v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.
- (2) Zaradi zagotovitve takojšnje dobave in za izvajanje ukrepov ob pojavu APK (23., 24., 25., 28., in 32. člen tega zakona) se izvede javno naročilo za izvedbo sukcesivne dobave opreme, ograj in sredstev za izkoreninjenje APK najpozneje v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

70. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati:

- šesti odstavek 11. člena Pravilnika o stranskih živalskih proizvodih, ki niso namenjeni prehrani ljudi (Uradni list RS, št. 35/15 in 82/18);
- točka a) drugega odstavka 15. člena Pravilnika o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje afriške prašičje kuge (Uradni list RS, št. 136/06 in 42/10).

71. člen

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Pojavljanje in širjenje APK v nekaterih državah EU v zadnjih letih predstavlja visoko stopnjo ogroženosti populacije divjih in domačih prašičev v Republiki Sloveniji, zato je treba sprejeti nujne ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK v populaciji divjih prašičev (*Sus scrofa* L.) z namenom zmanjšanja tveganja za vnos in širjenje APK v Republiki Sloveniji, in dodatne ukrepe za obvladovanje in izkoreninjenje ob pojavu APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji.

Med ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK (ukrepi pred pojavom bolezni v RS) spadajo predvsem:

1. prepoved premikov živih divjih prašičev iz lovišč in lovni obor na druge lokacije,
2. zmanjšanje populacije divjih prašičev s povečanim odstrelom divjih prašičev,
3. prepoved krmljenja ŽSP na krmiščih,
4. priprava načrta ravnanja za lovce,
5. prijava vsakega najdenega poginulega ali povoženega divjega prašiča ter zbiranje in odstranitev trupel poginulih divjih prašičev ter v povezavi s tem prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel poginulih in povoženih divjih prašičev,
6. odvoz, vzorčenje in neškodljivo uničenje najdenih poginulih in povoženih divjih prašičev,
7. postavitve ograj za zaščito rej domačih prašičev.

V primeru suma ali potrditve APK generalni direktor Uprave skliče in vodi DSNB. Člane DSNB imenuje minister, pristojen za veterinarstvo. Njegove naloge so določitev, vodenje in spremljanje izvajanja ukrepov ob pojavu APK.

Ko je APK potrjena pri divjih prašičih, generalni direktor Uprave skliče skupino strokovnjakov, ki proučuje epizootiološko stanje in nudi strokovno podporo DSNB. Generalni direktor Uprave na predlog DSNB določi območja z omejitvami in ustrezne ukrepe za posamezna območja z omejitvami.

Ukrepi za zatiranje APK pri divjih prašičih se lahko med seboj kombinirajo in se prilagajajo posameznemu izbruhu glede na lego pokrajine, naravne meje in ovire (avtocesta, ograja na državni meji), letni čas, vegetacijsko obdobje, temperature, krajevne posebnosti, logistične pogoje itd.

ZAPK tudi določa, da se zaradi izrednih razmer zaradi izbruha APK, prekliče veljavnost nekaterih določb glede izvajanja lova in določb glede zaščite živali, na primer izvajanje ukrepov v lovopustu, uporaba nočne optike in lov, vse z namenom, da se prepreči nenadzorovano širjenje APK.

Ukrepi, ki jih je potrebno v skladu s tem zakonom izvesti na določenem območju z omejitvami bazirajo na izkušnjah drugih držav članic. Območja z omejitvami, ki jih na predlog DSNB s sklepom določi generalni direktor Uprave, so:

1. okuženo območje, ki predstavlja območje okoli in vključno z lokacijo pojava APK, na katerem se izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz prvega odstavka 19. člena, za preprečevanje širjenja bolezni s tega območja; območje se lahko glede na stopnjo okuženosti in razširjenost razdeli na podobmočja: osrednje okuženo, širše okuženo ali okuženo območje s poostrenim nadzorom in
2. nadzorovano območje, ki predstavlja območje, vzpostavljeno okoli okuženega območja in na katerem se izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz prvega odstavka 19. člena, za zmanjševanje tveganja za prenos bolezni z okuženega območja na prosta območja (na območja, ki niso pod omejitvami), razen ukrepov iz 9. in 10. točke prvega odstavka 19. člena tega zakona.

Generalni direktor Uprave lahko na predlog DSNB določi tudi druga območja z omejitvami, na katerih se izvaja eden ali več ukrepov iz prvega odstavka 19. člena, razen ukrepov iz 9. in 10. točke prvega odstavka 19. člena tega zakona, kadar je to potrebno glede na tveganje za vnos

oziroma širjenje bolezni.

Cilj ukrepov na območju, na katerem so bili potrjeni primeri APK, je preprečiti, da bi morebitno okužene živali izstopile iz tega območja in širile APK ter čimprejšnja odstranitev trupel okuženih poginulih divjih prašičev iz lovišča, saj predstavljajo največji vir okužbe. Cilj ukrepov je tudi pokončanje vseh preživelih divjih prašičev, ki lahko predstavljajo vir okužbe za divje prašiče, ki bi po zaključku izkoreninjena bolezni prišli na to območje. Za doseg ciljev se na območju, na katerem so bili potrjeni primeri APK, oziroma na posameznih območjih, določenih znotraj tega območja, najprej uveljavi popolna prepoved lova, vzpostavijo se skupine za iskanje trupel poginulih živali in po možnosti se okuženo območje ogradi. V drugi fazi (potem ko ne najdemo več poginulih divjih prašičev) pa skupina za izredni odstrel odstreli vse preostale divje prašiče na tem območju. Ko je lov na ostale vrste divjadi dovoljen, ga izvajajo upravljalci lovišč.

Cilj ukrepov na nadzorovanem območju, kjer ni potrjenih primerov APK, je drastično zmanjšanje gostote populacije divjih prašičev, s čimer se prepreči nadaljnje širjenje APK. Pri izvajanju izrednega odstrela divjih prašičev na okuženem in nadzorovanem območju se lahko uporabi eno ali več naslednjih sredstev: naprave za dušitev zvoka (poka), cevi z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenim izključno za namestitev dušilca, strelni namerilniki z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilniki s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del, umetni viri svetlobe, lovke in brezpilotni zrakoplovi s termovizijo.

Izredni odstrel divjih prašičev, vključno s postavljanjem lovč, izvajajo skupine posameznikov (skupina za izredni odstrel). Lov na ostale vrste divjadi izvajajo upravljalci lovišč v skladu z lovsko zakonodajo.

Druga območja z omejitvami, ki jih predlaga skupina strokovnjakov so območja znotraj ali okrog okuženega in nadzorovanega območja, na katerih se izvajajo ukrepi, ki se določijo glede na specifikum območja.

Odstreljene in najdene poginule divje prašiče z vseh območij z omejitvami morajo člani skupin, ki izvajajo izredni odstrel in upravljalci lovišč dostaviti do zbirnih mest, kjer se odvzamejo tudi vzorci za preiskave na prisotnosti APK. Odstreljene divje prašiče je prepovedano iztrebiti (eviscerirati) lovišču.

V primeru, da generalni direktor Uprave na predlog skupine strokovnjakov odloči, da se zaradi pojava APK pri divjih prašičih odredi pokončanje domačih prašičih v rejah na določenem območju z omejitvami, določbe tega zakona veljajo tudi za domače prašiče.

Ukrepi iz tega zakona se uporabljajo tudi za divje prašiče v lovni oborah. V skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu poznamo različne načine reje divjih prašičev v oborah, in sicer:

1. v oborah za divjad – to je več kot 0,5 ha velika površina v naravnem okolju, obdana z ograjo, ki ne dopušča prehajanja določenim ali vsem vrstam divjadi;
2. v oborah za posebne namene – to je obora s površino manjšo od 30 ha, ki so namenjene preučevanju, karanteni in vzreji divjadi za izpuščanje v prosto naravo in podobno;
3. divjad v ujetništvu - gre za divjad, ki je bila rojena v naravi, vendar zanjo skrbi človek glede prehrane in fizičnega varstva, in se nahaja v kletki ali v ograjenem prostoru;
4. lovna obora - to je več kot 200 ha velika površina v naravnem okolju, obdana z ograjo; lovna obora je razglašena za gozd s posebnim namenom in pri kateri je poudarjena lovna funkcija.

Reja divjadi v oborah se izvaja v skladu s predpisi o živinoreji in veterini. Imetnik divjih prašičev v obori mora prijaviti rejo na Upravo v skladu s pravilnikom, ki ureja evidenco imetnikov in rejnih živali. Živali v obori za divjad morajo biti označene in registrirane. Divji prašiči v oborah za divjad se štejejo za rejne živali in se za njih uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo bolezni rejnih živali.

Ne glede na to, pa bodo v primeru pojava APK na območju, kjer je lovna obora, v lovni obori veljali ukrepi iz tega zakona, ker gre v primeru lovni obor za rejo prašičev na zelo velikih površinah, ker je v lovni oborah nemogoče pričakovati, da bi bili ti divji prašiči pod

vsakodnevnim nadzorom lastnikov obor in je tudi nerealno pričakovati, da bi v lovni oborah uspeli izvesti postopke izkoreninjenja, kot so predvideni za reje domačih prašičev in za manjše obore z divjimi prašiči.

K 2. členu

V 2. členu je opredeljen pomen izrazov, ki se uporabljajo v tem zakonu.

K 3. členu

Člen opredeljuje skupino strokovnjakov, ki nudi strokovno podporo DSNB glede določitve območij z omejitvami in ukrepov na teh območjih. Generalni direktor po potrditvi prvega primera skliče skupino strokovnjakov, ki vključuje veterinarje, lovce, biologe, epizootologe in druge strokovnjake. Ne glede na to, da skupino strokovnjakov aktivira generalni direktor Uprave šele po potrditvi APK pri divjih prašičih v Sloveniji, je smiselno, da generalni direktor imenuje člane skupine strokovnjakov v 60. dneh po uveljavitvi ZAPK – glej 63. člen ZAPK.

K 4. členu

Potrebno je stalno ozaveščane javnosti glede tveganj, ki jih APK predstavlja za populacije domačih in divjih prašičev. V ta namen je potrebna izdelava letakov v več jezikih za sezone in gozdne delavce.

Odpadki (predvsem tisti, ki vsebujejo živila živalskega izvora), ki jih odvržejo potniki, turisti ali vozniki ob prometnicah, lahko predstavljajo veliko tveganje za vnos APK na določeno območje. Zato je treba počivališča ob prometnicah opremiti z informativnimi tablam in ustreznimi kontejnerji za odpadke, ki se jih redno prazni v skladu s frekvenco praznjenja, ki si jo določi upravljalec počivališča sam, pri tem pa mora upoštevati letni čas in obremenitev posameznega počivališča. Upravljavec počivališča mora dovoliti, da Uprava na počivališčih postavi in vzdržuje opozorilne table.

Sredstva v višini **91.820 eurov** za informacijski material, izobraževanja, pripravo in postavitve tabel se zagotovijo iz proračuna RS.

K 5. členu

Povečana ogroženost oziroma pojav APK potegne za sabo veliko ukrepov, ki se ne nanašajo samo na lovce oziroma imetnike prašičev, temveč tudi širšo javnost (npr. določitev območij, na katerih veljajo določene prepovedi oziroma omejitve premikov oziroma gibanja ipd.), zato so mediji dolžni brezplačno objavljati sporočila, povezana z APK. Določba je v ZAPK vključena zato, ker Zakon o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US in 67/19 – odl. US) v 25 členu ne zahteva, da medij brezplačno objavi nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo zdravja živali.

K 6. členu

Rejci prašičev, predvsem tisti, ki redijo prašiče na prostem ali v izpustih, morajo v najkrajšem možnem času postaviti ograje, ki bodo onemogočale stik med divjimi in rejnimi živalmi na kmetijskem gospodarstvu. Postavitev ograje je eden osnovnih biovarnostnih ukrepov za izpuste ali pašnike, kjer so prisotni domači prašiči.

Ograje morajo biti zgrajene tako, da onemogočijo stik med divjimi in domačimi prašiči. Lahko so zidane, lahko pa so iz drugih materialov, npr. panelne ograje ustrezne višine, vkopane v tla in dodatno zaščitene z električno ograjo. Takšne ograje morajo nujno zagotoviti rejci v ekoloških rejah prašičev – tam je izpust namreč posebej zahtevan in rejci krškopoljskih prašičev – avtohtone pasme, ki se jih redi na tradicionalen način, z možnostjo, da so živali zunaj na pašniku ali v izpustu.

Namen 6. člena ZAPK ni postavljanje norm glede postavitve ograj, ki preprečujejo stik med domačimi in divjimi prašiči, ampak definiranje statusa teh ograj v povezavi z Gradbenim zakonom. V skladu z določbami 12. člena ZAPK se ograja šteje za pomožno kmetijsko gozdarsko opremo. Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.) v tretjem odstavku 1. člena določa, da se določbe tega zakona ne uporabljajo za graditev objektov, ki

pomenijo agromelioracije ali kmetijsko-gozdarsko opremo v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijska zemljišča. Rejci prašičev lahko postavijo ograje tudi, če občinski prostorski akt tega ne dovoljuje.

Izjema velja za kmetijska gospodarstva s prašiči od uveljavitve tega zakona do preklica nevarnosti APK v Sloveniji.

K 7. členu

Eno od ključnih vlog pri izvedbi nujnih ukrepov v primeru pojava APK pri divjih prašičih bodo imele skupine za iskanje poginulih divjih prašičev na določenih območjih z omejitvami in skupine za izvedbo izrednega odstrela. V te skupine bo generalni direktor Uprave (v primeru skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev) oziroma ministrstvo (v primeru skupine za izredni odstrel divjih prašičev) imenovalo člane upravljalcev lovišč in druge zainteresirane, ki bodo opravili usposabljanje v skladu 7. členom zakona.

Usposabljanje je potrebno tudi za lovce, ki bodo izvajali odstrel divjih prašičev in ostale divjadi na območju z omejitvami, v kolikor bo to dovoljeno.

Uprava v sodelovanju z ministrstvom, LZS in ZGS pripravi in zagotovi izvedbo programov usposabljanj deležnikov ter izvajalcev določenih ukrepov iz tega zakona.

Program usposabljanja vsebuje naslednje vsebine: zakonodaja s področja APK, ukrepi za preprečevanje širjenja APK, ukrepi po potrditvi APK in naloge skupin za iskanje poginulih divjih prašičev. Poleg teh vsebin program usposabljanja za izvajalce izrednega odstrela vsebuje naslednje vsebine: izvajanje zmanjšanja populacije oziroma popolne odstranitve divjih prašičev s posebno opremo in uporabo lovsk, upoštevanje dobrobiti živali pri izvajanju usmrtilcev v lovkah, praktično rokovanje s posebno opremo.

Za udeležbo na usposabljanjih iz tega člena Uprava objavi javni poziv na osrednjem spletnem mestu državne uprave. Javni poziv objavi tudi LZS na svojih spletnih straneh. Usposabljanja za izvajalce izrednega odstrela na območjih z omejitvami se lahko udeležijo osebe, ki že posedujejo orožje ter imajo orožni list za lov v skladu s zakonom, ki ureja orožje.

Po opravljenem usposabljanju Uprava udeležencu izda potrdilo in posameznika uvrsti v evidenco usposobljenih oseb. Seznam vsebuje ime in priimek, naslov in kontaktne podatke, datum rojstva, številko in datum potrdila. Evidenco usposobljenih oseb vodi Uprava.

Za izvedbo usposabljanj in izobraževanj, vključno s sredstvi za predavatelje ter lokacije usposabljanja ter vzpostavitev ter vodenje seznama usposobljenih oseb **bo potrebno zagotoviti cca 35.000 eurov.**

K 8. členu

V drugem poglavju ZAPK so določeni ukrepi za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih zaradi visoke stopnje tveganja. Ukrepi iz tega poglavja se začnejo izvajati z dnem uveljavitve sklepa generalnega direktorja Uprave, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, in s katerim se določi visoko stopnjo ogroženosti na podlagi epizootološke situacije glede APK v sosednjih državah. Ukrepi iz tega poglavja prenehajo veljati z uveljavitvijo sklepa generalnega direktorja Uprave s katerim prekliče visoko stopnjo ogroženosti (glej 51. člen).

K 9. členu

Nujni ukrepi, ki se izvajajo za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih, so:

- prepoved prejemanja in odpreme živih divjih prašičev na druge lokacije;
- zmanjšanje populacije divjih prašičev;
- prepoved krmljenja ŽSP in omejitev krmljenja na krmiščih;
- priprava in izvajanje načrtov ravnanja upravljalcev lovišč;
- ravnanje z najdenimi poginulimi divjimi prašiči in prijavi;

Zgoraj navedeni ukrepi se izvajajo na celotnem območju Republike Slovenije do pojava APK pri divjih prašičih, po pojavu APK pri divjih prašičih pa se še naprej izvajajo na območjih, ki niso določena kot območja z omejitvami. Ukrep obvezne prijave vsakega poginulega divjega prašiča in ukrep izvajanje načrtov ravnanja upravljalcev lovišč se tudi po določitvi območij z

omejitvami izvajata na območju celotne Republike Slovenije.

K 10. členu

Člen prenaša določbe Izvedbenega Sklepa Komisije (EU) 2014/709 glede prepovedi odpreme živih divjih prašičev med državami članicami in izvoza v tretje države. Da bi preprečili oziroma zmanjšali možnost prenosa APK med divjimi prašiči v oborah in lovnih oborah so prepovedane odpreme živih divjih prašičev iz lovišč in obor na druge lokacije tudi v Republiki Sloveniji. Prepovedano je prejemanje živih divjih prašičev iz drugih držav članic Evropske unije in iz tretjih držav.

Da bi zagotovili normalno reprodukcijo in preprečili parjenje v sorodstvu v oborah za divje prašiče so pod določenimi pogoji in z dovoljenjem Uprave dovoljeni premiki divjih merjascev in svinj tudi med oborami v Republiki Sloveniji.

K 11. členu

Zmanjšanje populacije divjih prašičev je eden od ukrepov, ki sicer ne vpliva na možnost pojava APK pri divjih prašičih na določenem območju, bistveno pa vpliva na hitrost širjenja APK med divjimi prašiči in na čas, potreben za izkoreninjenje APK na določenem območju. Gre za pomemben ukrep, ki je strokovno utemeljen in opredeljen v Priročniku o afriški prašičji kugi pri divjih prašičih in biološki varnosti pri lovu, ki ga je pripravila Stalna skupina strokovnjakov za afriško prašičjo kugo v Evropi pod okriljem GF-TAD (OIE).

Po sprejemu ZAPK bomo povečan odstrel divjih prašičev dosegli tako, da bomo uvedli stimulacije za lovske družine, ki so prvenstveno namenjene lovcem, ki bodo izvedli odstrel nad osnovo, ki jo bo določil ZGS. Enotna letna osnova je povprečje realiziranega letnega odvzema v letih od 2013 do vključno 2019 ter služi izključno določitvi meje, nad katero se začne plačevati stimulacija. Poleg te osnove, ki je vezana zgolj na stimulacijo, pa morajo upravljavci lovišč do pojava APK v Republiki Sloveniji še vedno izvajati določila lovsko upravljavskih načrtov, ki jih v skladu z lovsko zakonodajo sprejme pristojni minister, pripravi pa Zavod za gozdove Slovenije. V teh načrtih je določen tudi minimalni številčni odzvem divjih prašičev z dovoljenimi odstopanji, ki pa nimajo nobene vsebinske povezave z enotno letno osnovo za odzvem divjih prašičev iz ZAPK.

Da bi bili lovci pri izvajanju intenzivnega odstrela divjih prašičev čimbolj uspešni, se z ZAKP dovoljuje tudi uporaba posebne opreme pri izvajanju lova, ki sicer s sedaj veljavno zakonodajo ni dovoljena (bo pa dovoljena s sprejemom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o orožju, ki je v postopku sprejemanja v Državnem zboru). ZAKP tako poleg umetnih virov svetlobe, katerih uporaba se v utemeljenih primerih lahko dovoli že v skladu z veljavno lovsko zakonodajo, dovoljuje tudi uporabo strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del in umetnih virov svetlobe. Ker so divji prašiči najbolj aktivni ravno v nočnem času in ker je tudi sicer nočni lov na divjega prašiča dovoljen, bo ta posebna oprema pripomogla k višji realizaciji odvzema oziroma k zmanjševanju (pre)številčnosti divjega prašiča.

Za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki bo presegal osnovo (povprečje realiziranega letnega odvzema v letih od 2013 do 2019), se upravljavcu lovišča izplača stimulacija v pavšalnem znesku; in sicer se za vsako odstreljeno žival ženskega spola in žival obeh spolov v prvem življenjskem letu izplača 100 eurov na žival, za ostale kategorije odstreljenih divjih prašičev moškega spola pa 50 eurov na žival. Ocenjujemo, da bodo lovci presegli letno osnovo za 2500 živali ženskega spola in živali obeh spolov v prvem življenjskem letu ter za okrog 1000 živali drugih kategorij. Za izplačilo stimulacij bomo ob tej oceni letno potrebovali **300.000 eurov**.

K 12. členu

Prepoved dopolnilnega krmljenja je neinvaziven pristop k upravljanju populacije in mora biti del običajnega upravljanja divjih prašičev. Prepoved dopolnilnega krmljenja vpliva tudi na zmanjšanje populacije, saj povečuje smrtnost v zimskih mesecih ter zmanjša kondicijo in plodnost spolno zrelih samic. Prepoved krmljenja lahko pripelje tudi do povečanja škod na kmetijskih pridelkih. Učinek prepovedi krmljenja je močno odvisen od zimskih vremenskih razmer in je najbolj viden v krajih s hladnejšim podnebjem in v manj ugodnih letih. V Sloveniji

je trenutno z načrti lovsko upravljaljskih območij na krmiščih, do katerih dostopajo tudi divji prašiči (krmišča za jelenjad, divjega prašiča in medveda), dovoljeno tako zimsko kot odvrčalno in privabljalno krmljenje.

Z ZAPK, kot nujni ukrep zaradi visokega tveganja za vnos APK v populacijo divjih prašičev, uvajamo prepoved krmljenja ŽSP na krmiščih, do katerih lahko dostopajo divji prašiči. Živalski proizvodi oziroma živalski stranski proizvodi predstavljajo veliko tveganje za prenos APK na daljše razdalje. V praksi to pomeni, da upravljalci lovišč na krmiščih, ki so registrirana v lovsko upravljaljskih načrtih posameznih lovsko upravljaljskih območij kot krmišča, na katerih se lahko polaga ŽSP (npr. krmišča /mrhovišča za medveda, male zveri, divjega prašiča), po uveljavitvi zakona ne bodo več smela krmiti ŽSP iz lastnih zbiralnic niti drugih ŽSP, če so bila za tako dejavnost registrirana pri Upravi. Tudi po uveljavitvi zakona bo na krmiščih, do katerih divji prašiči nimajo dostopa (krmišča za ujede) dovoljeno krmljenje ŽSP v skladu z dovoljenjem Uprave.

Na krmiščih, do katerih dostopajo divji prašiči, bo takoj po uveljavitvi ZAPK dovoljeno samo še zimsko krmljenje s silažo, senom in okopavinami. In privabljalno krmljenje s krmo neživalskega izvora. Omejitve glede krmljenja s krmo neživalskega izvora se ne nanašajo na lovne obore.

K 13. členu

Da bi izboljšali osveščenost vseh lovcev glede izvajanja biovarnostnih ukrepov pri lovu in postopkov ravnanja z odstreljenimi divjimi prašiči, najdenimi poginulimi divjimi prašiči in ŽSP, ZAPK v 13. členu uvaja obvezo, da vsak upravljalac lovišča pripravi načrt ravnanja za lovce (v nadaljnjem besedilu: načrt).

Da bi upravljalcem lovišča olajšali pripravo načrtov, bo ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo, v sodelovanju z Upravo, pripravilo predlogo načrta ravnanja za lovce in jo objavilo na spletni strani ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo. V načrtu bodo podrobno opredeljene naloge lovcev in določene bodo odgovorne osebe za izvajanje načrta pri posameznem upravljalcu lovišča. Načrt za zagotavljanje biološke varnosti mora upoštevati karakteristike lovišča (gozdovi, kmetijske površine, močvirja, prepletenost s cestami...), populacije divjadi na območju lovišča, lokacijo zbiralnic divjačine, lovskih prež in krmišč, razpoložljivost lovskih koč in drugih objektov.

V 13. členu ZAPK so predpisani biovarnostni ukrepi, ki jih morajo izvajati upravljalci lovišč pred pojavom APK v Republiki Sloveniji. Eden od osnovnih biovarnostnih ukrepov glede prenosa bolezni živali in zoonoz je kategorizacija ŽSP v lovskih zbiralnicah. Praviloma se ŽSP, ki nastanejo pri odstrelu zdrave divjadi, ki je po oceni lovskega preglednika primerna za dajanje na trg, kategorizirajo kot ŽSP kategorije 3. Te ŽSP morajo upravljalci lovišč oddati enemu od registriranih ali odobrenih nosilcev dejavnosti na področju ŽSP.

Patološko spremenjena tkiva ali organi, ki jih preglednik zavrže ob pregledu v zbiralnici, se kategorizirajo kot ŽSP kategorije 2, v skladu s točko (h) 9. člena Uredbe 1069/2009/ES, cela telesa in vse dele telesa vključno s kožami prostoživečih živali, za katere se sumi ali je potrjeno da so okužene z boleznijo, ki se prenaša na ljudi ali živali pa se kategorizirajo kot ŽSP Kategorije 1 v skladu s točko (a)(v) 8. člena Uredbe 1069/2009/ES.

V Republiki Sloveniji se zbiranje, predelava in odstranitev ŽSP kategorije 1 in 2 opravlja v okviru javne gospodarske službe ravnanja z ŽSP kategorije 1 in 2, kar pomeni, da morajo upravljalci lovišč vse ŽSP kategorije 1 in 2 oddati koncesionarju družbi KOTO d.o.o., ki poskrbi za njihovo predelavo in odstranitev v skladu z Uredbo 1069/2009/ES.

Upravljalac lovišča mora načrt ravnanja redno posodabljati. V primeru poslabšanja epizootiološke situacije v lovišču (lovišče na območju z omejitvami, primer APK v bližini) mora upravljalac lovišča načrt dopolniti oziroma posodobiti.

Vsakemu od 423 upravljalcev lovišč in LPN pripada enkratno nadomestilo v višini 200 eurov za nakup sredstev za izvajanje načrta iz načrta upravljalca lovišča, kot so npr. oprema za: čiščenje in razkuževanje obutve in opreme, čiščenje in razkuževanje vozil pred in po lovu, kopanje psov ter nabava banjic ali/in vrečk za vleko/transport odstreljene živali od mesta odstrela do zbirnega mesta. Potem ko upravljalac lovišča objavi načrt na svoji spletni strani ali na sedežu upravljalca ali v aplikaciji Lisjak vloži zahtevek za izplačilo na ministrstvo. Ministrstvo bo pripravilo predloga obrazca zahtevka, ki bo dostopen na enotnem spletišču državne uprave. **Za izplačilo nadomestil bo potrebno zagotoviti 84.600 eurov.**

K 14. členu

Najpomembnejši ukrep za zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih je čimprejšnja najdba poginulih divjih prašičev, njihovo zbiranje in odstranitev iz lovišča. Prvi korak pri odkrivanju trupel je ozaveščanje lovcev in drugih zainteresiranih strani (predvsem gozdarjev, gozdnih delavcev, lastnikov gozdov, nabiralcev gozdnih sadežev, pohodnikov...), vključno s širšo javnostjo.

V 14. členu zakona je določen postopek prijave najdbe poginulega divjega prašiča. Da bi zagotovili čimbolj enostavno poročanje o najdbi, se vse prijave opravijo na telefonsko številko 112 - Center za obveščanje. Ob prijavi najditelj pove mesto najdbe (GPS koordinate pridobi s pomočjo mobitela) in svoje kontaktne podatke. Po prijavi najdbe in do prejetja nadaljnjih navodil mora najditelj vidno označiti mesto najdbe poginulega divjega prašiča. Če je bil najditelj v stiku s truplom domnevno okuženega divjega prašiča, mora čimbolj omejiti svoje gibanje, pri čemer ne sme vstopati na gospodarstva, kjer redijo domače prašiče; prav tako pa ne sme vstopati v obore z divjimi prašiči. Takoj po prihodu domov mora najditelj očistiti in po možnosti razkužiti obleko, obutev in opremo, ki je prišla v stik s sumljivo živaljo.

Center za obveščanje po prejemu prijave najdbe poginulega divjega prašiča informacije posreduje na številko DSNB, le ta pa VHS službi odredi odvoz poginulega divjega prašiča z mesta najdbe. DSNB VHS službi da tudi kontaktne podatke najditelja, da lahko da najditelju usmeritve in se z njim dogovori glede natančne lokacije in morebitne pomoči najditelja pri spravilu. Najditelju za najdbo in prvo prijavo vsakega poginulega divjega prašiča pripada nadomestilo v višini 30 eurov neto. Morebitnim drugim in celo naslednjim prijavam istega divjega prašiča denarno nadomestilo ne pripada. Pripada pa lahko istemu najditelju nagrada za prvo prijavo najdbe nekega drugega divjega prašiča. Če najditelj poleg obveznosti iz prejšnjega odstavka zagotovi tudi pomoč pri spravilu divjega prašiča do vozila in nakladanju na vozilo VHS službe, je zato upravičen do dodatnega nadomestila v višini 100 eurov neto na vsakega divjega prašiča. Nadomestilo najditelju oziroma upravljavcu lovišča ne pripada, kadar gre za najdbo povoženega ali zastreljenega divjega prašiča.

Pričakujemo, da bo glede na ocenjeno populacijo divjih prašičev Sloveniji (vsaj 30.000) in ob predpostavki, da je reden pogin med 10 – 20 % in da je najden vsak 10 poginuli divji prašič, v sistem javljenih okrog 300 najdb poginulih divjih prašičev, za katere bodo najditelji upravičeni do nadomestila. Nadomestila najditelju iz proračunskih sredstev plača Uprava na podlagi pravnomočne odločbe o nadomestilu. **Izplačana nadomestila naj ne bi presegla zneska 39.000 eurov.**

K 15. členu

Po prijavi najdenega poginulega divjega prašiča VHS zagotovi spravilo trupla poginulega divjega prašiča z mesta najdbe do vozila in opravi odvoz do območne enote VHS. Vsako truplo poginulega divjega prašiča mora NVI vzorčiti na prisotnost APK. Izvajalec gospodarske javne službe (Koto d.o.o.) pa mora zagotoviti neškodljivo odstranitev kot ŽSP kategorije 1. Za izvedbo naštetih nalog bo za VHS in NVI treba zagotoviti sredstva za dodatno opremo. Na vsaki območni enoti NVI (6 enot - MS, PT, CE, KR, LJ, NM, NG) je treba nabaviti naslednjo opremo:

- vozilo pick up z nepropustno nadgradnjo in vitlom;
- štirikolesnik, prikolica za prevoz štirikolesnika s prikolico (zaprta), "prikolica" za štirikolesnik (za prevoz kadavrov v gozdu), vitla za štirikolesnik;
- mobilne razkuževalne postaje;
- opremo za razkuževanje in razkužila;
- zaščitno obleko in obutev ter razkužila za osebno razkuževanje;
- vreče oziroma banjice za prenos oziroma prevoz poginulih divjih prašičev;
- tablične računalnike oziroma pametne telefone;
- drugo potrebno opremo.

Predvideni stroški opreme za VHS službo (pick up, prikolice, štirikolesniki, razkuževalne postaje, banjice...) bodo znašali 524.160 eurov.

Stroški preiskav najdenih poginulih divjih prašičev bodo 33.543 eurov. Skupni stroški za izvedbo 10. člena znašajo 754.887 eurov.

Oprema in osebje, ki ga bomo zagotovili za izvedbo 10. člena bo mogoče v primeru izbruha APK premestiti in opremiti zbirna mesta na območjih z omejitvami.

K 16. členu

Najdeni poginuli in povoženi divji prašiči lahko predstavljajo vir prenosa APK, zato je prepovedano odstranjevanje spodnjih čeljusti oziroma ločevanje drugih delov trupel. Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži kopijo listine o odvozu ŽSP.

K 17. členu

V 17. členu so določeni postopki, s katerimi se potrdi bolezen, določijo območja z omejitvami in ukrepi, ki se izvajajo na območjih z omejitvami.

Generalni direktor Uprave na predlog DSNB s sklepom določi območja z omejitvami in enega ali več ukrepov iz 19. člena tega zakona, ki se na posameznem območju izvajajo. Sestavni del sklepa je grafični prikaz območij z omejitvami. Sklep direktorja je splošni pravni akt, ki se objavi v Uradnem listu republike Slovenije. Do objave v uradnem listu RS se sklep kot začasni objavi na spletni strani Uprave in začne veljati takoj po objavi na spletni strani Uprave. Ukrepe iz 8., 9. in 10. točke 19. člena tega zakona predpiše Vlada. Glede na razvoj epizootiološke situacije se lahko območja z omejitvami in ukrepi, ki se na posameznem območju z omejitvami izvajajo, prilagodijo oziroma spremenijo. To pomeni, da je v začetku pojava bolezni za učinkovito obvladovanje APK in nadzor treba določiti najstrožje ukrepe, kot npr. ne glede na zakonodajo, ki ureja divjad in lovstvo uvesti popolno prepoved lova na vso divjad na okuženem območju (ali delu okuženega območja), ki se nato z razvojem situacije lahko postopoma sproščajo in se določi le še popolna prepoved lova na divjega prašiča, lov na ostalo divjad pa se dovoli pod določenimi pogoji.

Podrobneje so ukrepi obrazloženi v nadaljevanju.

Uprava na predlog DSNB pripravi operativni program oziroma navodila za izvedbo ukrepov.

Sklepi iz tega člena se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije. Do objave v Uradnem listu Republike Slovenije se sklepi kot začasni objavijo na spletni strani Uprave in začnejo veljati takoj po objavi na spletni strani Uprave.

K 18. členu

V 18. členu so opredeljena območja z omejitvami, na katerih se izvajajo ukrepi iz tega zakona in ki jih na podlagi predloga DSNB določi generalni direktor Uprave. Pri določanju območij je treba upoštevati rezultate opravljene epizootiološke poizvedbe, geografsko razširjenost bolezni, populacijo divjih prašičev na določenem območju, obstoj naravnih ali umetnih ovir za premike divjih prašičev in druge dejavnike, ki lahko vplivajo na širjenje bolezni.

Po pojavi APK se določi okuženo območje, ki predstavlja območje okoli in vključno z lokacijo pojava APK, na katerem se izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz prvega odstavka 19. člena, za preprečevanje širjenja APK s tega območja. Območje se lahko glede na stopnjo okuženosti in razširjenost razdeli na podobmočja, kot na primer osrednje okuženo, širše okuženo ali okuženo območje s poostrenim nadzorom. Za vsako od območij se določijo ukrepi, ki se bodo izvajali. Na osrednjem okuženem območju, to je območju, kjer je bilo središče okužbe, se določijo najstrožji ukrepi, ki se glede na intenziteto lahko razlikujejo od ukrepov na ostalih podobmočjih okuženega območja. Obseg okuženega območja in podobmočij se spreminja oziroma prilagaja glede na razvoj epizootiološke situacije.

Okoli okuženega območja se vzpostavi nadzorovano območje, to je območje, na katerem okužba ni prisotna, se pa izvaja eden ali več ukrepov za obvladovanje bolezni iz prvega odstavka 19. člena, za zmanjševanje tveganja za prenos bolezni z okuženega območja na prosta območja (na območja, ki niso pod omejitvami) razen ukrepov iz 9. in 10. točke prvega odstavka 19. člena tega zakona.

Poleg okuženega in nadzorovanega območja pa lahko generalni direktor Uprave na predlog skupine strokovnjakov določi tudi druga območja z omejitvami, kadar je to potrebno glede na tveganje za vnos oziroma širjenje bolezni.

Če pa je zaradi pojava APK ali njenega širjenja na območju sosednje države tveganje za vnos v Slovenijo zelo visoko (npr. se APK pri divjih prašičih v sosednji državi pojavi na oddaljenosti

manj kot 50 km od državne meje), lahko generalni direktor Uprave določi območje z omejitvami, na katerem se izvaja eden ali več ukrepov iz točke prvega odstavka 19. člena tega zakona, tudi v primeru, ko APK v Republiki Sloveniji še ni potrjena. Ukrepa omejitve ali prepovedi izvajanja kmetijskih, gozdarskih in drugih dejavnosti in ukrepa usmrtnitve in neškodljivega uničenje domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene se na tem območju, ne odredi.

Območja določi generalni direktor Uprave s sklepom, ki vsebuje tudi grafični prikaz teh območij. Sklep se objavi z javnim naznanilom na oglasni deski organa in na enotnem državnem portalu e-uprava ter za širšo javnost tudi na spletni strani Uprave.

K 19 členu

Na posameznem območju z omejitvami generalni direktor Uprave s sklepom odredi izvedbo enega ali več naslednjih ukrepov:

- prepoved lova na posamezno ali več vrst divjadi oziroma omejitve pri izvajanju lova;
- prepoved krmljenja in omejitev privabljalnega krmljenja na krmiščih;
- aktivno iskanje poginulih divjih prašičev;
- bistveno zmanjšanje števila oziroma popolna odstranitev divjih prašičev;
- prepoved iztrebljanja divjih prašičev;
- ravnanje z najdenimi poginulimi in z odstreljenimi divjimi prašiči;
- prepoved ali omejitev prometa z živimi divjimi prašiči, svežim mesom, mesnimi pripravki in mesnimi proizvodi, ki so sestavljeni iz mesa divjih prašičev ali ga vsebujejo;
- usmrtnitev in neškodljivo uničenje domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene;
- druge ukrepe, potrebne za nadzor in izkoreninjenje APK, ki jih predlaga DSNB.

Ukrep postavitve ograj oziroma odvrtačal za preprečevanje prostorskih premikov divjih prašičev posega v lastninsko pravico lastnikov zemljišč, zato ta ukrep odredi vlada. Predvideni ukrep sorazmeren in utemeljen z javnim interesom, saj izbruh APK pri divjih prašičih predstavlja veliko nevarnost za izbruhe v rejah domačih prašičev in s tem ogrožanje celotnega sektorja prašičereje, vključno s predelovalno industrijo, ter posledično velike gospodarske škode. Prakse v številnih državah EU, ki so se soočile z izbruhom APK pri divjih prašičih so pokazale, da sta postavljanje ograj z namenom preprečevanja ali zmanjšanja migracij divjih prašičev na določenih območjih skupaj z intenzivnim odstrelom divjih prašičev na okuženem območju ključna ukrepa za izkoreninjenje bolezni. V državah, ki niso zagotovile pravnih podlag in financiranja teh ograj, se je APK razširila na obsežna območja in postala endemična, kot je to primer v Litvi, Latviji, Estoniji, Poljski, Bolgariji, Romuniji, deloma Madžarski, medtem ko so države, ki so zagotovile postavljanje ograj zaenkrat uspele izkoreniniti bolezen pri divjih prašičih, npr. Češka in Belgija, oziroma so s postavljanjem ograj na državni meji uspele preprečiti vnos preko divjih prašičev, npr. Danska, Nemčija.

Prav tako vlada odreja ukrepe, ki se nanašajo na omejitve ali prepoved izvajanja kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti. Gre za začasen in omejen ukrep, katerega namen je preprečiti vznemirjanje in prostorske premike divjih prašičev, kar omogoča hitrejšo izkoreninjenje APK pri divjih prašičih.

K 20. členu

Omejitev lova oziroma prepoved lova divjih prašičev na določenem območju z omejitvami ali njegovih delih je ukrep, ki lahko pomaga zmanjšati verjetnost za širjenje bolezni zunaj okuženega območja, in sicer na dva načina:

- (a) z izogibanjem vznemirjanja in prostorskih premikov živali ter
- (b) s popolno izključitvijo tveganja, povezanega z iztrebljanjem in prevozom ustreljenih živali.

Ta ukrep je treba dopolniti z iskanjem, odstranjevanjem in neškodljivim uničenjem trupel divjih prašičev, da se zmanjša obremenitev okolja z okužbo. Ukrep prepovedi lova je upravljavski pristop, ki je hiter in izvedljiv, vendar ga lovci ne sprejmejo zlahka. Možni neželeni učinki (povečanje škode v kmetijstvu, vmesno povečanje populacije in pomanjkanje diagnostičnega

materiala odstreljenih živali) niso pomembni zaradi visoke smrtnosti, ki jo povzroča APK. V nekaterih okoliščinah, zlasti v primerih pomanjkanja sredstev, je prenehanje tako krmljenja kot lova relativno varna in stroškovno ugodna rešitev upravljanja za lovišča, ki jih je prizadela APK, v primerjavi z drugimi pristopi, ki vključujejo aktivno zmanjševanje populacije in zahteve po vzpostavitvi dragih ukrepov za biološko varnost.

Po potrditvi APK pri divjih prašičih generalni direktor Uprave na podlagi predloga DSNB določi območja z omejitvami. Na ožjem območju, kjer je prisotna okužba, se lahko na predlog DSNB prepove oziroma omeji lov na vso divjad ne glede na določila zakonodaje, ki ureja divjad in lovstvo in zavarovane prosto živeče živalske vrste ne glede na določila predpisov o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. Za prepoved lova na divjad (to so vrste, ki jih je dovoljeno loviti) MKGP izda odločbo o prepovedi oziroma omejitvi lova divjadi upravljavcem lovišč na določenem območju z omejitvami. Ker gre v tem primeru za nujen ukrep, ki je ključen za uspešno izkoreninjenje bolezni, sprožitev upravnega spora zoper odločbo o prepovedi oziroma omejitvi lova ne sme zadržati izvršitve.

Poleg tega vsi veljavni načrti upravljanja s posamezno vrsto divjadi, za katere je izdana prepoved lova, prenehajo veljati, saj zaradi prepovedi lova od upravljavcev lovišč ni mogoče pričakovati načrtovane izvedbe planov odstrela predmetne divjadi. Kljub prepovedim lova na zavarovane vrste iz tega člena pa je v izrednih primerih (kot je npr. ogrožanje življenje ljudi), lov na zavarovano prosto živečo živalsko vrsto dovoljen. V času prepovedi lova, ko upravljavci lovišč ne morejo redno upravljati s populacijami v skladu z načrti, lahko škode od divjadi vseeno nastajajo. V zakonu ne spreminjamo odškodninske odgovornosti za škodo od divjadi na kmetijskih in gozdnih kulturah. Še vedno za to škodo v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu odgovarjajo upravljavci lovišč. Kjer pa bo lahko na območju lovišča prepovedano izvajati lov, ki je osnovni ukrep upravljavca, s katerim lahko vpliva na nastanek škod od divjadi oziroma je najpomembnejši ukrep za preprečevanje škod od divjadi, bo v konkretni situaciji upravljavcu odvzeto/prepovedano osnovno orodje za preprečevanje škod od divjadi, zato je smiselno, da MKGP v teh primerih zagotovi upravljavcem lovišč nepovratna nadomestila za izplačilo nastalih škod od divjadi. Da bi bil postopek prijave in ocenjevanja škod od divjadi v prej navedenem primeru čim bolj transparenten, se bodo uporabile določbe 58. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18 in 65/20; v nadaljevanju: ZDLov), torej postopek za uveljavljanje škode od Republike Slovenije (določeno v 46. členu ZAPK). V primeru nastanka škode od divjadi na kmetijski ali gozdni kulturi, na območju kjer je prepovedan lov, bo oškodovanec lahko podal prijavo za oceno škode pooblaščenцу MKGP (pooblaščenці so uslužbenci Zavoda za gozdove Slovenije na območnih enotah). Pooblaščenec bo škodo ocenil, naredil zapisnik o ogledu in sporazum o višini nadomestila. Celotno gradivo bo posredoval na MKGP. Pred izplačilom nadomestila bo MKGP preverilo, v kakšnih okoliščinah je nastala škoda od divjadi in ali je oškodovanec upravičen do nadomestila. V kolikor bo oškodovanec upravičen do nadomestila, mu ga bo MKGP izplačalo v 30 dneh od popolnosti zahtevka. O celotni oceni škode in vrednosti nadomestila bo obveščen tudi upravljavec lovišča.

Na določenem območju z omejitvami bodo lov lahko izvajali tudi člani upravljalcev lovišč, ki bodo opravili usposabljanje. Odstreljene divje prašiče bodo v tem primeru morali upravljalci lovišč neiztrebljene dostaviti do zbirnih mest, kjer jih bodo stehali in vzorčili na APK. Odstrel pod posebnimi pogoji in transport odstreljenega divjega prašiča za upravljalca lovišč predstavlja dodaten strošek, zato bodo za vsakega odstreljenega divjega prašiča, dostavljenega na zbirno mesto, upravičeni do plačila v višini 50 eurov. Pričakujemo, da bodo upravljalci lovišč odstrelili maksimalno 2.000 divjih prašičev, kar pomeni, da bo za plačilo nadomestil potrebno zagotoviti 100.000 eurov. V primeru prepovedi lova v loviščih s posebnim namenom, ki so v upravljanju Zavoda za gozdove Slovenije in ki se financirajo iz dohodka od divjadi ter iz dohodka od poslovanja lovišč s posebnim namenom, ministrstvo zagotovi finančna sredstva za delovanje na podlagi dejansko realiziranih prihodkov in odhodkov LPN. Mesečni zahtevek za izplačilo sredstev ZGS pošlje na ministrstvo, ki sredstva pridobi iz proračuna RS. Potrebna sredstva za plače zaposlenih v LPN so **50.000 eurov**.

K 21. členu

Dopolnilno krmljenje je zelo razširjena in zelo priljubljena praksa upravljanja populacije za katero je znano, da pomembno prispeva k rasti populacije divjih prašičev. Kadarkoli je cilj strateškega upravljanja občutno zmanjšanje števila divjih prašičev, je treba kot prvi in najbolj izvedljiv ukrep izvesti strogo omejitev dopolnilnega krmljenja. Da bi olajšali lov z lovskih

opazovalnic, je treba zagotoviti hrano (kot vabo in ne za preživetje), vendar pa je treba bistveno zmanjšati količino te hrane. Samodejni krmilniki, ki so na voljo na tržišču, so še posebej koristni, saj lahko pomagajo zmanjšati količino hrane, ki je zagotovljena v določenem času, in zmanjšajo dostopanje ljudi do krmišč, kar je koristno za organizacijo lova, pa tudi za zmanjšanje vznemirjanja živali in tveganja za širjenje okužbe iz kraja v kraj, ki ga povzročijo ljudje. Kot vabe se lahko na loviščih namesto pretiranega zagotavljanja hrane uporabijo solni lizalni kamni, ki pogosto učinkovito privabijo divje prašiče. Druga rešitev, ki zmanjša vnos hrane, vendar je privlačna za živali, da dlje časa ostanejo na določenem mestu, je uporaba naprav, ki otežujejo dostop do hrane (npr. „krmni valji za divje prašiče“ in podobno). V smernicah držav članic EU je npr. postavljena meja 10 kg na 1 km² na mesec. Ker je taka zahteva v praksi težko izvedljiva in omogoča različne interpretacije, smo v ZAPK vključili določbo, ki omejuje količino krme na posamezno krmišče in sicer 2 kg na krmišče na dan.

Na območju z omejitvami je na krmiščih za prosto živeče živali prepovedano krmljenje z ŽSP. Da pa bi lahko opravili izredni odstrel divjih prašičev na določenem območju omenjena omejitev glede količine krme neživalskega izvora ne velja za privabljalno krmljenje na območju, kjer se izvaja izredni odstrel divjih prašičev.

Omejitev glede količine krme tudi ne velja za krmišča v lovnih oborah. V oborah je količina naravne krme omejena, zato bi prepoved krmljenja oziroma omejitev krmljenja lahko ogrozila preživetje divjih prašičev v obori.

K 22. členu

Običajno se APK pri divjih prašičih na območjih prostih bolezni najprej odkrije z najdbo mrtvega divjega prašiča. Po odkritju prvega okuženega divjega prašiča z APK, je treba z aktivnim iskanjem trupel določiti obseg okužbe, ki bo v pomoč pri oblikovanju in določanju območij z omejitvami. Meje območij z omejitvami morajo upoštevati meje vključenih lovišč, saj bodo te predstavljale glavne enote upravljanja in izvajanja ukrepov.

Osebe, ki je zadolženo za iskanje poginulih divjih prašičev, prevoz trupel ali njihovo odstranitev, mora biti usposobljeno glede APK in biološke varnosti ter ustrezno opremljeno (tj. nositi oblačila za enkratno uporabo in obujke oziroma oblačila in obutev, ki so enostavna za čiščenje in razkuževanje). Osebe, ki pri tem sodeluje, ne sme imeti neposrednega stika z domačimi prašiči vsaj 72 ur.

Člen določa aktivno iskanje poginulih divjih prašičev, ki se izvaja na določenem območju z omejitvami in na območju, ki ga zaradi bližine pojava APK v sosednji državi določi generalni direktor Uprave.

Iskanje izvajajo skupine za iskanje poginulih divjih prašičev, ki jih sestavljajo usposobljeni člani upravljalcev lovišč oziroma druge usposobljene osebe, ki so opravile usposabljanje, in so vpisane na seznam usposobljenih oseb ter jih imenuje direktor OU Uprave.

V kolikor je na voljo več usposobljenih oseb od dejanskih potreb glede na razmere, imajo pri imenovanju v skupino prednost člani upravljalcev lovišč, ki ležijo na določenem območju z omejitvami.

Vsaka skupina ima svojega vodjo, ki je dolžan po vsakem iskanju pripraviti poročilo, ki vsebuje najmanj naslednje podatke: datum in čas trajanja iskanja, imena sodelujočih članov skupine, podatke o pregledanem območju in lokacijah najdenih poginulih divjih prašičih ter morebitne težave pri opravljanju iskanja.

Poročilu mora biti priložen izpis iz aplikacije, ki jo poleg ostale opreme, ki omogoča planiranje, beleženje in sledenje gibanja skupine ter lokacije najdenih poginulih divjih prašičev, zagotovi Uprava. Izpis iz te aplikacije je tudi podlaga za izplačilo nadomestil povezanih z aktivnim iskanjem poginulih divjih prašičev.

Članom skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev pripada nadomestilo v okvirni višini 15 eurov na uro. Podrobnejši pogoji, višina in način izplačila se bodo določili s pogodbo med posameznimi člani skupine za aktivno iskanje divjih prašičev in direktorjem UVHVVR. Višina nadomestila je okvirna, da ima direktor UVHVVR v primeru nezadostnega števila usposobljenih oseb možnost dviga višine nadomestila in s tem pridobitve zadostnega števila usposobljenih oseb. Sredstva za ta namen se zagotovijo iz proračuna RS.

Tudi v času aktivnega iskanja poginulih divjih prašičev velja obveznost prijave vsakega najdenega poginulega divjega prašiča tudi za posameznika, ki ni član skupine za aktivno iskanje poginulih divjih prašičev – uporabljajo se določbe 9 člena tega zakona.

Najdene poginule divje prašiče iz lovišča do zbirnega mesta odpelje VHS ob pomoči članov skupine za iskanje. NVI na zbirnih mestih opravi vzorčenje vseh najdenih poginulih divjih prašičev.

V skupinah za iskanje naj bi sodelovalo vsaj 60 usposobljenih oseb. Področje, ki ga bo potrebno preiskati znaša najmanj 20.000 ha. En iskalec lahko dnevno preišče okrog 40 ha. Strošek za delo skupine za iskanje poginulih divjih prašičev bo **znašal cca 810.000 eurov** (150 dni x 6ur x 15eurov/h x 60 oseb)..

K 23. členu

Imenovane usposobljene osebe iz 20. člena bodo iskanje izvajale v skupinah po 6 do 12 oseb. Iskanje se bo izvajalo po načrtu, ki ga pripravi vodja zbirnega mesta v sodelovanju z DSNB. Skupina se praviloma zbere na zbirnem mestu, kjer se preobleče v delovna oblačila in obutev. Vsak član skupine mora biti opremljen z napravo za sledenje, pri sebi mora imeti zaščitni kombinezon, obujke in rokavice ter trakove oziroma sprej za označbo mesta najdbe in markice za označitev najdenega poginulega divjega prašiča. Delo skupine za iskanje poteka v tesnem sodelovanju z vodjo zbirnega mesta in uslužbenci NVI, prisotnimi na zbirnem mestu.

Člani skupine o najdenih divjih prašičih obvestijo vodjo zbirnega mesta, ki na mesto najdbe pripelje potrebno opremo za odvoz in varno odstranitev trupla najdenega poginulega divjega prašiča iz lovišča. Člani skupine, ki pomagajo pri odstranjevanju trupel najdenih poginulih divjih prašičev, se morajo pred rokovaljem s trupli preobleči v zaščitno obleko. Delavec NVI zagotovi, da se mesto najdbe razkuži in poskrbi, da se uporabljena zaščitna obleka po opravljenem delu zbere in odpelje na zbirno mesto in na uničenje.

Skupina za iskanje poginulih divjih prašičev mora imeti vsaj naslednjo opremo in sredstva:

- terenski avto za prevoz skupine v lovišče s prikolico za prevoz poginulih divjih prašičev do zbirnega centra;
- štirikolesnik s prikolico, banjice ali vreče za transport najdenih poginulih divjih prašičev z mesta odstrela do vozila;
- zaščitne obleke;
- markice z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti najdenega poginulega divjega prašiča;
- obrazce, računalnik, mobilne telefone.

Opremo hranijo in vzdržujejo enote NVI. V času, ko se izvajajo aktivnosti, se oprema nahaja na zbirnih mestih za zbiranje poginulih in odstreljenih divjih prašičev.

Stroški za nabavo in vzdrževanje opreme se zagotovijo iz proračuna RS.

K 24. členu

Po potrditvi APK pri divjih prašičih, generalni direktor Uprave na podlagi predloga DSNB določi območja z omejitvami. Na teh območjih lahko izvajajo izredni odstrel divjih prašičev samo osebe, ki so usposobljene v skladu s 14. členom tega zakona in posedujejo orožje ter imajo orožni list za lov v skladu z predpisom, ki ureja orožje. Če je na voljo več usposobljenih oseb od dejanski potreb glede na razmere, imajo pri imenovanju v skupino za izredni odstrel prednost člani upravljavcev lovišč, ki ležijo na določenem območju z omejitvami. Vsaka skupina ima svojega vodjo, ki je dolžan pripraviti dnevno poročilo, ki vsebuje naslednje podatke: datum in čas trajanja aktivnosti, imena sodelujočih članov skupine, podatke o pregledanem območju in lokacijah odstreljenih divjih prašičih ter morebitne težave. Poročilu mora biti priložen izpis iz aplikacije, ki jo poleg ostale opreme, ki omogoča načrtovanje, beleženje in sledenje gibanja skupine za izredni odstrel ter lokacije odstreljenih divjih prašičev, zagotovi Uprava. Izpis iz te aplikacije je tudi podlaga za pripadajoča nadomestila povezana z izrednim odstrelom divjih prašičev.

izrednim odstrelom divjih prašičev.

Posamezniki v skupini za izredni odstrel lahko poleg umetnih virov svetlobe, katerih uporaba se lahko dovoli že v skladu z veljavno lovsko zakonodajo, uporabljajo tudi posebno opremo za orožje, kot so: naprave za dušitev zvoka (poka), cevi z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenim izključno za namestitvev dušilca, strelne namerilnike z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo (termovizija) ali namerilnike s

termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del, pasti ali brezpilotne zrakoplove. Slednji se lahko uporabljajo izključno za iskanje divjih prašičev. Posebno opremo, puške z risano cevjo, strelne namerilnike z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo, namerilnike s termičnim (IR) senzorjem, strelivo in naprave za dušitev zvoka (poka), umetne vire svetlobe lahko nabavi Ministrstvo, pristojno za orožje (MNZ). Medtem, ko lahko lovke nabavi NVI ali ZGS. Na območju z omejitvami je dovoljena tudi uporaba lovč, ki se je v nekaterih državah izkazala kot ena najboljših metod za hitro zmanjšanje staleža populacije divjih prašičev. V Belgiji so npr. na okuženem območju kar četrtino odvzema naredili z uporabo pasti/lovč. Material in opremo za postavitvev pasti zagotovi ZGS. V skladu s 5. odstavkom 43. člena Zakona o divjadi in lovstvu je odlov divjadi je dovoljen v znanstveno-raziskovalne in druge namene v širšem javnem interesu, na podlagi dovoljenja in pod pogoji, ki jih določi minister. Izvajanje ukrepov za izkoreninjenje APK pri divjih prašičih je ukrep v javnem interesu. Ker gre za izvajanje ukrepa za izkoreninjenje bolezni, je treba ulete divje prašiče usmrtiti, preiskati na APK, trupla pa neškodljivo odstraniti kot ŽSP kategorije 1. Usmrtitev ujetih divjih prašičev v lovčah lahko izvajajo le usposobljene osebe iz prvega odstavka tega člena v skladu z navodilom Uprave.

Članom skupine za izredni odstrel pripada nadomestilo v višini 17 eurov na uro. V primeru, da v skupinah za izredni odstrel ni dovolj usposobljenih oseb, lahko ministrstvo članom skupine za izredni odstrel ponudi višje nadomestilo. Podrobnejši pogoji, nalogen natančna višina in način izplačila bodo določeni s pogodbo med posameznimi člani skupine za aktivno iskanje divjih prašičev in ministrstvom. Sredstva za ta namen se zagotovijo iz proračuna RS.

V skupini za izredni odstrel divjih prašičev naj bi sodelovalo vsaj 30 usposobljenih oseb. Strošek za delo skupine za izredni odstrel divjih prašičev **bo znašal cca 459.000 eurov** (150 dni x 6 ur x 17 eurov x 30 oseb). Če bodo sodelovali tudi zaposleni ZGS pa bomo za njihove stroške rabili še **cca 50.000 eurov letno**.

K 25. členu

Poleg možnosti za uporabo enega ali več sredstev iz drugega odstavka 21. člena tega zakona (naprave za dušitev zvoka (poka), puške z risano cevjo z zunanjim navojem na ustju cevi ali drugimi nastavki, namenjenim za namestitvev dušilca, strelne namerilnike z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnike s termičnim (IR) senzorjem, če so izdelani ali predelani tako, da se pritrdijo na orožje ali so njegov sestavni del, naboji; umetne vire svetlobe, lovč z ustrezno upremo, brezpilotne zrakoplove) mora imeti skupina za izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev na voljo vsaj še naslednjo opremo in sredstva:

- terenski avto za prevoz izvajalcev odstrela v lovišče s prikolico za prevoz odstreljenih divjih prašičev do zbirnega centra;
- štirikolesnik s prikolico, banjice ali vreče za transport odstreljenih divjih prašičev z mesta odstrela do vozila;
- zaščitne obleke;
- razkužila;
- markice z neponovljivo številko za zagotavljanje sledljivosti odstreljenega divjega prašiča;
- obrazce, računalnike, mobilne telefone;
- tehtnico za tehtanje odstreljenih divjih prašičev;
- orožje ustreznega kalibra v skladu s predpisom, ki ureja vrste in moč lovskega orožja, način zasledovanja in usmrtitve ranjene živali ter višino odškodnine na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom;
- primerno optiko;
- drugo opremo.

Oprema, ki se hrani na enotah NVI, se v času izvajanja nujnih ukrepov premesti na zbirna mesta. Orožje se hrani v skladu s predpisi, ki urejajo uporabo strelnega orožja.

Stroški za nabavo in vzdrževanje opreme in sredstev za skupini iz 24. in 25. člena zakona bodo znašali **464.510 eurov** in se zagotovijo iz proračuna RS.

K 26. členu

Na določenem območju z omejitvami je iztrebljanje (evisceracija) divjih prašičev v lovišču prepovedano. Po odstrelu je treba neiztrebljenega divjega prašiča dostaviti do zbirnega mesta, kjer se opravi tehtanje in iztrebljanje, če se kasneje trupi divjih prašičev, ki so negativni na APK, lahko uporabijo za prehrano ljudi. ŽSP, ki izvirajo od divjih prašičev (črevesje in vsi deli divjega prašiča, ki se ne uporabijo za prehrano ljudi), se kategorizirajo, zberejo in odstranijo kot ŽSP kategorije 1 v skladu z Uredbo (ES) št. 1069/2009. ŽSP kategorije 1 na zbirnem mestu prevzame izvajalec gospodarske javne službe.

Stroški zbiranja in odstranitve ŽSP kategorije 1 z zbirnih mest se izvajalcu gospodarske javne službe plačajo iz proračuna RS.

K 27. členu

Vse odstreljene divje prašiče mora NVI pri sprejemu na zbirno mesto ali v lovsko zbiralnico stehitati neiztrebljene (preden se opravi evisceracija, če se le-ta izvede).

Na območju z omejitvami, kjer je lov na divjega prašiča dovoljen (ne izredni odstrel, ki ga izvajajo skupine), je treba vse odstreljene divje prašiče laboratorijsko preiskati. Če so rezultati preiskav pozitivni na APK, je treba trup neškodljivo uničiti. Prav tako je treba uničiti vse trupe, ki so bili v stiku s trupom, pozitivnim na APK.

Upravljavca lovišča je upravičen do izplačila nadomestila za uničene trupe odstreljenih divjih prašičev iz prvega in drugega odstavka tega člena, če:

- a. izvaja predpisane nujne ukrepe,
- b. vodi predpisane evidence in
- c. izvaja biovarnostne ukrepe pri lovu, kot so določeni v načrtu iz 8. člena tega zakona.

Višina nadomestila za uničene neiztrebljene trupe do vključno 70 kg znaša 50 eurov, za ostale neiztrebljene odstreljene divje prašičev, težje od 70 kg, pa 100 eurov.

Postopek za izplačilo nadomestila za uničene trupe se uvede na zahtevo upravljavca lovišča, ki jo ta vloži pri območnem uradu Uprave. Vloga mora vsebovati:

- podatke o upravljavcu lovišča (ime in naslov, davčno številko, odgovorno osebo, številko tekočega računa);
- zahtevano višino nadomestila s seznamom odstreljenih divjih prašičev in težo neiztrebljenih divjih prašičev;
- potrdilo vodje zbirnega mesta o teži odstreljenega divjega prašiča.

O vlogah odloča uradni veterinar pristojnega OU Uprave. Nadomestilo mora biti izplačano najpozneje v treh mesecih po nastanku škode.

Za izvedbo tega člena bo potrebno zagotoviti **1.243.100 eurov**, od tega 1.118.100 eurov za laboratorijsko diagnostiko, 125.000 eurov za nadomestila za uničene odstreljene divje prašiče na območju z omejitvami.

K 28. členu

V primeru izbruha APK pri divjih prašičih bo treba na območju z omejitvami vzpostaviti in opremiti vsaj 3 zbirna mesta za najdene poginule divje prašiče in odstreljene divje prašiče, kjer se vrši zbiranje, vzorčenje in odvoz na neškodljivo uničenje. Za zbirno mesto se uporabijo primerni obstoječi objekti ali pa se postavijo novi začasni objekti.

Zbirno mesto je mesto za zbiranje in vzorčenje odstreljenih ter najdenih poginulih divjih prašičev. To mesto lahko služi tudi za preoblačenje in dezinfekcijo članov skupin za iskanje poginulih divjih prašičev in skupin za izvajanje izrednega odstrela divjih prašičev.

Lokacije zbirnih mest na predlog DSNB določi generalni direktor Uprave. Zoper sklep o določitvi lokacije zbirnega mesta je dovoljena pritožba. Pritožba ne zadrži izvršitve sklepa o določitvi lokacije zbirnega mesta.

Postavitev, uporaba in vzdrževanje zbirnih mest je v javnem interesu, zaradi česar soglasja lastnikov zemljišč oziroma drugih upravljavcev zemljišč niso potrebna. Vsakdo se je dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki bi ovirala ali onemogočala dostop do zbirnih mest, njihovo uporabo ali vzdrževanje. Uprava lastnike zemljišč obvesti o razlogih za poseg na zemljiščih.

Zbirno mesto se odstrani takoj, ko ni več potrebno za izvajanje ukrepov iz tega zakona. Razen

če se z lastnikom zemljišča ali objekta Uprava ne dogovori drugače, Uprava zagotovi, da se po odstranitvi zbirnega mesta zemljišče oziroma objekt kvalitetno vzpostavi v prvotno stanje ter nemudoma pridobi cenitev cenilca ustrezne stroke, ki oceni škodo, ki jo je utrpel lastnik zaradi postavitve zbirnega mesta ter zaradi onemogočanja uživanja lastninske pravice v času, ko je na zemljišču stalo zbirno mesto. Uprava v roku 30 dni po izdelani cenitvi iz prejšnjega stavka, vendar ne kasneje kot tri mesece po odstranitvi zbirnega mesta, lastniku zemljišča izplača odškodnino v višini, kot jo je ocenil cenilec ustrezne stroke. V kolikor se lastnik zemljišča ne strinja s tako določeno odškodnino, lahko zoper Upravo vloži tožbo pred upravnim sodiščem.

Postavitev, uporaba in vzdrževanje zbirnih mest je dopustna ne glede na določila občinskih prostorskih aktov. Za postavitev, uporabo in vzdrževanje zbirnih mest, oziroma za ureditev dostopa do zbirnega mesta se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode.

Na zbirnih mestih je treba zagotoviti:

- primerne ograje, da je onemogočen dostop do kadavrov divjih prašičev in drugih ŽSP,
- vsaj 3 kontejnerje, kjer se uredi priročna pisarna za delavce, ki opravljajo vzorčenje in za preoblačenje na prehodu iz čistega v nečisti del,
- vsaj 2 hlajena kontejnerja za trupe odstreljenih divjih prašičev,
- sanitarne kontejnerje,
- postajo za čiščenje in razkuževanje,
- kontejnerje za odlaganje kadavrov, ki jih odpelje KOTO,
- kontejner za kužne odpadke (uporabljena zaščitna obleka, rokavice,...).

Na zbirnem mestu morajo biti na voljo naslednja oprema in materiali: razkužila in čistila (apno), oprema za jemanje vzorcev, tablični računalniki, printerji, hladilne torbe, banjice za vleko trupel divjih prašičev, plastične vreče...).

Zbirno mesto mora imeti možnost priklopa na vodovodno omrežje in elektriko oziroma imeti mora tudi agregat.

Stroški vzpostavitve 3 zbirnih mest in neškodljive odstranitve zbranih poginulih in odstreljenih divjih prašičev na območju **z omejitvami so cca 130.550 eurov**. V primeru izbruha APK bo na zbirno mesto prerazporejena oprema in osebje, ki je bilo zagotovljeno za izvajanje 14. člena zakona.

K 29. členu

Generalni direktor Uprave s sklepom določi vodjo zbirnega mesta za posamezno zbirno mesto, ki ima naslednje naloge in pooblastila:

- koordinira delo na zbirnem mestu,
- skrbi za nabavo material za redno delovanje zbirnega mesta (razkužila, zaščitna oprema, gorivo, čistila, pisarniški material...),
- koordinira in odreja naloge vodjem skupin za iskanje divjih prašičev in skupin za odstrel,
- potrjuje dnevna poročila o delu skupin in opravljenih urah,
- vodi evidenco odstreljenih in najdenih poginulih divjih prašičev dostavljenih na zbirno mesto,
- zagotovi, da so vsi najdeni in odstreljeni divji prašiči prepeljeni na zbirno mesto, zagotovi njihovo tehtanje in vzorčenje,
- zbira podatke o rezultatih analiz in zagotovi neškodljivo odstranitev vseh najdenih poginulih divjih prašičev oziroma odloča o uničenju ali morebitni uporabi trupov odstreljenih divjih prašičev glede na izvid analize in trenutno epizootiološko situacijo v skladu z navodili DSNB,
- skrbi za pripravo poročil in redno poročanje generalnemu direktorju Uprave in DSNB.

Vodja zbirnega mesta poskrbi tudi za izvedbo drugih nalog, ki jih odredi generalni direktor Uprave oziroma DSNB.

K 30. členu

Prevoz odstreljenih ter najdenih poginulih divjih prašičev znotraj določenega območja z omejitvami do zbirnega mesta ter čiščenje in dezinfekcijo zagotovi VHS. Skupina za iskanje iz prvega odstavka 22. člena tega zakona in skupina, ki izvaja izredni odstrel iz 24. člena tega zakona, pomagata VHS pri spravilu poginulega ali odstreljenega divjega prašiča do vozila VHS. NVI na zbirnem mestu opravi vzorčenje.

Odvoz ŽSP iz zbirnega mesta opravi izvajalec gospodarske javne službe ravnanja z ŽSP. Pred odvozom iz zbirnega mesta NVI dezinficira vozilo za odvoz, vključno z voznikom.

Ureditev zbirnega mesta (utrditev platoja, postavitve ograj, postavitve bivalnih in hladilnih kontejnerjev) in postavitve dezinfekcijske točke zagotovi Uprava. Uprava tudi pridobi ustrezna soglasja za priklop vode in elektrike, če je to potrebno, ter zagotovi plačilo nadomestila za uporabo zemljišč in nadomestila za uporabo vode in elektrike.

Kontejnerje za ŽSP zagotovi izvajalec javne gospodarske službe ravnanja z ŽSP.

K 31. členu

Če na določenem območju z omejitvami odvoz trupel poginulih divjih prašičev do zbirnih mest ni mogoč ali ni dovoljen, generalni direktor Uprave na predlog skupine strokovnjakov določi izredne načine odstranjevanja trupel poginulih divjih prašičev v skladu z 19. členom Uredbe 1069/2009/EU.

Odstranjevanje trupel iz prejšnjega odstavka izvede skupina za iskanje trupel poginulih divjih prašičev iz 20. člena tega zakona. Izvedba zakopavanja se kot dodatne ure plača usposobljenim osebam za iskanje trupel poginulih divjih prašičev. **Za ta namen se planira 2000 eurov.**

K 32. členu

Za preprečevanje oziroma zmanjševanje tveganja za širjenje APK s prostorskimi premiki divjih prašičev se lahko na območjih, ki jih s sklepom določi generalni direktor Uprave, postavijo ograje oziroma odvrata. Postavitve ograj ima za cilj upočasnitev širjenja APK s premiki divjih prašičev (in ne ograditev okuženega območja), zato je treba pri določanju postavitve ograj upoštevati predvsem ustaljene poti premikov metapopulacij divjih prašičev na določenih območjih. Postavitve mreže ograj (in ne ograditev določenega območja v celoti), vključno z izvajanjem izrednega odstrela na okuženem območju, se je izkazalo kot najučinkovitejši način za izkoreninjenje APK (Češka, Belgija).

Gradnja zanesljive in dolgotrajne ograje, ki preprečuje prehod divjih prašičev, zahteva sredstva, čas in trud. Za učinkovito omejitev gibanja divjih prašičev morajo biti ograje izdelane iz pletene žičnate mreže, visoke najmanj 1,5 metra (kakršna je mreža za preprečevanje škod divjega prašiča na poljščinah). Lahko so opremljene z deli bodeče žice na vrhu in straneh mreže. Elektrifikacija ograje povečuje njeno učinkovitost. Kot ukrep, katerega cilj je fizično preprečevanje oziroma omejevanje premikov divjih prašičev znotraj območij z omejitvami ter med okuženimi in prostimi območji, mora oblika ograje upoštevati tudi verjetni pritisk nanjo zaradi različnih dejavnikov, kot so: prisotnost gonečih se samic ali želenega vira hrane/lakote, potreba po zavetju zaradi kotitve ali želja pobegniti pred grožnjami, kot so lov ali druga sredstva preganjanja. Kjer je teren grob, kamnit ali drugače težko dostopen (npr. mokrišča, območja gostega gozda in podobno), je postavitve takšne ograje težavna, njena hitra postavitve kot odziv na primere APK pri divjih prašičih pa je zelo zahtevna ali celo neizvedljiva.

Pri odločitvi glede postavitve ograj mora strokovna skupina skrbno oceniti učinkovitost preprečevanja širjenja APK in dolgoročne ekološke posledice obsežnega ograjevanja, vključno z upoštevanjem, da taki ukrepi niso v skladu z naravo in koncepti ohranjanja prostoživečih živali.

Na trgu so na voljo različne vrste modelov odvratilnih električnih ograj, ki so za divje prašiče moteče. Obstajajo tako trajne kot prenosne rešitve, vključno z avtonomnimi sistemi z napajanjem na sončno energijo. Večina električnih ograj je bila razvita za uporabo v naseljenih območjih za sezonsko zaščito relativno majhnih parcel s pridelki, vrtovi in lastnino pred poškodbami zaradi napadov divjih prašičev. Čeprav električna ograja pogosto učinkovito preprečuje škodo na pridelkih, pa ne more zagotoviti dolgoročne zaščite večjih in bolj naseljenih območij. Električna ograja zahteva napor pri postavitvi, sistem za redno oskrbo z električno energijo, vsakodnevni nadzor in vzdrževanje. Njihova celoletna uporaba v težjih

podnebnih razmerah, kjer imamo sneg in temperature pod lediščem, je težavna. Funkcionalnost ograje lahko tudi močno ogrozijo večje vrste prostoživečih parkljarjev, kot so jeleni. Električne ograje ne prenesejo veliko pritiska in ne zaustavijo v celoti premikov živali. Lahko zmanjšajo celotno količino premikov, ne pa živali, ki jih žene lakota, preganjanje ali spolno zanimanje.

Odvračala so lahko kemična, vizualna, zvočna ali njihove kombinacije. Študije in praktične izkušnje v več prizadetih državah z APK na splošno ugotavljajo, da je samo uporaba odvrtačal precej neučinkovito sredstvo za odvrtačanje divjih prašičev in zmanjševanje škod na pridelkih. Učinkovitost odvrtačal pa se izboljša v kombinaciji z ograjami.

Nabavo, postavitve, vzdrževanje, prestavitve in odstranitve ograj oziroma odvrtačal iz prejšnjega odstavka zagotovi Uprava, javno naročilo pa objavi Ministrstvo za javno upravo. Javno naročilo bi bilo smotrno izvesti že pred pojavom APK v Sloveniji, saj bi nam to omogočalo hitro reakcijo v primeru potrditve APK in sprejemu odločitve, da je postavitve ograj potrebna.

Ograje oziroma odvrtačala se v največji možni meri postavijo na zemljiščih v državi oziroma občinski lasti in ob občinskih in državnih cestah, če pa okoliščine konkretnih postavitve ograj oziroma odvrtačal to zahtevajo, pa tudi na zemljiščih v zasebni lasti. Lastniki in posestniki zemljišč so dolžni dopustiti postavitve, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrtačal. Vsakdo se je dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki bi ovirala postavitve, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrtačal. Uprava lastnike obvesti o razlogih za poseg na zemljiščih. Zaščitne ograje oziroma odvrtačala se odstranijo takoj, ko niso več potrebni za izvajanje ukrepov iz tega zakona.

Ograje se štejejo kot pomožna kmetijsko-gozdarska oprema iz 3.č člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17) in zanje gradbeno dovoljenje ni potrebno. Njihova postavitve je dopustna ne glede na določila občinskih prostorskih aktov. Za postavitve, uporabo in vzdrževanje ograj oziroma odvrtačal se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, in prostorski akti ter predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave, sladkovodno ribištvo, divjad in lovstvo, ter predpisi, ki urejajo gozdove in vode. Postavitve ograj ne bo imelo znatnih vplivov na habitate in vrste, saj se bodo predvidoma postavljale izven strnjenih gozdnih površin, po možnosti ob poteh in cestah z namenom ustavitve širjenja APK oziroma preprečevanja večjih migracij in disperzije divjih prašičev. Ograje bodo postavljene krajše časovno obdobje (nekaj mesecev), ko se bodo znotraj ograjenega območja izvajali različni ukrepi za izkoreninjenje APK. Ograje naj ne bi bile preveč moteč dejavnik z vidika vznemirjanja prosto živečih živali, kar se je pokazalo tudi po postavitvi ograj na meji z Republiko Hrvaško, kjer so bile postavljene dosti višje ograje in rezilna žica. Iz navedenih razlogov menimo, da postavljene ograje ne bodo vplivale na cilje ohranjanja ter na celovitost zavarovanega območja in njegovih habitatov.

Ograja mora omogočati dostop imetnikom zemljišč do svojih zemljišč in prebivalcem na območju dostop do njihovih prebivališč, razen, če veljajo omejitve iz 26. člena tega zakona.

Sredstva za nabavo, postavitve, nadzor in vzdrževanje, prestavitve in odstranitve ograje oziroma odvrtačal ter nadomestila iz prejšnjega odstavka se zagotovijo iz proračuna RS. Računamo, da bi bil strošek za meter postavljene ograje cca 25 eurov. **Za izvedbo ukrepa bi potrebovali najmanj 60 km ograje, kar znaša cca 1.500.000 eurov. Lastniki oziroma posestniki zemljišč preko katerih poteka ograja so upravičeni do nadomestila za oteženo redno rabo zemljišča. Omenjena nadomestila naj ne bi presevala 30.000 eurov letno. Za plačilo odškodnin za služnost v javno korist planiramo cca 100.000 eurov letno.**

Zakon predvideva, da je možno ograjo postaviti tudi na območju, ki ga zaradi bližine pojava APK v sosednji državi določi Vlada Republike Slovenije na predlog generalnega direktorja Uprave. Verjetno bi se v Sloveniji take možnosti poslužili v primeru, če bi se primeri APK pri divjih prašičih pojavili na območju katere od sosednjih držav, v razdalji manjši od 50 km od meje.

K 33. členu

Če je zaradi postavitve, namestitve, uporabe, vzdrževanja ograj oziroma odvrtačal potrebna uporaba zemljišč, so do nadomestila za oteženo redno rabo zemljišča (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo) po tem zakonu upravičeni naslednji upravičenci: lastnik zemljišča ali oseba, ki uporablja zemljišče na podlagi druge stvarne pravice, vpisane v zemljiško knjigo, ali na podlagi

najemne ali zakupne pogodbe. Do nadomestila bo načeloma upravičen lastnik zemljišča. Če bo zemljišče v uporabi osebe, ki uporablja zemljišče na podlagi druge stvarne pravice, vpisane v zemljiško knjigo, ali na podlagi najemne ali zakupne pogodbe, bo do nadomestila upravičena ta oseba. Pravica do nadomestila ni razširjena na pravico uporabe zemljišča iz katerega koli pravnega naslova, temveč le v primeru dlje časa trajajočih in tipičnih pravnih razmerij (npr. pravica do užitka, rabe, najema ali zakupa). Medsebojni odnosi med lastnikom in drugimi uporabniki, ki po tem zakonu niso upravičenci, se bodo urejali med lastnikom in temi uporabniki.

V zakonu navedeni subjekti so upravičeni do nadomestila, če se kot sredstvo iz 28. člena namesti, uporablja, vzdržuje ograja oziroma odvrčalo, ki onemogoča redno rabo zemljišč. To pomeni, da že sam zakon določa primer, ko so izpolnjeni pogoji za pridobitev nadomestila. Gre namreč za tako očitno omejitev redne rabe zemljišč, da je nadomestilo upravičeno.

Tretji odstavek določa, da je, če za isto zemljišče uveljavlja nadomestilo več upravičencev za isto časovno obdobje, do nadomestila upravičen tisti, ki ima v tem obdobju pravico uporabljati to zemljišče.

V četrtem odstavku so določena upravičenja v primeru, kadar gre za solastnino oziroma skupno lastnino.

K 34. členu

Prvi odstavek določa, da bo upravičenec do nadomestila lahko zahteval nadomestilo do 31. marca tekočega leta za preteklo leto. Kot pristojni organ za določanje višine nadomestila se določa upravna enota, na območju katere leži zemljišče, za katero se uveljavlja nadomestilo. Zaradi racionalizacije postopkov je določen tudi odstop od krajevnosti pristojnosti, če zemljišče leži na območju dveh upravnih enot ali če upravičenec do nadomestila uveljavlja nadomestilo za več zemljišč, ki ležijo na območju dveh ali več upravnih enot. V teh primerih je za vsa zemljišča pristojna ena izmed upravnih enot, na območju katere leži zemljišče, za katero se uveljavlja nadomestilo. Upravičencu je tako dana možnost in obveznost, da nadomestilo za vsa zemljišča uveljavlja le na eni upravni enoti, in sicer tisti, ki jo izbere. Če bo upravičenec zahtevo za nadomestilo vložil na več upravnih enot, bo o zahtevi odločala upravna enota, ki je prva prejela zahtevo. Na podlagi tega določila med upravnimi enotami ne bo treba sklepati sporazumov o pristojnosti, če zemljišča ležijo na območju več upravnih enot, temveč bo postopek takoj začela in o zahtevi odločala upravna enota, ki je prva prejela zahtevo.

Drugi in tretji odstavek določata vsebino zahteve. Postopek se bo začel na zahtevo upravičenca do nadomestila, ki bo uveljavljal svojo pravico do nadomestila. V vlogi bo upravičenec do nadomestila navedel podatke o lastništvu ali drugi stvarni pravici, najemu ali zakupu oziroma podatke o zemljišču in opis posega na zemljišče. Upravičenec, ki zemljišče uporablja na podlagi najemne ali zakupne pogodbe, priloži tudi fotokopijo najemne oziroma zakupne pogodbe, če ti podatki niso razvidni iz uradnih evidenc.

Ker imajo podatke o obsegu posegov pristojni državni organi, predvsem tisti, ki je izvedel poseg na zemljišču, bo v skladu s četrtem odstavkom upravna enota podatke, ki jih potrebuje za določanje višine nadomestila, pridobila od Uprave, ki odreja in usklajuje vse dejavnosti. Upravna enota bo o zahtevi praviloma odločila na podlagi tako predloženih podatkov in o svojih ugotovitvah predhodno obvestila upravičenca do nadomestila. Če se upravičenec do nadomestila z ugotovitvami ne bo strinjal, ima možnosti, da v prekluzivnem roku petnajstih dni v postopku dokazuje nasprotno. Predlagatelj meni, da je ta postopek zasnovan tako, da upošteva načeli gospodarnosti in pospešitve postopka.

Peti odstavek določa pritožba, o kateri bo odločalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Šesti odstavek določa, da se višina nadomestila določi na podlagi metodologije, ki je glede na obseg posega na zemljišču, boniteto zemljišča v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin, in vrsto dejanske rabe v skladu s predpisi, ki urejajo vrsto dejanske rabe zemljišč določena v Prilogi I tega zakona. Namen take ureditve je, da se določijo takšna merila, ki omogočajo hitro in enostavno določanje nadomestil v upravnem postopku. Pri določitvi višine nadomestil se bodo upoštevali boniteta zemljišča, obseg posega in vrsta dejanske rabe.

V sedmem odstavku je določeno, da se nadomestilo odmeri za preteklo koledarsko leto, in sicer za obdobje, ko je bila otežena redna raba zemljišča. Če se upravičenec do nadomestila med koledarskim letom spremeni, je do nadomestila upravičen sorazmerno glede na trajanje njegovega upravičenja v koledarskem letu.

Osmi odstavek določa, da nadomestilo izplača Uprava po pravnomočnosti odločbe upravne

enote na osebni oziroma poslovni račun upravičenca.

Deveti odstavek določa, da se sredstva za izplačilo nadomestila zagotovijo v proračunu Republike Slovenije, in sicer v okviru finančnega načrta Uprave.

Deseti odstavek določa oprostitev plačila takse, ker gre za uveljavljanje nadomestila za poseg, ki ga je povzročila država.

V enajstem odstavku je določba, ki določa uporabo zakona, ki ureja splošni upravni postopek, glede vseh vprašanj, ki niso s tem zakonom drugače urejena.

K 35. členu

35. člen določa metodologijo za določitev višine nadomestila za oteženo rabo zemljišča zaradi postavitve ograj in odvrtačal. Nadomestilo se določi tako, da se upošteva podatke o boniteti iz uradnih evidenc in površina zemljišča, na katerem je otežena redna raba zemljišča zaradi postavitve, namestitve, uporabe ali vzdrževanja ograje in odvrtačal iz prvega odstavka 32. člena tega zakona. Površina se določi tako, da se dolžina ograje pomnoži z dvema metroma širine.

K 36. členu

Če je za postavitev ograj oziroma odvrtačal iz 32. člena tega zakona potrebna trajnejša in nepretrgana uporaba zemljišč, ki otežuje redno rabo zemljišč in že traja dlje kot 24 mesecev, se lastninska pravica na teh zemljiščih začasno obremeni s služnostjo v javno korist. Pri tem se upoštevajo zahteve, ki so določene v 69. členu Ustave RS. Gre namreč za tako dolgotrajen in intenziven ukrep, da ravnanje v skladu z 69. členom Ustave RS ni več mogoče. Omejitev lastninske pravice z vidika njene socialne funkcije, kot izhaja iz 67. člena Ustave, v takem primeru ne zadošča več, zato je treba ravnati v skladu z ureditvijo, ki jo določa 69. člen Ustave.

Predlagatelj meni, da je obdobje predlaganih 24 mesecev razumen rok, saj bi bila takojšnja omejitev lastninske pravice v skladu z 69. členom Ustave nesorazmeren ukrep. Za obdobje 24 mesecev, ko mora upravičenec do nadomestila trpeti poseg v svojo lastninsko pravico oziroma najemno razmerje, pa bo upravičen do nadomestila, ki ga bo enostavno uveljavljati (izkazovati bo treba dejansko le poseg na zemljišču).

K 37. členu

Kot upravičenca do služnosti v javno korist 37. člen določa le državo, ker je divjad v lasti države. Določeno je tudi, da bo postopek sporazumevanja za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist, sklepanje teh pogodb in vlaganje zahtev za ustanovitev služnosti v javno korist v imenu Republike Slovenije in za njen račun opravlja Uprava, saj gre za izvajanje zakona iz njene pristojnosti.

K 38. členu

Ta določba ureja postopek sporazumevanja z lastniki zemljišč, na katerih je treba zaradi opravljanja nalog nadzora in izkoreninjenja APK omejiti lastninsko pravico z ustanovitvijo služnosti v javno korist. Postopek sporazumevanja za pridobitev služnosti nekoliko odstopa od ureditve po Zakonu o urejanju prostora (11. člen ZUreP-1). Če lastnik zemljišča sprejme ponudbo za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist in o tem v predpisanem roku obvesti upravičenca do služnosti v javno korist, skleneta lastnik zemljišča in upravičenec do služnosti v javno korist pogodbo o ustanovitvi služnosti v javno korist, namesto ustanovitve služnosti z izdajo odločbe o ustanovitvi služnosti v javno korist.

V primeru ustanovitve služnosti s sklenitvijo pogodbe o ustanovitvi služnosti pripada lastniku zemljišča odškodnina. Za plačilo odškodnin za služnost v javno korist planiramo cca 100.000 eurov letno.

K 39. členu

Če lastnik zemljišča in upravičenec do služnosti v javno korist ne skleneta pogodbe o ustanovitvi služnosti v javno korist, lahko upravičenec do služnosti v javno korist pri upravni enoti, na območju katere leži zemljišče, zahteva začetek postopka za ustanovitev služnosti v javno korist. Zahteva za ustanovitev služnosti v javno korist pa v primerjavi z zahtevo za obremenitev nepremičnine s služnostjo iz 110. člena Zakona o urejanju prostora vsebuje drugačne podatke, saj za izkaz javne koristi ni potreben že izdan prostorski akt, ker se javna korist ugotovi s sklepom Vlade Republike Slovenije: tako zahteva za ustanovitev služnosti v javno korist (opredelitev obsega zemljišča, na katerem se ustanovi služnost v javno korist, in

trajanje služnosti v javno korist), navedbo sklepa Vlade Republike Slovenije o ugotovljeni javni koristi, ki mora biti objavljen v Uradnem listu RS, in ponudbo za sklenitev pogodbe o ustanovitvi služnosti iz 23. člena tega zakona. Ne glede na 110. člen Zakona o urejanju prostora se postopek za ustanovitev služnosti v javno korist začne s sklepom, zoper katerega ni dovoljena pritožba. Taka določa je namenjena uresničevanju načela gospodarnosti postopka. V četrtem odstavku pa je določeno, da pritožba zoper odločbo o ustanovitvi služnosti v javno korist ne zadrži njene izvršitve, ker je to nujno zaradi čimprejšnje ureditve pravnih razmer. Ta določba pomeni odstop oziroma nadomešča nujni postopek po 104. členu Zakona o urejanju prostora.

K 40. členu

Odškodnina za ustanovitev služnosti v javno korist se določi od objave odločbe direktorja iz 16. člena zakona do poteka obdobja obremenitve zemljišča. Odškodnina se bo izplačevala na letni ravni za preteklo leto, in sicer do konca meseca marca tekočega leta. Izplačilo za posamezno leto se izračuna tako, da se višina odškodnine, določena za celotno obdobje, deli s številom let, za katera je zemljišče obremenjeno s služnostjo v javno korist. Če odškodnina ni določena v istem koledarskem letu, kot je bila ustanovljena služnost v javno korist, se odškodnina za obdobje do določitve odškodnine, izplača do konca meseca marca leta, ki sledi letu, v katerem je bila določena odškodnina. Če služnost v javno korist ne traja celo koledarsko leto, se izplačilo za posamezno leto sorazmerno zmanjša. V primeru ukinitve služnosti pred potekom obdobja, za katero je bila ustanovljena, se za preostalo obdobje odškodnina ne izplača. Taka ureditev določitve in izplačila odškodnine bo veljala tako v primeru sporazumne ustanovitve služnosti kot v primeru, če se bo odškodnina določila v sodnem postopku. Po mnenju predlagatelja je takšna ureditev utemeljena, saj je v tem primeru dejanska potreba po služnosti v javno korist bodoče negotovo dejstvo, ki ga ni mogoče natančno predvideti in opredeliti ob ustanovitvi služnosti v javno korist. Načelo sorazmernosti pa terja, da morajo takoj, ko prenehajo razlogi za posege, ki terjajo ustanovitev služnosti, ti posegi prenehati, s tem pa tudi pravica do služnosti in posledično tudi pravica do odškodnine.

Določeno je, da bo odškodnino upravičencu izplačala Uprava na osebni oziroma poslovni račun lastnika zemljišča. Sredstva za izplačilo odškodnine se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije v okviru finančnega načrta Uprave.

K 41. členu

Če upravičencu do služnosti v javno korist ne uspe pridobiti podatkov o lastniku zemljišča iz uradnih evidenc, ker ti podatki ne obstajajo ali ker organi, ki vodijo uradne evidence, s podatki ne razpolagajo, ali so podatki v evidenci napačni ali lastnik zemljišča zaradi neznanega bivališča ne more sodelovati v postopku, pošlje centru za socialno delo predlog za postavitve skrbnika za poseben primer. Center za socialno delo v 60 dneh imenuje skrbnika za poseben primer, ki zastopa lastnika zemljišča in varuje njegove koristi.

K 42. členu

Da bi na določenem območju znotraj območja z omejitvami zagotovili čim manj vznemirjanja divjih prašičev in s tem preprečili širjene bolezni, lahko generalni lahko direktor Uprave po pridobitvi soglasja Vlade Republike Slovenije omeji ali prepove izvajanje kmetijskih, gozdarskih ali drugih aktivnosti.

Omejitev ali prepoved iz prejšnjega odstavka lahko zajema:

- prepoved spravila pridelkov;
- prepoved košnje in spravila krme;
- prepoved sečnje in spravila lesa iz gozdov;
- prepoved nabiranja gob in drugih gozdnih sadežev;
- prepoved oziroma omejitev gibanja;
- prepoved drugih aktivnosti, ki imajo lahko za posledico širjenje APK.

Nadzor omejitev oziroma prepovedi iz tega člena opravljajo uradni veterinarji, lovski, gozdarski in kmetijski inšpektorji in na javnih prometnicah in javnih površinah tudi policija – glej 61. in 62. člen ZAPK.

K 43. členu

Za preprečevanje prenosa APK z divjih prašičev na domače prašiče se lahko na določenem območju z omejitvami odredi pokončanje domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene ter prepove rejo prašičev, divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene v času trajanja ukrepa na določenem območju z omejitvami.

K 44. členu

V kolikor bodo na območju lovišča odrejeni nujni ukrepi prepovedi lova, potem ima ministrstvo možnost, da znesek koncesijske dajatve zniža ali pa odpravi obveznost plačila celotnega zneska koncesijske dajatve. Ker lahko prepoved lova traja zelo različno obdobje oziroma prične veljati v različnem obdobju leta, ima ta prepoved tudi različen vpliv na upravljanje z divjadjo v lovišču. Zaradi navedenega je pomembno, da obstaja predpisan postopek za znižanje ali odpravo plačila koncesijske dajatve. V Uredbi o podelitvi koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo (Uradni list RS, št. 100/08) je določeno, da lahko minister na predlog ZGS, LZS ali lovske inšpekcije za posamezno lovišče v tekočem letu zniža koncesijsko dajatev, vendar ta ne sme znašati manj kot 10% od osnove za izračun koncesijske dajatve. O predlogu za znižanje koncesijske dajatve poda mnenje komisija, ki jo imenuje minister in jo sestavljajo trije člani. Komisijo sestavlja po en predstavnik ministrstva, ZGS in lovske inšpekcije. Glede na navedeno bo na predlog prej navedenih organov lahko komisija pregledala vloge in se do njih opredelila, nato pa bo ministrstvo izdalo ugodilno ali zavrnilno odločbo.

Pričakujemo, da bo zaradi zmanjšanja ali odprave plačila koncesijske dajatve za **cca 100.000** eurov manj prihodkov v proračun.

K 45. členu

Zaradi izvajanja nujnih ukrepov po tem zakonu Republika Slovenija zagotovi izplačilo nadomestila za povzročeno škodo oziroma odškodnin za:

- škode, ki jo povzroči divjad v času prepovedi lova na kmetijskih in gozdnih kulturah;
- za uničene trupe odstreljenih divjih prašičev;
- za živali, ki so bile pokončane ali zaklane ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri izvajanju nujnih ukrepov (odškodnina imetnikom domačih prašičev na območju z omejitvami);
- omejitve pri izvajanju kmetijskih dejavnosti in prepovedi spravila pridelkov; prepovedi košnje in spravila krme.

K 46. členu

V času prepovedi in omejitev lova, ko upravljavci lovišč ne morejo redno upravljati s populacijami v skladu z načrti, lahko škode od divjadi vseeno nastajajo. Ker za te škode ne morejo odškodninsko odgovarjati upravljavci lovišč, nadomestila za škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah od divjadi (namesto upravljavcev) zagotovi Republika Slovenija. Lastnik ali uporabnik kmetijskega zemljišča, ki utrpi škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah od divjadi, lahko uveljavlja nadomestilo po postopku za uveljavljanje škode na kmetijskih in gozdnih kulturah od upravljavca lovišča. To pomeni, da oškodovanec pisno prijavi škodo pooblaščenцу upravljavca. Pooblaščenec upravljavca in oškodovanec se v osmih dneh od pisne prijave škode sporazumeta o višini nadomestila za povzročeno škodo, ki jo pooblaščenec upravljavca posreduje na MKGP, ki nato izvrši izplačilo. Sredstva MKGP pridobi iz proračuna RS. Ocena za plačilo nadomestil znaša **cca 30.000 eurov**.

K 47. členu

Če se v okviru izvajanja nujnih ukrepov na določenem območju z omejitvami odredi pokončanje ali zakol domačih prašičev in divjih prašičev v oborah in oborah za posebne namene oziroma pride pri izvajanju nujnih ukrepov po tem zakonu do poškodovanja ali uničenja predmetov in surovin, se imetniku prašičev zagotovi odškodnina za prašiče, ki so bili pokončani ali zaklani ter za predmete in surovine, ki so bili poškodovani, pokvarjeni ali uničeni pri uresničevanju nujnih ukrepov.

Odškodnina imetnikom domačih prašičev bi znašala **675.000 eurov**.

Odškodnina se imetniku prašičev zagotovi po postopku, ki je določen v zakonu, ki ureja veterinarstvo.

K 48. členu

Za škodo, ki nastane zaradi prepovedi spravila pridelkov, prepovedi košnje in spravila krme (42. člen zakona), je imetnik zemljišča upravičen do nadomestila za povzročeno škodo. Nadomestilo se imetniku izplača v višini vrednosti nepospravljenega pridelka, na površini, razvidni iz GERK, ob upoštevanju povprečnega pridelka za posamezno poljščino, kulturo.

Strošek nadomestila zaradi prepovedi spravila pridelkov; prepovedi košnje in spravila krme bi ob izbruhu na enem območju, ki ne bi bilo prevladujoče poljedelsko, ob predpostavki, da bi šlo za 50 ha koruze na tem območju, bil cca **70.000 eurov**. Seveda je strošek odvisen od uničene kulture, obsega le te in številnih drugih dejavnikov.

Torej pridelek koruze po prodajni ceni za leto 2018 je 146,93 eurov/T, kar pri 10 T pridelka/ha (KIS) znese 73.465 eurov/50 ha, pri pridelku 9,5 T/ha (vir: SURS) pa 69.792 eurov/50 ha.

Pri tem, da je bil pridelek koruze v letu 2018 9,5 T/ha, ječmena in pšenice pa slabši kot prejšnje leto in sicer 4,2 oz. 4,4 T/ha.

K 49. členu

Glede na to, da gre za nujne ukrepe, za katere ne moremo opredeliti uvedbe in njihovega trajanja, zakon predvideva odstopanje od pravil javnega naročanja in pravil glede rokov plačila.

K 50. členu

Za spremljanje izvajanja ukrepov, postopkov naročanja, izplačil odškodnin, stimulacij in nadomestil, porabe sredstev in evidence je predvideno imenovanje posebne skupine, ki bo spremljala navedene aktivnosti. Zaradi obsežnosti ukrepov ter različnih deležnikov, vključenih v izvajanje ukrepov in obsežnosti postopkov naročanja ter višine finančnih sredstev, ki so vezana na izvajanje teh ukrepov, je za zagotavljanje sledljivosti in preglednosti potrebno podrobno vodenje in spremljanje izvajanja ukrepov.

K 51. členu

V členu je opredeljeno trajanje odrejenih nujnih ukrepov po potrditvi APK in nujnih ukrepov zaradi visoke stopnje ogroženosti.

Nujni ukrepi iz II. poglavja tega zakona veljajo do uveljavitve sklepa generalnega direktorja Uprave, s katerim prekliče visoko stopnjo ogroženosti. Sklep generalnega direktorja Uprave se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Nujni ukrepi iz III. poglavja tega zakona veljajo do:

- uveljavitve sklepa generalnega direktorja Uprave, s katerim ugotovi, da je APK pri divjih prašičih izkoreninjena ter prekliče določitev območij z omejitvami in odredene ukrepe na podlagi drugega odstavka 16. člena tega zakona;
- uveljavitve predpisa vlade, s katerim prekliče ukrepe na podlagi tretjega odstavka 16. člena tega zakona.

K 52. do 59. členu

Členi opredeljujejo vodenje in upravljanje zbirk podatkov iz tega zakona, način pridobivanja in uporabo podatkov iz drugih zbirk podatkov, možnost povezovanja zbirk podatkov, načine financiranja ter naslednje evidence: evidenca najdenih poginulih in povoženih divjih prašičev, odstreljenih, preiskanih divjih prašičev, evidenca usposobljenih oseb.

Za vzpostavitev in vzdrževanje zbirk podatkov potrebujemo cca **50.000 eurov**.

K 60. do 63. členu

Členi določajo pristojne organe za inšpekcijski nadzor in njihove naloge ter pristojnosti drugih institucij, vključenih v izvajanje ukrepov iz tega zakona.

K 64. členu

Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezní živalí je nadgradnja državnega načrta zaščite in reševanja. Načrt je izdelan na podlagi ocene ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih bolezní živalí in vključuje naslednje posebno nevarne bolezni živalí (Pravilnik o boleznih živalí (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10):

- Slinavka in parkljevka,
- Vezikluarni stomatitis,
- Vezikularna bolezen prašičev,
- Goveja kuga,
- Kuga drobnice,
- Pljučna kuga govedi,
- Vozličasti dermatitis,
- Mrzlica doline Rift,
- Bolezen modrikastega jezika,
- Osepnice ovac in koz,
- Konjska kuga,
- Afriška prašičja kuga,
- Klasična prašičja kuga,
- Aviarna influenza,
- Atipična kokošja kuga.

Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezní živalí upošteva, da so za posamezne bolezni pripravljene izvedbeni načrti ukrepov npr. za APK »Načrt ukrepov ob pojavu afriške prašičje kuge v RS«.

64. člen določa, da generalni direktor Uprave po potrditvi APK v Sloveniji predlaga Poveljniku Civilne zaščite RS aktiviranje »Državnega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezní živalí«.

K 65. členu

Člen opredeljuje prekrške za pravne in fizične osebe.

K 66. členu

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom

K 67. členu

Gre za prehodno določbo, da ZGS v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona določi enotno letno osnovo za odvzem divjih prašičev iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona.

K 68. členu

Gre za prehodno določbo glede roka, do katerega morajo upravljavci lovišč pripraviti načrte ravnanja za lovce iz 8. člena tega zakona.

V 53. člen je vključena tudi določba, da generalni direktor Uprave v 60 dneh po uveljavitvi tega zakona imenuje člane skupine strokovnjakov iz prvega odstavka 15. člena tega zakona.

K 69. členu

Člen določa obdobje, v katerem morajo biti končani postopki za nabavo opreme in zaposlitev kadrov.

K 70. členu

Člen določa prenehanje veljavnosti določb dveh predpisov.

K 71. členu

S tem členom se določa uveljavitev zakona naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Sprejem ukrepov iz tega zakona po hitrem postopku je potreben zaradi visoke stopnje tveganja, ki jo širjenje in pojavnost APK v Evropi predstavlja za gospodarstvo, turizem, kmetijstvo in predvsem za prašičerejo v Republiki Sloveniji.

Sprejem Zakona o nujnih glede APK pri divjih prašičih je potreben zaradi naslednjih dejstev:

- v populaciji divjih živali je bolezen izredno težko pravočasno odkriti, nadzirati in po potrditvi izvesti ukrepe za izkoreninjenje, saj se divji prašiči neomejeno gibljejo,
- divjad je v Sloveniji državna lastnina, ki je s koncesijami dana v upravljanje upravljalcem lovišč; v preventive ukrepe in ukrepe za izkoreninjenje bolezni pa je treba poleg lovcev vključiti več drugih deležnikov,
- za učinkovito izvedbo ukrepov je potrebna dodatna oprema, usposobljene skupine za izvajanje ukrepov, dodatno usposabljanje kadrov, v določenih primerih pa bo treba zagotoviti tudi sodelovanje policije, vojske in civilne zaščite,
- pri izvajanju ukrepov zaradi pojava bolezni pri divjih živalih je treba zavezati lovce, ki niso klasični imetniki živali, k izvajanju ukrepov v smislu določenih pravic in dolžnosti,
- s pravočasno uvedbo in izvajanjem ukrepov zaradi visokega tveganja za pojav APK zmanjšujemo možnost vnosa APK v populacijo divjih prašičev, ob morebitnem vnosu pa omogočamo zgodnje odkrivanje bolezni ter učinkovito in hitro izvedbo nujnih ukrepov z namenom preprečevanja oziroma zmanjšanja tveganja za prenos APK v reje domačih prašičev,
- pri izvajanju ukrepov je nujno sodelovanje različnih pristojnih organov in ministrstev.

S predlaganjem Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih vlada zagotavlja izvedbo nujnih preventivnih ukrepov in ukrepov po potrditvi APK pri divjih prašičih v Republiki Sloveniji in s tem preprečitev oziroma zmanjšanje gospodarske škode tako v sektorju prašičereje kot tudi v drugih sektorjih kmetijstva in gospodarstva ter turizma. Zato je sprejem zakona nujen.

VI. PRILOGE

/